

broj
17

DOK HOLIDEJ

banditi su se boja-
li revolvera a
DOK je imao
strašnije oružje...

stranac u sedlu

CENA 4 DINARA

Frenk Larami

STRANAC U SEDLU

Naslov originala:
FRENK LARAMI —
„EISKALTES BLUT

Copyright 1973 by
UNIVERSUM PRESS

SVA PRAVA PRIDRŽANA

Prevod: Spasić—Naumović

izdaje štampa NIP „FORUM“. Novi Sad, Vojvode Mišića 1. Odgovorni
urednik Svelozar TOMIC. Izlazi svakog prvog u mesecu. Copyright 1972.
by Martin Kelter Verlag.

Oslobodeno Osnovnog poreza na promet mišljenjem Pokrajinskog sekre-
tarijata za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine br. 413-279/73 od
1. januara 1973. godine.

1. oktobar 1973. godine

Pit Barimur, džeparoš, skitnica, neradnik i ubica, našao se tog popodneva u pravom paklu, bežeći ispred potere iz Big Springsa.

Lagani povetarac poigravao se peskom pa je izdaleka izgledalo da se cela pustinja Ljano pokreće i leluja kao more. Njegov konj je nozdrvama skoro dodirivao užareno tle a gore, na nebu, kao da su oko sunca kružili lešinari.

To je bila najgora potera!

Lešinari su predosećali smrt. A Pitu Barimuru se još nije umiralo.

Sve je, u stvari, počelo bezazleno, kao i mnogih ranijih godina kada su se stočari i farmeri slivali u grad po kupovinu ili posle dobro obavljenog posla. Pit Barimur je umeo da vešto izvuče novčanik ili džepni sat sa debelim, zlatnim lancem iz džepa nekog ugojenog i ufalčovanog parajlije.

Njegove duge, nežne prste, nenavikle na teži rad, nisu mogli da zaustave ni žrtve ni šerifi u tom kraju. Izmićao je sa plenom uvek na vreme, i dok se opljačkani drao

na sav glas i dozivao zakon u pomoć, Pit Barimur se u nekom čošku zadovoljno cerio i prebrojavao „pazar“.

Posle toga su ga iz saluna izbacivali pijanog ili opelješnog. I sve što bi izgubio na piću, kocki ili ženama, nadoknađivao je džeparenjem odmah sutradan.

Sve dok u Big Springsu nije naleteo na sudiju Lojda Ešvila.

Istina, sudija Big Springsa je ličio na sve drugo pre nego na sudiju. Bio je dosta aljkav, sa ogromnim stomakom koji nije mogao da obuzda nijedan opasač u pokrajini, s velikim mesnatim nosom, večno crvenim i pomodrelim. Delovao je kao neka blaga, bezazlena pijandura koju će čašica-dve umiriti i napraviti vam od njega najboljeg prijatelja u životu.

Uistinu, tako se učinilo Barimuru. Nije ni znao da je to sudija Ešvil, a i da je znao, možda bi mu bilo svejedno. Bio mu je potreban novac, pa je hitrim pokretima grčio prste

tako da su mu zglobovi pucketali. To je bio dobar znak da je u formi.

Barimur je imao jednostavan štos: nikad nije operisao na mestima gde je dosta ljudi. On bi jednostavno naleteo „slučajno“ na žrtvu, zadržao ga da ne padne, hiljadu puta mu se izvinio — i nestao sa plenom dok si trepnuo!

To da je sudija Ešvil imao prehladu Barimur takođe nije znao. A to ga je koštalo, itekako.

Barimur je naleteo na sudiju dok je koračao verandom ispred nekog salona sa šesirima. Od sudara zataketurali su se obojica, a sudiji je odjednom zasvrbelo oko nosa i osetio je da će kinuti. Dok ga je nepoznati pridržavao i izvinjavao se, on je posegao rukom za maramicom.

I zatekao Barimurovu šaku u svom džepu.

Odjednom mu je sinulo!

Svom snagom je zgrabio ruku lopova i nadao viku. Pit Barimur se očajnički trzao da se oslobodi ali uzalud. Ljudi su okolo počeli da zastajkuju, a onda i da trče prema njima.

Bila je to vraški gadna situacija u kojoj se našao sitni džeparoš iz Nebraske.

Toliko gadna da nije znao šta da radi. Bilo je to prvi put u njegovoj bogatoj lopovskoj karijeri da ga niko uhvati na delu pa se za trenutak zbunio.

Sudija Ešvil je najzad smogao snage da slobodnom rukom izvuče mali deringer iz unutrašnjeg džepa.

Pit Barimura je obuzela panika.

Odjednom je ispružio nogu i svom snagom udario vrhom čizme cevnicu poštovanog sudije Big Springa. Ovaj je jauknuo i malo se savio. Barimur je istrgao ruku i bukvalno oteo revolver svojoj nesudejnoj žrtvi.

— Šta je to tamo? — čuo je gromki glas iza sebe.

Uplašeno se trgao.

Šerif!

To je bilo ono što mu je najmanje trebalo. Krupan brkajlija sa zvezdom na prsluku grabio je prema njemu poput ogromnog pauka.

Obazreo se na sve strane — svuda ljudi.

Stezaio je nesvesno oružje u ruci i nije znao na koju će stranu.

Za to vreme sudija se povratio od bola i poput razdraženog bika bacio se na džeparoša.

Odjeknuo je hitac!

Za trenutak su oba čoveka stajala naslonjena jedan na drugog.

A onda se telo sudije skljkalo kraj Pitovih nogu kao posečeno.

Deringer u Pitovoj ruci se pušio...

— Ubiše sudiju! — dreknuo je neko.

Pit Barimur podskoči kao zec.

Vitlajući revolverom napravio je prolaz kroz iznenađenu gomilu. Za njim je grmeo košt predstavnika zakona, ali suviše visoko. Šerif nije mogao od ljudi da cilja preciznije u ubicu, koji je bežao otkak preko ulice u pravcu osedlenih konja pred salonom „Zlatni rog“.

Barimur nije osećao ni znoj, ni bol u članku leve noge, koju je po-

vredio poskakujući. Imao je samo jedan cilj: konja!

Nije bio probirljiv. Bacio se prvom u sedlo i zabo mu pete u slabinu.

Džeparoš iz Nebraske bio je dobar jahač, a toga dana mu je ta veština itekako bila potrebna.

Konj se malo podigao na zadnje noge, zanjištao, a onda jurnuo ulicom. Oblak prašine iza jahača bio je odlična zavesa za bekstvo i šerif je, škrgućući zubima, vratio kolt u futrolu i potrčao prema sudiji.

Ništa se nije moglo učiniti. Sudija Ešvil bio je pogođen u stomak i život je iz njega isticao polako ali sigurno.

Tako se Pitu Barimuru pridružila kroz pustinju još jedna senka porred njegove sopstvene.

Senka vešala.

*
* *

Lešinari su se beskrajno vrteli jednom linijom u krug. Kao da nisu micali sa neba, iako se njemu činilo da je odmakao dosta.

Pustio je da mu poslednja kap vode dodirne ispucala usta i skoro je nije ni osetio. Kao da se spržila i isparila. On u očajanju dobro protrese čuturicu i oslušnu. Ništa. Ni kapi više.

On je sa gađenjem odbacio od sebe i tog trenutka konj posrnu na prednje noge, a jahač slete preko njegove grive glavačke u pesak.

Našao se na vreloom pesku i nije imao volje da ustane.

Sunce je poput usijanog tiganja naslanjalo ivice na zapad, opraštajući se sa Džikarila planinama obasjavajući im vrhove.

Pit Barimur je dobro znao da mora izići iz pustinje na neki način. Nije voleo noć u pustinji a do Rosvela na Rio Pekosu nije moglo da ima više od pedesetak milja.

Njegov konj je takođe klečao i tužno ga gledao.

Gde su lešinari? Zar su otišli? .

Da li to sanja ili su se šakali oglasili u daljini?

On se podiže s naporom i ispljunu pesak iz usta.

— Hajde! Diži se! — povukao je konja, posrćući.

U njegovim plavim očima ponovo oživi žeđ za životom. Jer, tragovi koje je ostavljao za sobom bili su odličan putokaz za veliku poteru iz Big Springsa.

— Diži se, prokletinjo! — psovao je.

*
* *

Iako im to nije bilo uz put, odlučili su da svrate u Fort Vort na piće, a onda da krenu preko Brazosa na ranč.

Rančer Li Edvards mogao je da dozvoli sebi i svojim momcima koji sat pravog odmora posle prodaje stoke. Posao je bio odlično obavljen, nijedno grlo nije se uz put izgubilo, pa je gomila dolara u bisagama velikog rančera kraj Ebilena omekšala njegovo srce.

Bilo ih je osam.

Li Edvards je jahao u sredini, iako malo izdvojen, na čelu. Ogromne glave, kratko podšišane sede kose, bikovskog vrata i sede, neuredne brade, odmah je padao u oči svojim držanjem. Uspravan u sedlu, pogleda koji sve vidi ispod gustih obrva. Opasac sa koštom klatio mu se na boku u ritmu hoda njegovog konja.

Imao je golubijeplavu košulju sa crnim prugama i prsluk od teleće kože. Rukave je zavrnuo do lakta i pokazivao je snažne, maljave ruke koje su znale samo za rad.

Retko se smejao. Njegovi momci su išli slepo za njim i bili spremni da umru za njega.

S njegove desne strane jahao je njegov stariji sin, Mat. Mlađi se školovao u Sent Luisu i nije ga viđao mesecima. Nije ga mnogo ni interesovao. Rej Edvards se malo razumevao u stoku; više u žene i piće. Da bi ga udaljio od poroka i robije poslao ga je na školovanje i zabranio da dolazi ovamo više od jedanput godišnje. Poslednji put to je bilo pre devet meseci. Rej Edvards je ličio na kicoša, a ne na rančerskog sina. Kako se školovao i šta je u Sent Luisu radio, to rančera nije interesovalo. Važno je bilo da je daleko od Ebilene. Njegovo lepuškasto lice odviše je podsećalo rančera na pokojnu ženu, koju je svojom surovošću ubio i ponekad zaticao sebe kako se zbog toga kaje. Ali nikome nije dao da nasluti šta oseća u retkim trenucima kada ga je mučila savest.

Mat Edvards je bio sušta slika i prilika svog oca.

Krupan, snažan, jahao je bok uz bok sa rančerom i pratio svaki njegov mig. Pucao je veštije od bilo koga na ranču a mora se reći da je znao da radi sve poslove. Imao je crnu kosu, masnu i neurednu, izbegavao je da se brije kako bi što više ličio na oca i po ponašanju i po izgledu.

Ujahali su u Fort Vort zakrčivši celu ulicu.

Bilo je kasno popodne; sa istoka su se gomilali olovnosivi oblaci kao zahuktali stampedo. Kiša samo što nije pala.

S rančerove leve strane jahao je njegov nadzornik, Džek Polard, suvonjav, žilav momak neodređenih godina, dosta ćutljiv ali menadmašan u bacanju lasa i organizovanju poslova. Nikada nije nosio oružje o pojasu, samo pušku o sedlu. Njom je mogao da pogodi dolar na telegrafskom stubu sa razdaljine dvadeset metara. I u jahanju nije imao premca. Dok je bio mlađi i dok nije počeo da radi za „velikog” Lia, odnosio je sve nagrade na svakom rodeu u pokrajini.

Jahači su stali pred krčmom „Le-potica”.

Li Edvards nije voleo vrisku, pucnjavu i razuzdanost kad se ulazi u grad, kako to obično čine ostali momci sa rančeva. Morali su da oponašaju njega — a on je ulazio mirno, dostojanstveno, poput kralja. Sve dok mu se neko ne ispreči na putu.

A to ga je čekalo baš u Fort Vortu.

Ušao je prvi, odgurnuvši pokretna

vratanka saluna. Za njim su nahrupili i ostali: Mat, Polard i redom sedmorica njih. Tiho i bez reči.

Unutra je bilo samo nekoliko gostiju i dve devojke-zabavljačice.

Oni su bili novi u Fort Vortu i niko na njih nije obratio pažnju.

Šesnaest laktova naslonilo se na bar, kao pod konac.

— Viski! — reče Edvards u ime svih.

Krčmar podiže obrve i skide flašu, koju stavi pred rančera. Zatim odabra osam čaša.

Rančer obiđe bar, prošeta pogledom po policama na kojoj su bile ponećane flaše i skide tri sa belom etiketom.

— Taj viski košta više nego... — započe krčmar, ali ga preseče rančerov pogled.

— Plaćićemo — muklo mu se odazva — i olovom ako treba!

Krčmar ustuknu i prihvati se krpe.

— Platite dolarima — reče.

Li Edvards zastade na pola puta od bara do stola koji su zaposeli njegovi momci. Pokretom glave dao je znak Džeku Polardu.

— Plati mu.

Nadzornik bez reči odgurnu stolicu i izvadi novac iz džepa.

Bio je to početak koji nije obećavao nikakvu gužvu.

Rančer je platio piće i sa svojim momcima seo za dva stola i potegao prve gutljaje.

Pili su ćuteći.

Kada je viski brže potekao kroz krv i sprao poslednje sećanje na

prašinu i duge besane noći u sedlima — momci su se raskravili i polako počeli da okreću glave.

Spuštao se sumrak.

Salun je počeo da se puni ljudima.

Jedan ugao, desno od njih, skoro u polumraku, zauzeo je jedan čovek. Njega je Li Edvards posmatrao duže vreme. Svetlost lampe padala je čoveku na šešir i pokrivao mu dve trećine lica. Ono što je odmah padalo u oči bilo je tamno odelo i blještavobela košulja.

Čovek je sedeo i mešao karte.

Bio je sam.

Rančer nije mogao da objasni šta ga je privlačilo tom stolu. Imao je piće, mogao je da izabere neku devojku iz saluna za sebe, mogao je i da potegne kolt i puca u lampe... Mogao je sve. Samo jedno nije probao: karte.

A čovek za onim stolom u polumraku sigurno je bio kockar.

Li Edvards je prilično davno imao karte u rukama. Nikada se nije kockao u velike pare, niti ga je poker privlačio. Sada je odjednom osetio želju da igra. Ne toliko da dobije, koliko da pokaže da je jači čak i kad gubi.

Tako se u Fort Vortu te večeri počela da odvija neobična igra.

Li Edvards je, praćen pogledima svog sina i svojih momaka, poneo čašu sa pićem i uputio se prema stolu u uglu.

Mat Edvards i Džek Polard izmenjaše poglede. Šta je sad „velikom“ Liu? Zar ga svrbe dolari?

Rančer je stavio čašu na sto i seo na slobodnu stolicu.

— Da li ste vi kockar, mister? — upitao je, pokušavajući da sagleda lice čoveka ispod šešira.

— Ja znam da ste vi rančer. Pogodite da li sam ja kockar — odvrati čovek metalnim glasom, od koga se Edvardsu naježi kosa na temenu. On prstima steže čašu, proklinjući svoju ideju da stolu priđe sâm. Da su momci čuli ovog čoveka, kako bi izgledao u njihovim očima?

— Kako znate da sam rančer? — upita, nabravši obrve.

Čovek je i dalje mešao karte, ne dižući glavu.

— Jednostavno osećam.

— Po mirisu? — podrugnu se Li.

— Da. I po tome...

Rančer se naže napred.

— A ja znam da ste vi smrdljivi kockar. Imate fine ruke, koje ne znaju ni za šta drugo osim za karte. Ispeglani ste, sedite samo za stolom, mešate karte... i čekate žrtvu. Ha! Zar nisam u pravu?

Čovek očuta odgovor. Rančer postade nervozan. On naglo ispi čašu do dna i sa treskom je lupi o sto. Njegovi momci se pridigoše i ruke im pođoše prema koltovima.

— Mogli biste da budete ljubazniji, mister? — naroguši se rančer.

— Ne sećam se da sam vas pozvao na igru — odgovori čovek hladno.

Rančerovi momci okružiše sto i Li Edwards povрати svoju hladnokrvnost.

— Podelite — naredi.

Tek tada čovek podiže glavu.

*
* *

Imao je oči ledenoplave, lice fino, uzano, dok mu je tamna bujna kosa uokviravala jagodične kosti, lepo oblikovan, prav nos i negovane brkove. Bilo je to lice neobično za to podneblje, hladno i aristokratsko.

Dok se naginjao, Li Edwards je primetio dva kolta na čovekovim bokovima, skoro pokrivena peševima crnog kaputa. Kao sneg bela košulja davala je ton i njegovom licu pa je u polutami delovao zastrašujuće sablasno.

— Podelite — ponovi rančer, pogledavši u svog sina i nadzornika.

I čovek prekoputa ih je pogledao, ali nije rekao ni reči. Mirno je podelio karte i više nikoga nije udostojio pogledom.

Igra je počela.

Igra u kojoj je Li Edwards gubio, ne stigavši da predahne.

I ostali gosti su se umešali u posmatrače. Čudesno vešte ruke čoveka u crnom kao omađijane su izbacivale adute ili blefove od kojih je posmatračima zastajao dah. Međutim, niko nije mogao da uhvati da kockar vara.

Mat Edwards ponovo izmenja pogled sa Polardom. Nisu znali šta da preduzmu. Rančer je gubio, stički, čak je izgledalo da ga to zabavlja. Dolari su se preseljavali na stranu njegovog partnera. Novac dobijen za stoke bio je već načet. I on se topio.

Mat Edwards najzad prikupi hrabrost.

— Zar nije dosta, tata? — došapnu mu, mrko pogledavši kockara prekoputa.

— Šta? Pa zar nije zabavno koliko gubim? — nasmejao se rančer više grčom nego smeškom. — Ovaj gospodin igra izvanredno. To je pravo čudo kockarske veštine...

Mat se odmače, glupo se zagledavši u nadzornika. Nešto sa „velikim“ Lijem nije u redu. On se nikada nije kockao, niti uludo trošio novac. Šta ovo sada znači? Gomila dolara ležala je pred ovim strancem. Zar će mu ih tako lako prepuštiti?

Iznad igrača lebdeo je dim kao neki zloduh. Lelujao je iznad njihovih glava a posmatračima je dopirao do prsiju. Li Edvards je gubio i dalje.

— Ali, tata... — javio se ponovo Mat.

— Umukni, budalo! — zareža rančer i ne okrećući glavu. Ulagao je poslednji svežanj dolara. Poslednji.

A bilo je preko 5.000!

Mat Edvards se progura do bara i naruči viski.

— Da li onaj vaš... gubi? — interesovao se krčmar, sipajući piće.

Rančerov sin ispruži ručerdu i šamar odjeknu salunom kao prasak biča. Krčmar ispusti čašu i zanese se. Mat dogradi celu flašu i ponese je sa sobom prema stolu gde se kockao otac.

Li Edvards je izgubio i poslednji dolar a da nije trepnuo.

Čovek preko puta njega nije ustao ni reći za vreme igre. Samo

bi, s vremena na vreme, zapalio duhu, finu cigaru i srknuo po kratak gutljaj brendija.

— Pa, i to je gotovo! — prekide tišinu rančer, lupivši po stolu rukom. — Divno smo se zabavljali.

Njegov partner ne reče ništa, već lagano složi novčanice u gomilu, pripremivši da ih stavi u džepove. Istog trenu ugledao je cev kolta uperenu u srce.

Mat Edvards pogleda u Polarda i zakikota se. Smeh se prenese i na ostale momke. Rančer nije skidao prst sa obarača a nije se ni smejaao.

— Ovo je bila zabava, mister — rekao je oporo — a u taj novac uložio sam godine znoja i žuljeva...

— Možda i koltova? — primeti čovek, ne pokazujući šta oseća tog trenutka.

— Možda... Vratite taj novac i ispite svoje piće. Igra je završena.

— Ovaj novac sam pošteno dobio — lagano odvrati ovaj — i nemam nameru da ga vraćam.

— Šta? — dreknu rančerov sin. — Zašto ga slušaš? Daj da mu razmrskam glavu...

— Čekaj! — zaustavi ga Li. — Čovek nema nameru da ga vrati. Da vidimo kako će to uspeti. Dakle, mister? Hoćete da potegnute koltove?

Istog časa u kockara je bilo upereno osam cevi. Čitav buket!

— Ovo je prvi put da imate neki adut, mister — primeti čovek naginjući se napred. — Ali ja ostajem pri svome: novac je moj.

Rančer polako ustade i pređe put od svoje stolice do partnerove. Kada se dovoljno približio, on se saže i istrže oružje čoveku iz futrola.

— Lepo oružje — primeti Li. — Da li ima zareza na dršci? Nema. Drške su od slonovače. Cevi...? Niklované. Kockari obično ne nose ovako oružje.

Jedan od rančerovih momaka se približi razrogačenih očiju. Bio je najmlađi među njima, suvonjav i pravokos, prosto se lomio dok je koračao na svojim krivim nogama.

— Ali, gazda... to oružje...

— Šta je Lenoks? Sviđa ti se, a? Na žalost, nećemo opljačkati čoveka. Oružje pripada njemu, ne?

I on lagano povadi metke iz doboša.

Za to vreme Mat Edvards je kupio novac i počeo da trpa u torbe.

Krivotogi Lenoks je pokušao još nešto da kaže, ali je samo otvarao i zatvarao usta. Odjednom se povukao duboko pozadi kao zaplašeni zec.

Čovek je sedeo miran, ali napetih mišića. Niko nije mogao da odredi šta u tom trenutku oseća. Bilo je nečeg i opasnog u toj mirnoći. Dok je palio cigaretu, polako se naslonio na svoj naslon i zaokružio pogledom po svim licima okolo.

Od tog pogleda kao da se i koltovi malo spustiše i zadrhtaše.

Međutim, rančer se zadovoljno uspravio. Novac je bio tu, stranac je bio prevaren i ponižen. Bilo je to zabava na njegovom nivou.

— Pa, idemo momci. Dug je put pred nama, a?

Ljudi se polako odvojiše od stola.

Kockar je ostao nepokretan. Ispod oboda šešira, od lica u polumraku video se samo žar cigarete. I odsjaj ledenoplavih očiju.

— Taj novac je moj, mister — rekao je — i ja ću doći po njega.

— Možeš doći u pakao — naceri se Mat Edvards. — Briga nas! Nećeš se vratiti.

— Vратиću se.

Rekao je to tako ubedljivo i sa sigurnošću u glasu da su se odjednom svi osetili zbunjenim. Li Edvards se namrštio, ali samo za trenutak. Prazne reči! Odmahnuo je rukom i krenuo prema vratima.

Ostali pođoše za njim.

*
* *

Krivotogi kauboj se progurao napred, kako bi sustigao rančera. Na vrhovima planina hvatao se mrak i nadnosila nad ravnicu kao velika orlovska krila.

— Gazda — dahtao je kauboj — ono oružje...

— Oružje? — obrecnu se rančer. — Ti opet o oružju...

— Ali, ono oružje znam... One koltove. Znam čiji su.

Rančer slegnu ramenima, ne zastavljajući se.

— Video sam ga u Topeki pre godinu dana.

— Koga? Oružje?

— Oružje... i ovog čoveka. Nije trebalo da ga diramo...

— Budalo! Ti ćeš mene učiti? Briga me za tu kockarsku ajkulu. Naučio sam ga pameti. Bar za nekoliko meseci neće mu pasti na um da se kocka. Ha!

— Ali ono je bio...

— Vрати se na svoje mesto, Lenoks! — umeša se Polard.

— ...ono je bio Holidej. Dok Holidej!

Istog časa Li Edvards zateže uzde i konj se prosto uspuza na Matovog šarca.

— Šta si rekao? Ko je to bio?

— Dok Holidej!

Čak su i oni pozadi mogli da primete koliko je prebledeo „veliki” Li.

— Nemoguće! — promrmljao je.

— Zar on? U Fort Vortu? Jesi li siguran u to?

— Jesam, siguran sam...

— Pa šta? — javi se Mat. — Šta ako je on Holidej? Može samo da dobije izbušeno odelo i dva metra pod zemljom.

— Zaveži! — dreknu rančer. — Ono što je on rekao ispuniće. Doći će.

— Po novac? Voleo bih to da vidim...

— Bolje nemoj. Ne bi stigao ni da trepneš a ležao bi mrtav! Da sam znao...

Li Edvards polako potera konja napred.

— Ali novac ne vraćam — dodao je. — Neka samo dođe.

— Biće i to zabava? — smejao se Mat.

Ostali su ćutali.

Pominjanje imena čuvenog strelca Zapada kao da im je otežalo disanje. I kako se toga nisu setili u salunu? Tih očiju, tog odela, tih revolvera...

Li Edvards je odmakao nešto dalje ispred svih, udubljen u misli.

Tamo, još dalje, na mesečini je svetlucao Brazos kao krljušt neke velike srebrne ribe...

•
• •

Nadzornik Edvardsovog ranča, Džek Polard, jedini je među momcima osetio da je njegov gazda nemiran i uzrujan, iako to ničim nije pokazivao. Saznanje da je naleteo na čuvenog Doka Holideja potreslo je i tako surovu prirodu kao što je bila rančerova.

O Holideju su kružile priče Zapadom. Slušao ih je i on. Te priče su tu i tamo bile različite, ali imale su nešto zajedničko: znalo se da je opasan strelac, da je neuhvatljiv i da tamo gde se on pojavi počinju nevolje. Izbegavali su ga svi čim bi čuli njegovo ime.

Čuvari zakona bi odahnuli s olakšanjem kada je napuštao njihove gradove. I svi su zazirali: i šerifi, i razbojnici, i varalice na kartama, i ubice... Holidejevi revolveri bili su brzi i nepogrešivi.

Gde god se pojavljivao, privlačio bi kao magnet sve one koji su hteli da budu brži od njega i nadmaše njegovu slavu. Ali, na Zapadu nije bilo bržeg strelca od Doka Holideja. A ta činjenica otežavala je najviše život njemu samom...

Džek Polard je sustigao svoga gazdu i ćutke neko vreme jahao uporedo sa njim, čekajući da ga ovaj primeti.

— Dakle? — prenu se Edvards.

— Šta je, Polard?

Nadzornik palcem pokaza iza sebe.

— Da se vratim, gazda? — procedi tiho, da ga ne čuju ostali.

Rančer kao da ga nije shvatao. Onda mu sinu.

— Ti misliš...?

— Da.

— To je ipak fizično — odbi Edvards. — Ne želim da te izgubim, nipošto.

— Nećete me izgubiti — odmahnu Polard glavom. — Moja puška nikad nije promašila. A njega bi se rado otarasio Zapad. Da se vratim?

— Pa... povedi još nekoga.

— Sam ću.

Rekavši to, on položi dlan na kundak svoje puške. Rančer je još uvek oklevao. Nebo iznad njih postalo je tamno i teško.

Pomislio je na dolare u bisagama, na kockarevu pretnju, na dane iščekivanja koji bi ga čekali. I na svoj mir.

Pošto je još uvek ćutao, nadzornik to shvati kao odobrenje za odlazak i zateže uzde.

— Čekaćemo te ovde — dobaci.

Polard klimnu glavom, obide ostale jahače i zagrabi u noć.

Mat Edvards je sa glupim izrazom gledao za njim.

— Šta mu je? — upita više sebe nego ostale.

Li Edvards sjaha i povede konja prema padini sa koje se belasao kamenjar. Ostali ga bez reči slediše. Samo je njegov sin glupo buljio u tamu koja se maločas sklopila za jahačem.

Kada je Pit Barimur otvorio najzad oči, prvo što je udledao bilo je nečije lice obasjano vatrom. Zatim je osetio kako mu nečiji prsti blago pritiskuju ispucale usne i vlaže ih vodom.

Pokušao je nečega da se seti, ali s teškim naporom. Sećao se jedino pustinja, konja koji ga je zbacio... i ničega više. A evo sada je noć i neko ga polako vraća u život.

Potera?

To je odbacio. Da su oni iz Big Springsa, već bi bio vezan i prebačen preko nečijeg sedla kao vreća krompira. A možda bi se osvestio ali sa konopcem oko vrata, na sedlu.

— Polako, čoveče! — opomenu ga jedan dubok glas kada je pokušao da se pridigne.

— Gde... gde sam?

— Nava ivici Ljana Estakada. Našao sam vas tamo dublje u pustinji skoro na izdisaju. Da li vas neko juri?

Do đavola, pomislio je džeparoš iz Nebraske i sklopio oči, zar tako izgledam? Zar me odmah prepoznaju? Uostalom, šta bi i radio čovek u Ljanu Estakadu ako nije begunac ili čuvar zakona u poteri za nekim učenjenom glavom.

— Dakle? — trže ga onaj isti glas.

Nije mu više video lice. Bio je negde iza njega, u polutami, zaklonjen odsjajem male vatre. Mirisala je kafa. Barimur je žudno udisao

taj miris iako ga je žed đavolski mučila.

— Nećeš da odgovoriš? Znači da ti savest nije čista. No, svejedno. Moja dužnost da ti pomognem, a za svoja dela odgovaraćeš pred bogom...

Barimur s naporom podiže glavu. Kakva je sad ovo propoved? I ko se krije iza tog dubokog glasa i mirno izgovorenih reči?

Tada čovek izroni iz senke i Barimuru zastade dah.

Pred njim je stajao pravi pravcati sveštenik, u dugom crnom kaputu i crnim pantalonama, sa šeširom kratkog i ravnog oboda. Oko vrata belasao mu se krug bele kragne od košulje. Bio je visok, glatko izbrijan, crnih očiju, u kojima nije bilo ni osmeha ni mržnje. Jednostavno bile su to oči koje su mogle da sakriju sve tajne ovog sveta.

— Uh! — prostenja džeparoš i klonu natrag na uzglavlje od sopstvenog kaputa. Osetio je zatim pod rukom debeli sloj brade i zaključio da će, pod njom, ostati manje upadljiv čak i da su poternice razaslali po pokrajini.

Nedaleko se pokrenu senka. Pit Barimur ugleda konja.

Kako bi mu dobro došao!

Iako je bio iscrpljen, već je kovao plan da se domogne životinje, s kojom bi brže i lakše prevalio put do Ebilene.

Stenjući, podigao se na lakat. Očima je pretražio teren oko sebe i od radosti samo što nije uskliknuo. Skoro pod rukom našao mu se po veći kamen. To je bila šansa koju nije smeo da propusti.

Sveštenik se muvao oko sedla na konju, spreman da pođe. Džeparoš je iznenada počeo da stenje i jače. Izgledalo je kao da dobija grčeve u stomaku.

Sveštenik se najzad odvoji od konja i pride.

— Boli te nešto, čoveče?

Barimur zaklima glavom, škripeći zubima. Telom je zaklanjao svoju desnu ruku, koja je grčevito stezala kamen. Samo da se prokleti pop nagne malo bliže. Samo malo...

— Daću ti malo viskija, ali samo kao lek. Ni gutljaj više!

On izvadi iz velike torbe pljosnatu flašicu i kleče pored Barimura.

To je bio trenutak.

Džeparoš iz Nebraske zamahnuo je svom snagom.

Istog trenutka ruka kao da mu je naletela na zid. Osetio je da ga prsti stežu kao klešta i uvijaju mu zglob. Zaurao je i ispustio kamen.

— Kopile! — promrmlja sveštenik i odalami nesrećnika tako da je ovaj prosto podskočio sa zemlje i zakoprcao se u prašini poput zaklanog pileta.

Sveštenik se podiže, obrisao ruke o pantalone i vrati se svom konju. Zatim ga uzjaha i neko vreme je sedeo u sedlu posmatrajući onesvećenog čoveka na zemlji.

Posle toga izvadi čuturicu sa vodom i baci je prema Barimuru.

Onda potera konja. I čovek i životinja, oboje u crnom, stopiše se u večeri kao u jedno. Nedaleko se oglašiše šakali.

Iz saluna „Lepotica“ iščezavali su polako gosti. Mala drama za kockarskim stolom prohujala je iznenadno kako je i došla. Rančer i njegovi momci otišli su poodavno, a momak za stolom nije nikome davao povoda da mu se približi.

Ređao je karte pred sobom, s dosadom, kao da se ono što se dogodilo te večeri njega uopšte ne tiče.

Malo potom izvadio je svoj časovnik i bacio pogled na njega. Ustao je i prišao baru. Krčmar ga je netremice posmatrao.

— Brendi! — naruči čovek.

Krčmar se prenu i okrete da dohvati flašu.

— Gospodine — rekao je — ja sam dugo na zapadu, ali ovako nešto kao ovo večeras nisam imao prilike da vidim.

— A šta to? — nezainteresovano zapita Holidej.

— Pa tu igru! Bili ste zaista sjajni, možda bolji i od samog Doka Holideja! A za njega kažu da je kralj među pokerašima. Međutim, način na koji je novac povraćen, ne služi na čast iole poštenim ljudima! Da znate! A oni su bar ličili na poštene rančere.

— Niste ih nikad ranije videli ovde?

— Ne, nikada! To me i čudi malo. Ponašali su se kao da im niko na svetu ne može ništa. Zato je onaj i igrao komotno. Znao je da će novac povratiti koltovima. Zaista prljavo! Da znate!

Holidej ne reče ništa.

— Uzalud ćete se truditi da povratite novac od takvih — nastavi krčmar. — Pre će vam uzrvatiti olovom, takvi su oni. Biće najbolje da sve ovo zaboravite, mister.

— Pet hiljada dolara se ne zaboravljaju tako lako — uzvraći kockar. — I ja ću ih naći.

— Ali... ali oni su već otišli! Ko zna kuda! A uskoro će i kiša sprati sve tragove... Uostalom, njih je osmorica. Kako mislite da iziđete s njima na kraj?

— Već ću se nekako snaći — odgovori kockar i srknu piće.

Izenada tišinu noći preseče grmljavina puške. Kao otrovni insekt zrno prolete kroz prostoriju i zari se u ogledalo, na kome se održavala Holidejeva slika. Ogledalo pršte u hiljade komada.

Džordžijanac se već bacio na pod i potrljao prema izlazu.

Napolju, Džek Polard je prigušeno psovao svoju brzopletost. Umesto u kockara, on je žurno opalio u njegov odraz u ogledalu.

Taj promašaj bio je poraz za strelca kakav je bio nadzornik Edvardsovog ranča.

Za to vreme Holidej je ustao sa oba „linkoln“ revolvera u rukama. Sevnuli su plamičci preko ulice i četiri hica pronašli su put do tela. Nijedan nije uludo otišao.

Na ulici jedna senka se zateturala kao pijana. Zatim se presamitila i poravnala sa zemljom.

Čutljivi nadzornik Džek Polard bio je mrtav pre nego što je doirnuo tle.

Holidej napuni svoje koltove, okrenu ih oba u isti mah oko prsta i ubaci u futrole.

Krčmar je sa svog mesta otvorenih ustiju zurio u taj prizor. Još nije shvatao šta se dogodilo.

Nekoliko gostiju, koliko se zateklo u „Lepotici“, skočilo je sa svojih mesta i izjurilo napolje.

Džordžijanac se mirno vrati baru da popije svoj brendi.

Nije dugo čekao na šerifa.

Čuvar zakona u Fort Vortu bio je stara dobričina Luk Elmont, čovek pedesetih godina, kome je najvažnije bilo da se u gradu ne događa ništa što bi ga nateralo da izađe svoj život opasnosti. A ako je to već morao da čini — onda je podosta galamio, hrabreći time samog sebe i privlačeći pažnju prolaznika na koje je mogao da računa kao na svedoke.

Ušao je bučno, mada ne tako odlučno. Bio je dosta krepak, rumenih obraza i preplanule kože, zahvaljujući dugim satima pecanja kraj reke a ne jahanju u poterama za zločincima. Stomak mu je već počeo da prekriva opasač i, mada ga je stalno uvlačio, videlo se da mu nema leka. Godine su činile svoje.

Ljudi su dovukli Polardovo telo pred salun i tu ga ostavili.

Šerif Luk Elmont pročistio je grlo i krenuo pravo prema kockaru.

— Da li ste vi ustrelili onog čoveka napolju? — upitao je dosta ljubazno, pošto se prethodno sukobio sa ledenim strančevim pogledom. To pitanje se i njemu samom učini glupavo, ali natrag se nije moglo.

Džordžijanac pogleda prema vratima na kojima je stajala gomila radoznalaca.

— Ako mislite na onog koji je pucao na mene, u pravu ste — odgovori Holidej.

— Ja vidim samo jedan leš — primeti Elmont, izvijajući glavu iz okovratnika.

— I jedno razbijeno ogledalo — dopuni ga krčmar. — Puklo je pred samim mojim nosom. Očigledno da je neko pucao na ovog čoveka ovde...

— Tebe nisam ništa pitao — obrecnu se šerif. — Uostalom, koste vi? — ponovo upita kockara. — I ko je onaj čovek koji je napolju?

— Pretpostavljam jedan iz pratnje onog rančera — nalakti se krčmar prkosno na šank. — Da se kladimo, šerife?

— Slime, hoćeš li jednom učutati? — derknu šerif.

— Šerife, neko je hteo da me ubije. Ja sam uzvratio vatru i to je sve — prekide Džordžijanac njihovo prepiranje.

— Dakle, vrlo je prosto: on vas, vi njega — i možete da se ubijate do mile volje! Te stvori ne dozvoljavam u mom gradu. Najbolje da odjašete odavde što pre!

Holidej se osmehnu krajičkom usana.

— Meni uvek predstoji jahanje, šerife! — rekao je tvrdim glasom.

— Dobro ste to uvideli. I požurite pre nego što se predomislim. Ne volimo kockare profesionalce u gradu...

Holidej pogleda šerifa i ovoga podiđe jeza.

— Šerife, nemam nameru da jašem po noći i kiši. Imam plaćenu sobu ovde.

— Ima — potvrdi i krčmar kome je kockar bio simpatičan.

— Zaveži, Slim! — dreknu ponovo Elmont, promišljajući šta da učini. Onda odluči: — U redu, noćite, ali ostavićete koltove kod mene.

Holidej uzmače korak.

— Ne znam kako mislite da ih ostavim, šerife?

Elmont pogleda u ljude okolo. Dočekao ga podsmešljivi pogledi. Svi su čekali da vide šta će da preduzme. Da li će se povući ili će mu stranac očitati lekciju.

— Ne možete se suprotstaviti zakonu! — uzviknu, a brada mu zadrhta. — Bolje mi mirno predajte oružje.

Kockar izvadi svoju dugu cigaru i stavi je u usta. Ne rekavši više ni reči, pođe prema stepeništu koje je vodilo u sobe na spratu. Ljudi mu napraviše prolaz. On kresnu palindrvoce o drveni stub belo okrečene ograde, pripali cigaretu i kroči na prvi stepenik.

— Stanite! — povika Luk Elmont i izvadi kolt.

Džordžijanac se munjevito okrete i u njegovim rukama bljesnuše niklovene cevi. Šerifova ruka sa oružjem zastala je na pola puta u vazduhu. Usta mu se namah sasušišše. Bila je to brzina koju su samo legende mogle da ispredaju, a čovek pred njim nije bio legenda već živi stvor od krvi i mesa.

Holidej okrenu oba kolta nekoliko puta oko kačistorsta a onda ih ubaci vešto u futrole.

Uzdah divljenja prostruja kroz po smatrače.

— Ko ko ste vi, do đavola? —

izusti Elmont, nesvestan da drži još uvek kolt čija je cev visila oborena prema podu.

— Zovem se Holidej. Ako vam je to toliko važno...

— Holidej? — prošaputa šerif. — Da niste vi Holidej, revolv...

— Da. To sam ja — prekide ga Džordžijanac. — A sada me pustite da spavam.

— I ne pogledavši više nikog on krene prema svojoj sobi.

— Samo nam je on još bio potreban! — progunda neko u gomili.

— Do đavola, kako se odmah nisam setio? — besneo je šerif. — Te koltove poznaje ceo Zapad, a ja, budala, još pitam kako se zove... Uostalom, sutra rano ću ga izvući iz kreveta i isterati iz grada. Ne želim da se ovde kupe ubice i desperadosi, koji traže njegovu glavu za svoju slavu... Fuj!

— Tako je, šerife — podsmegnu mu se opet neko. — Samo vi oštro! Kao i večeras.

— Razilazite se! — zaurla Elmont. — I gde je taj grobar, do đavola? Zar misli da će ovaj mrtvac cele noći da okuplja kojote iz celog Teksasa?

•

• •

Li Edvars je nervozno gledao u nebo. Nije mu prijalo da padne kiša. A nadzornik se još nije vraćao. Kao da je osećao da se nešto dogodilo.

Njegovi momci su ćutke sedeli na zemlji i pušili.

Rančer se sećao priča o Džordžijancu, i što ih se više sećao sve mu je hladnije bivalo oko srca. Prvi put je, posle toliko vremena, osetio nervozu i nesigurnost.

Tada se začuo topot konja.

Li Edvards odahnu. Pun nade skoči i krete prema odjeku. Iz tame izroni konj — ali bez jahača.

— Do đavola! — opsovao je neko od kauboja.

— To je Džekova kobila, gazda! — javi se krivonogi Lenoks. Ali nema Džeka...

— To vidim i ja, budalo! — razesti se rančer.

— Hajdemo da vidimo šta mu se desilo! — doviknu Mat, gledajući u oca.

Ovaj je ćutao i zurio u noć, prema Fort Vortu. Svi su uzjahali i čekali naređenje.

— Ne! — reče „veliki” Li. — Ide-mo na ranč.

— Na ranč? Ali ako je Džek u nevolji... — prvi put se otvoreno pobuni njegov sin.

— Ne može da bude u nevolji, budalo! Može samo da bude mrtav! Hajdemo!

Mat Edvars se gušio u psovkama, ali više nije izustio ni reč.

Džek Polard je pokušao da skine teret sa Edvarsovog srca, ali sada ga je samo povećao. U rančеровим slepoočnicama i dalje su odzvanjale kockareve reči: „Taj novac je moj i ja ću doći po njega...” A tek pogled — kao da su ga gledale plavo uglačane metalne cevi koltova! Do vraga, zar se i to zove zabava — izigravati se sa Holidejem!

Tada se i prve kapi kiše spustiše po leđima jahača.

Li Edvards natuče šešir jače na čelo i zari mamuze u konja.

Samo da se dohvati ranča. Na njemu se osećao najsigurnijim. Holidej može da dođe kad god bude hteo, ali će otići s čizmama napred...

•
••

U zoru sledećeg dana Pit Barimur se dokopao Rosvela.

Izgledao je strašno: neobrijan, posut žućkastom prašinom po licu i odelu, poderan na laktovima i koljenima kao da je puzio preko cele pustinje. Plava boja njegovih očiju kao da je ugasnula, lice mu beše upalo i koža na jagodicama, ispucala i ispečena od jarkog sunca nad prostranim dunama Ljana Estakada.

I tako iznurenog i poderanog, nije ga napuštala misao da mu treba novac.

Ruke mu, istina, nisu bile pokretljive, ali verovao je u sebe.

Džeparoš iz Nebraske se kao prava skitnica ušunja u gradić, držeći se drvenih zidova i posmatrajući ljude na ulicama. Birao je žrtvu, iako su mu kolena klecala.

Samo da se ovaj put opet ne nameri na nekog sudiju ili gradonačelnika — onda ne bi daleko odmakao ovako umoran. A opet, za iscrpljenog džeparoša i jedna noć odmoru u zatvoru bi dopridošla.

Polako je zakoračio tremom, klateći se.

Izigravao je pijanca, i to vrlo us-

pešno. Čas bi se naslanjao o zid i mrmljao sebi nešto u bradu, a onda se odvajao od zida i skoro pao na ulicu niz stepenište.

Dve žene su ga daleko zaobišle idući mu u susret.

Sledeći je bio jedan kauboj. Barimur oceni da on nema para. Osim toga, bio je krupan i za glavu viši od njega.

Onda mu se ukazala prilika: trgovac, koji je otvarao svoju prodavnicu mešovitom robom, petljao je oko brave. Barimur skoro leže na njega...

— O... oprostite... — mrmljao je, vešto zavukavši ruku čoveku pod kaput.

— Šta ti je, budalo? — odgurnu ga trgovac. A onda mu se na licu pojavio izraz gađenja: — Nije ni svanulo, sto mu gromova, a bitanga se već našljokala...

Džeparoš se klanjao, skidajući nekoliko puta šešir i uzmičući unazad. Zatim se sanlete, i četvoronoške od-baulja na ulicu.

I to je bilo gotovo.

Još samo da ne nabasa na šerifa. Taj bi ga verovatno strpao iza brave zbog skitničenja. A to mu nije više trebalo. Pod prstima je osećao debljinu novčanika. Lov je, izgleda, bio uspešan.

Pit Barimur izabra jedan čošak iza štale i počeo da broji...

Dvesta dolara!

Brzo je izračunao: novo odelo, košulja, kravata, čizme... Brijanje? Ne. Sa ovom bradom će ga retko ko prepoznati. Ostaće i za dobar obed, viski, cigaru... A kasnije — videće.

Krug purpuncrvenkastog sunca odvajao se od linije dalekih planina i obasjavao vrhove krovova kao da ih posipa sitnom, finom zlatnom prašinom.

Barimur je pregledao ostali sadržaj novčanika. Nije našao ništa naročito, osim neke stare slike, iskrozane po krajevima i požutele od stajanja. Na njoj su bila naslikana četvorica visokih ljudi, u južnjačkim uniformama. Krajnji levo mora da je bio trgovac? Istina, nije imao ovako velike brkove, ali sve ostalo podsećalo je na njega...

Džeparoš iz Nebraske je vratio sliku unutra u novčanik zavrjlačio u žbunje nedaleko od štalske ograde.

Pola sata kasnije na ulici se pojavio novi Pit Barimur.

Svetloplavo odelo, s kaputom u struk i dugim peševima, uzane pantalone prebačene preko novih, žutih čizama. Košulja sa malim, crvenim kockicama i crvenom vrpcom oko vrata. Držao je debelu cigaru u zubima i žmirkao na suncu. Pogledom je tražio salun.

U džep je imao još četrdeset dolara. Dovoljno za ovaj dan.

Nije nameravao dugo da se zadrži. Potera iz Big Springsa, ako je baš toliko uporna, pratiće ga i do Rosvela. Ali ga tu neće naći.

A sve zbog prokletog sudije koji je izvukao mali revolver. I to ubistvo — kako bi dokazao da je bilo u samoodbrani, više slučajno? Niko mu ne bi verovao. Niko ga ne bi ni saslušao. Pit Barimur je bio skit-

nica i džeparoš i samo su ga vešala čekala na kraju životnog puta.

Da ne bi na to više mislio, uputio se prema salunu.

*
* *

Džordžijanac je sedeo zavaljen na sedištu, s lako natučenim šeširom na čelu i dremuckao.

Voz je klóparao kroz rano jutro, brekóući na uzbrdicama i zviždeći na ravnici. Izdaleka je ličio na veliku brzonogu gusenicu koja se provlači kroz žutozeleni gustiš i ne ume da nađe izlaz.

Jutarnji oblaci počeli su da se razbijaju na sitne grumenčiće pred sunčevim zracima. Kroz okna na vagonu uvlačila se toplina. Žbunje tamariske promicalo je poput malih okamenjenih bufala koji pasu na ravnicama i ukočeno pozdravljaju nailazak gvozdеног чудовишта koje šišti, pušta crne oblake i nezadrživo guta pejisaž pred sobom.

Na sledećem stajalištu u vagon su ušla trojica.

Ispd spuštenih kapaka Holidej je primetio da ga sva trojica pažljivo posmatraju. Imali su razbojnička lica na koja su verovatno bili ponosni. Najviše među njima imao je i najdužu kosu pod prljavim i pohabanim belim stetsonom. Imao je krupne jabučice, uglastu bradu i tanka usta, koja su se jedva nazirala tek kad bi nešto progovorio.

Drugi je bio snažan, dežmekast momak. Nije nosio košulju već samo kožni prsluk preko leđa. Koža

mu je bila bakarnožute boje, zategnuta na mišicama. Imao je nisko čelo i boksterski nos, a od zuba samo nekoliko u donjoj vilici. Gornja usna mu je bila rasečena pa je vrskao kad govori.

Treći je bio bradonja, crvenkaste kose i šešira spreda povrnutog oboda na gore. Stalno je žvakao duvan i kezio se sa svoja dva krupna „zečja“ zuba napred. Nosio je kolt po sredini opasača, ispod samog pupka.

Sva trojica su bili pokriveni prašinom i smrdeli su na balegu i vonj konja.

— Tamo! — rekao je onaj najviši i pokazao na sedište prekoputa kokara. Seli su i Džordžijanac im je video samo šešire i deo glave.

Čitali su neko vreme.

Lokomotiva je pištala na krivini i gubila u brzini.

Najviši među pridošlicama, koga su druga dvojica oslovljavali sa Karter, fiksirao je Holideja preko naslona svog sedišta, proveravajući da li spava.

Kako se Džordžijanac nije micao, ovaj se smirio i pogledao u svoje partnere.

— Onda, dogovor znate. Čekam znak a tek onda nastupamo — rekao je tiho.

— A kada će to biti? — upitao je krezubi Mek Mekintoš.

Treći, Monti Šort, žvakao je duvan i nije se mešao u razgovor.

— Najkasnije sutra po podne — odgovori Karter — ali nek̂ sat zakašnjenja neće ti izbaciti creva na polje.

— Neće! — složi se Mekintoš. — Ali bih srknuo viski više nego išta.

— Nema pića! — povisi glas Karter.

— Nema! — složi se Mekintoš i pogleda u Šorta. — Ali će dolari da cure... Treba pregurati ovaj dan i noć. Lako je Montiju, on žvače duvan i sve mu je potaman! Prokleta kopile! Zar moraš po ceo dan da prevrćeš po ustima tu smrdljivu stvar!

Monti Šort se iskezi, ali ne reče ništa.

Mek Mekintos pljunu na pod, be-san.

— I bez svađa! — upozori ih Karter. — Hoću da vam glave budu bistre a ruka sigurna... Jasno? Inače, teško i vama i meni!

Šort se promeškolji na svom se-dištu i tek tada progovori:

— Čuj... onaj tip tamo...

— Koji tip? — namršti se Karter.

Šort pokaza glavom prema Džor-džijancu.

— Onaj prekoputa...

— Pa šta?

— Ne spava... Video sam da je otvarao oči. Kicoš nas prisluškuje.

Karter i Mekintoš se pridigoše na svojim sedištima. Međutim, kockar je ravnomerno disao zatvorenih očiju.

— Da ti se nije pričinilo?

— Nije! — otpljunu Šort veliki komad duvana. — Posmatram ga celo vreme. Kao da ga odnekud po-znajem?

— Nije mogao mnogo da čuje — promrsi Karter — ali za svaki slu-čaj daćemo mu povratnu kartu...

I sva trojica ustadoše.

— Hej, mister! — pozva ga Kar-ter, uspravljen i ruku opuštenih niz bokove. — Vreme je da siđete!

Holidej se nije ni pomakao.

Karter se saže da ga dohvati za revere i povuče sebi.

Odjednom je na svoje najveće za-prepašćenje ugledao niklovanu cev kolta uperenu u sopstveni stomak i sreo se sa ledenoplavim očima ele-gatnog „kicoša”.

Bilo je to tako brzo da je raz-bojnik izgubio dah. Tupo je zurio u kolt i nije smogao snage ni da se ispravi.

Mekintoš i Šort nisu videli šta se dešava ali bili su nestrpljivi.

— Šta je, Karteru? Da nemaš nameru da klekneš i da ga zamoliš da skoči iz voza? — brundao je Me-kintoš, vrskajući kod pojedinog slo-gova.

Istoga časa Karter bi snažno od-gurnut i nađe se u naručju svojih prijatelja.

Holidej je i dalje sedeo na svom mestu.

— Šta, do đavola... — zastenja Mekintoš, ispravljajući svog prija-telja da stane na noge.

— Momci, nemam nameru da si-lazim. Ja putujem u Ebilenu — za-teče ih metalni glas čoveka u crnom.

Karter je stajao još uvek ošamu-ćen. Mekintoš je zažario očima i do-bacio značajan pogled Monti Šortu.

— Hajdemo! — iznenada je Kar-ter postao pomirljiv. On nije želeo da nekom glupom svađom rizikuje neki svoj posao. Osim toga, bili su

mu poznati ovi koltovi i ovo ode-
lo...

— Kuda? — zaustavi ga Mekintoš levom rukom. — Zar će te svaka nalickana bitanga gurati kao poslednje goveče od sebe? Šta ti je.

— Rekao sam da idemo — oštro uzviknu Karter.

Mekintoš pogleda u Šorta. On je i dalje žvakao novi komad duvana.

— Pa ako baš kažeš... — oteg-
nuto i nerado je pristajao Mekintoš. Holidej je vratio kolt natrag i sklopio oči.

Sa zlu radim osmesima na licima, Mekintoš i Šort spustiše ruke i dohvatiše svoje koltove. Ujedno, krezubi je odgurnuo Kartera u stranu i poravnao cev svog oružja sa stranevim telom.

Tada sa klupe sevnuše plamici. Kao da su iskršli ispod kaputa, s neviđenom brzinom, zabadujući olovo u revolvere razbojnika. Oružja im izleteše u suprotni ugao a oni s jaukom pritiskoše svoje šake.

Džordžijanac sačeka da vidi šta će Karter uraditi. On je, međutim, dovoljno daleko udaljio ruke od bokova.

— Prokletstvo! — stenjao je Mekintoš, držeći levom šakom desnu. — Ko je ovaj? Ti ga poznaješ? Priznaj, Karteru?

Razbojnik klimnu glavom.

— Pa ko je? Da ti se jezik nije zavezao?

— To je čuveni doktor Holidej, budalo! — obrecnu se razbojnik. — Govorio sam ti da krenemo.

— Dok Holidej? To neće olako

proći... Bar ne kod Meka Mekintoša!

Džordžijanac polako ustade.

— Pomenuli ste silazak, momci — rekao je tihim glasom — pa vam se pruža prilika za to.

— Šta hoćete time da kažete? — upita Karter.

— Tačno ono što mislite. Vi ćete iskakati iz voza, umesto mene.

— Šta? — dreknu Šort. — Da iskačem i razbijem glavu?

— Ne brini — umiri ga čuveni kockar. — Ionako nemaš ništa u njoj, burazeru!

— Ali, do prve stanice je daleko!

— Znam, dvadesetak milja...

— A naši konji su pozadi u vagonu...

— Sačekaće vas. Dobro će vam doći kad protegnete noge. Izlazite!

— Prokletstvo! — zauriao je Mekintoš. — Ja nemam nameru da šetam po polju bez konja!

I on ispruži ruke i ustremi se na Holideja.

Džordžijanac uzmače u stranu i visoko podiže nogu. Njegovo koleno pogodi Mekintoševu bradu kao grom i razbojnik zakoluta očima, treskajući o sedište.

Karter je smatrao da je to pogodan trenutak da okonča situaciju.

Izvukao je kolt, dobro zaklonjen Mekintoševim telom iza kojeg se nalazio kockar. Međutim, loše je planirao. Džordžijanac je levom rukom, s boka, opalio i metak je odbacio visokog, dugokosog razbojnika prema prozoru.

Karter je zauriao i uhvatio se za rame.

Ispod prstiju protekao je tanak mlaz krvi...

Holidej izvuče i drugi kolt.

— Dosta je šale, momci! Iskačite dok ovaj gvozdeni konj nije naišao na nizbrdicu. Onda ćete pozavideti pticama.

— Proklet da si! — siktao je Mekintoš, stežući pesnice. — Srešćemo se mi ponovo, obećavam ti!

— Nemam ništa protiv — odgovori Džordžijanac. — A sada, napolje.

Poterao ih je prema vratima.

Bili su sami u vagonu i niko nije prisustvovao sceni. Prvi je pošao Monti Šort. Iskočio je raširenih ruku i srećno se dočekao na noge.

Mekintoš je bio lošije sreće — njegov pad je odjeknuo duž cele pruge, uz glasno ječanje i psovanje.

Karter je iskočio najspretnije: prevrnuo se samo dva puta i dočekao se na noge.

Voz je tutnjao. Džordžijanac je stajao na ulazu i posmatrao ubilačke poglede trojice razbojnika koji su polako nestajali iza okuke.

Mekintoš je sa zemlje visoko podigao ruku i zapretio.

•
• •

Stari Arčibald Kuper imao je kolibu na jednom od najužih delova korita Rio Pekosa. Bila je to strčara od dva odeljenja, kuhinje i sobe, sa podom od zemlje i slame pomešane s blatom. Židovi od brvana i krov od pruća delovali su tmurno i nesigurno kao i sam starac.

Kuper je došao odnekud sa seve-

ra, u potrazi za boljom srećom. Jedno vreme je bio u Rosvelu, gde je držao malu prevozničku agenciju, sa dve kočije i nekoliko konja. Međutim, ubrzo ga je ugušila konkurencija Irca O'Konelija. Njegove zaprege survale su se u provaliju a vozači nestajali bestraga. Kada je ostao bez ičega, bez posla i bez nade da će se njegovi uništitelji pronaći — razočaran povukao se na Rio Pekos, ponevši samo najneophodnije sa sobom: jedan rasklimatani krevet, sto sa dve stolice, malu peć i nešto sudova.

Više ga nikada nisu videli u Rosvelu.

Arči Kuper izabrao je mesto koje nije blizu nijednog puta. U daljini, preko sto pedeset milja istočno, započinjao je žuti pakao Ljana Estakada. Ovde, međutim, Rio Pekos je nosio dosta ribe a nije bilo gaza kojim bi zalutali jahači prelazili i uznemiravali samoću starog pustinjača Arčibalda Kupera.

Starac je nosio veliki slameni šešir, iskrzan po obodu. Preko kukova mu je visila izmašćena pregača, a pantalone su mu se jedva držale o koncu koji je spajao desetak zakrpa. Brada mu je narasla skoro do prsiju, brkovi po sredini požuteli od duvana, oči okružene mrežom bora i plavih žilica. Išao je poguren, ali uprkos godinama gazio je hitro i odlično je video i čuo.

Jedini njegov prijatelj bio je vučjak Vakero. Dobio ga je od jednog Meksikanca koji nije znao šta će sa psićima. Odgajio ga je tako da su zajedno spavali noću, a danju se

pratili u stopu i sa malo reči su razumevali.

Tog dana stari Arči je sa reke pokupio obalsko granje za vatru. Nedaleko, Vakero je stajao uza samu reku, načuljenih ušiju.

Dan je, posle sinoćne kiše, bio nekako ispran i ozračen. Bufalo trava na pašnjacima bila je zelena i prosto se presijavala na suncu.

— Hajdemo, Vakero! — pozvao je starac psa.

Pošao je a da nije osetio poznati pseći kas i umiljavanje oko nogu.

— No, šta je? Gde si se zagledao?

Vakero je kratko zalajao. Zatim još jednom.

Kuper se namrštio, spustio granje na zemlju i pogledao okolo. Ništa nije primetio. Ništa se nije micalo.

Pas je zalajao ponovo.

Stari pustinjač se brzim koracima uputio prema kolibi. Ubrzo se vratio sa velikom puškom za bizone u rukama.

Mesecima ovuda nije zakoračio čovek. Sada će neko taj mir narušiti — ali u svakom slučaju neće dugo ostati ovde. Ako je neki zlikovac — zapamtiće ga dobro. Ako je pošten čovek... Hm! Šta će pošten čovek na ovom mestu?

Stari Kuper je tako gundao, približavajući se svom psu na obali.

Vakero ga je pogledao i mahnuo repom.

— No? — zapita starac. — Šta si video? Zeca? Ako sam zbog toga samo donosio pušku, ja ću te...

Iznenada zastade u pola reči.

U vodi je ugledao telo nekog čoveka.

Očigledno, bio je mrtav. Glava mu se nalazila licem u vodi. Mali talasići su ga ljuškali levo-desno, kao sasušeno stablo. Bio je zapleten u obalsko šiblje.

— Hej, Vakero, koga nam je Pekos doveo, k vragu!?

Kuper dohvati jednu veliku granu i počeo njome da privlači leš. Čovek u vodi je izgledao neobično, ali stari pustinjač nikako nije mogao da se seti zbog čega. Onda se pljesnu po šesiru:

— Pa, k vragu, Vakero, njega su svukli!

Pas se malo odmače, nepoverljivo.

Mrtvac je imao možda tridesetak godina. lepo građen, neobično svetle kože, koja kao da nije videla sunca. Bio je u donjem rublju, a na leđima mu se jasno video krug koji je napravio metak a voda isprala i izjela.

— I to s leđa, jadnika! — mrm-ljao je starac.

Ustreljeni nije imao nikakve dokumenta kod sebe. Arčibald Kuper je neko vreme stajao zamišljen nad lešom. Nije mu se išlo u Rosvel da prijavljuje jednog mrtvaca. A šerif ne bi mogao ništa pametnije da zaključiti nego što i on: čovek je ubijen s leđa a Rio Pekos ga je donio ko zna iz kojih daljina...

Uostalom, u ovom divljem kraju mrtvaci su nicali a da to nikoga nije mnogo uzbuđivalo.

Starac se prihvati pljuka i na obali iskopa grob.

Najveće iznenađenje tog dana doživeo je od Vakera: kad je bacio i poslednji vlažni busen na raku, pas

je podigao njušku i počeo da zavija.

Kuper se sav trese. Ovakvo opelo nije očekivao. Vakero kao da je plakao nad tužnom sudbinom nepoznatog čoveka. Da li je ostavio ženu, decu, majku. I gde? Odakle je došao, čemu se nadao? Svakako ne ovakvom kraju.

Stari pustinjač podiže svoju pušku i sa psom se uputi kolibi.

•
••

Džeparoš iz Nebraske, Pit Barimur, ujahao je u Ebilenu na pozajmljenom konju. Iako mu je novo odelo smetalo a kravata ga gušila oko vrata ispod kratke kovrdžave brade — nije želeo da ga se oslobodi. U njemu se osećao bezbednim koliko-toliko.

Pošto je ukradenog konja prodao skoro zabadava, potražio je neko skrovitije mesto gde bi prezalogajio. Izabrao je neupadljivu krčmicu na kraju grada i seo do prozora.

Bolje da to nije uradio.

Nije čestito ni zagrizao goveđi stek, a trgao je nečiji glas:

— To je moje mesto, kopilanu! Diži se!

Barimur je podigao pogled, spreman da se suoči sa nekom mesnom pijandurcom, ali se prevario u računu. Iznad njega je stajao ogroman kauboj, čija glava kao da je bila u tavanicu zarasla.

Pridošlica je mirisao na štalu, jeftin duvan i viski, a videlo se da mu odelo dugo vremena nije videlo sapun i vodu. Lice su mu prekrivale tamnosmeđe pegice a ispod še-

šira povrnutog oboda virila je prljava kosa poput izvakane slame.

Džeparoš pogleda po sali. Bilo je puno praznih stolova.

— Ovde niko nije sedeo — reče.

— Ali ja kažem da jeste. Pre, recimo... dva meseca. Kako ti se to sviđa?

Barimur nije shvatao šta ovaj grmalj želi od njega.

— Ima još mesta oko — primeti. — Zašto ne sednete tamo?

Čovek se malo nagnu prema njemu.

— Zato što neću. I zato što ne podnosim to tvoje odelo, jer vidim da se ispod njega krije lupež!

Pit Barimur uzdahnu, rešen da se pokupi i preseli za drugi sto. On skupi tanjire i čašu i taman htede da se podigne, kada ga ogromna kauboieva šaka vrati na mesto.

— Polako, kopilanu! Zaboravio si da mi se izviniš.

Pit Barimur se bespomoćno okrete oko sebe. Prostorija je bila više prazna nego puna. Jedan kauboj je stajao za šankom i cerio se u njihovom pravcu. Za druga dva stola, u suprotnom delu, sedeli su neki stariji ljudi i kartali se.

— Zašto bih se JA izvinio, do đavola!?

— Zato što ja to hoću! I zato što imaš lepo odelo pa bi morao da se tako i ponašaš, kao gospodin! Hipi!

— Evo vam vašeg stola i ostavite me na miru! — odbrusi džeparoš i ponovo ponese svoj pribor.

Ogromni kauboj je pružio svoju ručerdu i zalepio Barimuru takav šamar da je odjeknuo po celoj krč-

mi. Ljudi spustiše karte a kauboj za šankom se glasno zakikota.

Barimur ispusti tanjir i čaše i preko stolice se stropošta na zemlju, povlačeći za sobom čaršav sa stola. Cela glava mu je podrhtavala kao uklještena među crkvena zvonca.

Otresao je nekoliko puta i osetio krv u ustima. Zatim je ugledao kaubojeve noge pred sobom dok se pridizao.

Očajnički je pokušao da se probije, skočivši u protivnikove noge, ali nije uspeo ni da ih pomeri. Oseti potom da ga nešto diže u vis. Novi šamar mu iskrenu glavu i odbaci do šanka.

Tu ga drugi kauboj pridrža da se ne skljoka.

— Hej — čuo je glas — mnogo brzo trčiš preko krčme, amigo? Uspori malo!

Zatim ga gurnu od šanka prema džinu.

Džeparošu iz Nebraske pružala se samo jedna šansa. A za tu šansu potrebna mu je bistrinja glava. Samo da se ne spotakne...

Posrtao je prema kauboju, praveći se prebijen više nego što jeste.

Ovaj ga je sačekao da se malo prisloni. Zatim ga je odmakao od sebe i namestio levom rukom dok je desnu podigao visoko iznad sebe spreman da ga smlavi.

Onda mu je ruka zastala.

Barimurove oči su opasno zasjale. Ruku je držao prisonjenu na njegov stomak. A u ruci je imao — njegov sopstveni kolt!

Nije ni osetio kad ga je izvukao. Prokletstvo!

Barimur još jače zari cev i čovek se povede natrag. Strah mu zamenj svu onu malopredašnju nadmenost.

— Napolje! — prosikta Pit Barimur. — I da te vidim kako jašeš!

Kauboj se povlačio prema vratima, kolebajući se.

Pit Barimur odskoči kao zec u stranu, okrete se i opali hitac u pravcu šanka. Drugi kauboj koji se dotle smejao, jauknu i ispusti već izvučeni kolt.

— Sledeći metak ide u meso, smrdljivi goniči! Napolje!

I on ponovo podiže kolt.

— Obojica!

Kauboji zaglaviše na vrata.

Uskoro su na konjima izjahali iz grada. Nije im se dopadao ludački sjaj u očima bradatog kicoša.

Barimur s gađenjem baci kolt u pljuvaonicu pored šanka. Nije mu se više ni jelo.

— Mister — javi se krčmar, stavljajući ponovo ogledalo na svoje mesto — zaista ste mu pokazali! Daću vam besplatno obrok s moje strane!

Barimur odmahnu rukom i iziđe napolje.

Nije želeo da sačeka šerifa. Šmugnuo je u sporedan prolaz između kuća i zaobilaznim putem izišao na drugi kraj grada.

Tu, u senci stubova, ugledao je jahača s kojim se već jednom sreo.

Sveštenika!

Crni dugi kaput, crni šešir sa okruglim obodom, četvrtasto izbrijano lice i pogled koji se ničega ne dotiče. Jahao je prilično dobro za sveštenika. Preko sedla je imao prebačeno ćebe, čuturice sa vodom i ne-

koliko knjiga, uvezanih debelim kapom.

Sveštenik u Ebileni? Ovom prokletom gradu bio je dosta jedan običan grobar. Ispovednik tu nema šta da traži.

On izađe iz senke i zapali cigaru.

Ovaj božji sluga spasao mu je život a on nije znao kako da mu zahvali. Možda to sveštenik nije ni očekivao? Kako je ono rekao: „To je moja dužnost...” ili tako nešto.

Uostalom, ovo nije Ljano Estakado. Ono što je prošlo — prošlo je. Ostalo je nezapisano.

Izenada, džeparoš oseti da ga je sveštenik pogledao. Nije dugo zadržao pogled. Zar ga nije prepoznao?

Konjanik se uputio pravo prema gradskoj većnici.

Pit Barimur je još neko vreme stajao zamišljen na tremu, a onda baci dolar u vis, sačeka ga i strpa u džep. Zatim se uputi prema „Metercpoliten” salunu.

*
**

Šerif Ebilene bio je Ros Tagert. Krupna ljudina širokih ramena a uzanih bokova, nešto ispod četrdeset godina, kose koja se belila oko slepoočnica. Brkove je negovao dugo, sve do brade, pa je izgledalo da se spajaju ispod.

Kada je sveštenik otvorio vrata, okrenuo se na peti, prekidajući razgovor sa bankarom.

Ros Tagert ukrsti pogled sa priđošlicom.

— Otac Klark? Troj Klark? — upitao je.

Sveštenik klimnu glavom.

— Očekivali smo vas jutros — reče šerif, pitajući se zbog čega je ovakav čovek uleteo u sveštenečki red. On pruži ruku i pozdravi se, a zatim predstavi bankara.

— Ovo je Semjuel Džilbert, bankar. U ime odbora građana želimo vam dobrodošlicu.

Sveštenik Troj Klark pokloni se s rukama prekrštenim na grudima.

— Radujem se što sam stigao među vas — reče dubokim glasom. — Hoćete da pogledate papire...?

— To ćemo kasnije — odmahnu bankar rukom. Bio je to suvonjav čovečuljak sasvim bele kose i visokog čela. Pre je ličio na nekog uštirkanog lakeja nego na bankara.

— Posle onog požara u kome je izgorela stara crkva, otišao nam je i sveštenik. Sagrađili smo novu i vas su preporučili. Dakle, da skratimo: vi ste tu, crkva je tu. Ljudima je ipak potrebna i reč, a ne samo pesma koltova.

— Slažem se, gospodine — prihvati Troj Klark. — Reč je često jača od oružja i smrti.

Bankar klimnu glavom.

— Kada ćete početi? — zapita šerif.

Sveštenik spusti pogled prema vrhovima svojih kratkih čizama.

— Ako vam to ne smeta, malo bih se odmorio, obišao grad i upoznao ljude. A onda ćemo redovno na misu...

Bankar zaklima nekoliko puta glavom.

Sveštenik baci pogled kroz prozor i ugleda Pita Barimura kako

prelazi ulicu. Nešto kao osmeh za-
titra mu na uglovima usana...

•
• •

Dok Holidej je ostavio Ebilenu sa
leve strane. U taj grad je nerado
svraćao. Već je nekoliko puta odat-
le odlazio pognute glave is gorkim
razočarenjem u srcu. Oni kojima je
pomagao jedva su čekali da on ode.
Jer donosio je sobom samo miris ba-
ruta i smrt.

Put ga je vodio nešto južnije, pre-
ma Edvardsovom ranču.

Dolari, koji su mu uzeti pod pri-
smotrom osam koltova, ipak su pri-
padali njemu. A dugovali su mu
još nešto osim novca: obračun.

Ali ovaj put na njegov način.

•
• •

Mat Edwards je jahao granicom
ranča, obilazeći ljude na straži.

Noć je već duboko odmakla. Ne-
bo je bilo vedro i zvezdano; pred-
stojao je lep dan.

Na jednoj uzvišici, na kojoj je
savanom dominirala šiljasta stena,
sedeo je Brjus Kenon. Stena je
imala oblik čovečjeg lica, s čelom,
kukastim nosom i isturenim bradom,
prema severu. Čovek na njoj je dr-
žao pušku u krilima i zurio u ra-
vnicu obasjanu mesečinom.

Mat Edvars izdaleka najavi da je
to on.

— Brjus, ima li šta novo? — za-
pita ga, dok je klizio niz sedlo na
zemlju.

— Baš ništa — odgovori ovaj.

Rančerov sin se pope do momka.

— Ništa ne shvatam, — rekao je.

— Stari je poludeo?

— Kako to misliš?

— Ne pravi se lud! Svi znamo da
mu nešto fali otkad smo se vratili
iz Fort Vorta.

Stražar se počea po bradi. Nije
želeo da se opredeljuje, to nije bio
njegov posao.

— Nije se čak pobrinuo ni da Po-
larda pristojno sahrani! Kažem ti:
on se uplašio. Zanimario je posao
na ranču, momke je postavio da
stražare... I to sve zbog jednog
čoveka — Doka Holideja! Znaš šta
ja mislim?

— Šta?

— Ja mislim da je jednostavnije
bilo da nekoliko nas odjašemo na-
trag, nađemo tog doktora i pošalje-
mo ga na onaj svet! Možemo ovde
da ga čekamo godinama a da on ne
dođe? Šta onda?

Brjus Kenon opet ništa ne odgo-
vori.

— Stari je poludeo! — nastavi
Mat. — Toliko zazire od tog užtog-
ljenog kockara da ga čovek više ne
može prepoznati...

— Trebalo je s njim da razгова-
raš...

— S njim? Ne možeš mu prići.
Zatvorio se u svoju sobu i čeka s
koltom pod jastukom. Do đavola i
tih 5.000 dolara! Bolje da mu ih je
poklonio!

Rančerov sin se zatim okrete i
bez pozdrava uzjaha.

Kenon je gledao za njim.

Zatim uzdahnu, zavrte glavom i
namesti se da sedne na svoje sta-

ro mesto. Pogledao je u zvezde i ocenio da vreme za smenu i nije tako blizu...

— Helou! — začuo je tihi glas iza sebe. Trgao se i hteo da se okrene. Međutim, zaustavio se na poznati zvuk zapinjanja obarača na koštu.

— Ne okreći se... Odloži pušku, ali brzo, bratac!

Čovek je osetio hladnu cev na svom vratu i bez razmišljanja puštio da mu oružje padne na zemlju.

— Kako se zoveš?

— Kenon... Brjus Kenon... — promuća stražar.

— U redu, Brjus. Sad se okreni. Polako.

Tada je ugledao poznato lice pred sobom, ledeni sjaj u očima i crno odelo sa koga se belasala kao sneg bela košulja. Niklovana cev „linkoln“ revolvera držala ga je u šahu tačno u predelu srca. Nije mogao ničim da stavi do znanja ostalim stražarima da je opasnost na pomolu.

Dalje i nije stigao da razmišlja.

Pogodio ga je žestok udarac po glavi i on se izgubi u poplavi mraka.

Holidej dohvati čoveka i odvuče ga u žbunje.

*
**

Sveštenik Troj Klark otpozdravljao je klanjanjem na ljubazne pozdrave građana Ebilene. Nije imao običaj da se zaustavlja; stalno je nekud žurio.

Pit Barimur je izišao iz „Metropolitan“ saluna bez prebijenog cen-

ta u džepu. Poslednji dolar otišao je na poker i sad je trebalo početi iznova.

Trebalo je naći žrtvu.

Bar ovde, u Ebileni, to nije bilo teško. Ulice su bile pune sveta, a gužva je bila najveći prijatelj ovejanoj džeparoši iz Nebraske.

Izabrao je jednog postarijeg čoveka, koji se baš oprštao od dve postarije dame, visoko podižući šešir. Opazio je da ima zlatan lanac od džepnog časovnika. To je, dakle, značilo da mu je i novčanik „od zlata“.

Barimur pođe prema njemu, preko ulice.

Zatim je stao i pravio se da nekog traži iza sebe. Tačno je ocenio kada će čovek doći blizu njega, pa se naglo okrenuo da pođe svojim putem.

Tako su se sudarili, uz obostrano izvinjavanje. Čovek je podigao šešir i odlazeći poklonio se džeparoši. Ovaj mu je uzvratio istom merom, s tom razlikom što je od čoveka već imao kod sebe „uspomenu“.

Hitro je strpao novčanik u džep i skrenuo u stranu.

Tada se zamalo sudario sa sveštenikom.

— Mogu li da razgovaram sa vama? — upita ga Klark. Barimur je imao utisak da pop ne gleda njega, već kroz njega u nešto sasvim dese-to.

— Pa... kako da ne... Ionako nisam stigao da vam se zahvalim... i izvinim.

— Izvinite?

Barimur se šeretski nasmeja.

— Da. Da se izvinim za onaj ka-

men kojim sam hteo da vas cepnem... a zahvalim za čuturicu s vodom. Ona me je spasla.

Sveštenik klimnu glavom nekoliko puta.

— Oprošteno ti je — reče.

Koračali su ulicom, prema crkvi. Pit Barimur naglo zastade.

— Eh, oče — rekao je — ako imate nameru da me ispovedite u ovom vašem toru za ovce i da mi očistite dušu, ja se vraćam!

Troj Klark se slabo osmehnu i pride mu.

— Sine moj — reče mu šapatom — ja čistim duše a ti čistiš tuđe džepove... Pa, idemo li na razgovor?

Barimur se namršti. Zar je pop video njegovu operaciju? Hteo ne hteo, pošao je za njim. Ukradeni novčanik sada ga je pekao ispod kaputa, ali nije imao kud.

Osetio je da sveštenik nema nameru da ga preda šerifu.

Nešto mu je, od njega, džeparoša, trebalo. Šta bi jednom božjem slugi trebalo od ljudskog ološa?

To je vredelo saznati.

Našli su se u crkvi, pred redovima klupa. Barimur nije znao da li treba da se prekrsti ili ne. U crkvi je poslednji put bio kao dečak. Jedva da se i seća otoga.

— Sedi! — pozva ga Klark.

On ga poslušao i spusti se na klupu. Sveštenik ostade da stoji pred njim, s rukama prekrštenim oko struka. Delovao je pobožno, ali Barimur nije na to davao ni pet para.

— Ti sam priznaješ da sam te spasao — započe Klark, podignutih

obrva — i da si hteo da me ubiješ...

— Skratite, oče! — preseče ga džeparoš. — Šta hoćete od mene?

Klark ga je dugo gledao ćuteći. Zatim se i sam spusti na klupu pored Barimura.

— Dobro, da skratimo. Duguješ mi život, to je jedno. Znam da te juri neka potera, to je drugo. Treće: video sam te kako ljudima krađeš novac i pretpostavljam da si džeparoš?

— Jesam, pa šta? Svako na svoj način zarađuje za hleb.

— A možda si i ubica? Ko zna...

Barimuru se smračilo pred očima. Ništa nije shvatao. Ili ovaj prokleti sveštenik zna sve, ili samo nagađa. U svakom slučaju, ne piše mu se dobro ako na nekom drugom mestu bude otvarao usta...

— Od tebe tražim malu uslugu, i ja ću zaboraviti da uopšte postojiš.

— Recite kakvu? — zapita džeparoš.

Klark se podiže i uspravi pred Barimurinom.

— Treba mi jedan novčanik — reče.

— Novčanik?... Do đavola, čiji?

— Trgovca Vintersa. Pokazaću ti ga.

Barimur je grozničavo razmišljao.

— Zašto vam treba taj novčanik? — pitao je.

— Ne tiče te se. Treba samo da mi ga doneseš i stvar je gotova.

— Zar vam nedostaje para, oče? — podrugnu se džeparoš.

Sveštenik ga odmeri hladno.

— Ne pare, sinko. Samo slika. Slika koju on nosi sa sobom.

Barimur sleže ramenima. Na kraju krajeva, to i nije bio težak zadatak. Iako je sve to mirisalo na neku tajnu, džeparoš je iz iskustva znao da je najbolje da gleda svoja posla.

— U redu, oče, gde je taj trgovac?

— U Rosvelu.

— U Rosvelu?!

Barimur ništa nije shvatao. Da mu ne bi dao mnogo da razmišlja, sveštenik je ispod svog kaputa izvukao mali svežanj dolara. Džeparoševe oči zasvetleše.

— A to...? — zapita.

— Prva polovina. Troškovi za put i ostalo. Još toliko te čeka kad se vratiš.

Barimur zažmiri očima.

— Kako znate da ću se vratiti?

Sveštenik ponovo zavuče ruku u džep i izvuče komad presavijenog papira. Kada ga je razvio, Barimur ugleda na njemu svoj lik, crtan olovkom, i izvanredno pogođen. Iznad je, na brzinu olovkom takođe, pisalo krupnim slovima: „Traži se... 2.000 dolara nagrade“.

— Šta to znači? — podskoči Barimur.

— Odličan posao za lovce ucena i šerife u pokrajini — dobaci Klark. — Ako se ne vratiš u roku od dva dana, ovo će te čekati izlepljeno od Teksasa do Montane.

Barimur žestoko pljunu.

— I ne pljuj u božjoj kući — opomenu ga Klark, sasvim ozbiljno.

— Do đavola s božjom kućom, pope! Ovo je ucena!

Troj Klark napravi u vazduhu krst prema njemu.

— Budi blagosloven... I požuri!

Rekavši to, on se uputi prema propovedaonici.

Barimur je zbunjeno gledao u novac ostavljen na klupi. Zar je imao izbora? Zgrabio je svežanj, ne brojeći, i izleteo napolje.

•
••

Li Edvars nije mogao da zaspi.

Neki čudan nemir uvukao se u njega te noći. Zbog čega je to toliko uplašen? Gde je pogrešio? Istina, u jednoj poštenoj kockarskoj igri on je nepošteno vratio svoj gubitak. Mislio je da će se protivnik uplašiti, a ispalo je obratno.

Jer, u pitanju je bio Dok Holidej!

On je obećao da će doći, i to je čovek koji će održati obećanje. U svakoj drugoj prilici Edvars bi se nasmejao na sve to. Ali Holidej je nešto posebno. Pod grlom je osećao ledeni dodir njegovih niklovanih koltova.

Li Edvarsu se živelo.

Pa ipak, on je čekao Džordžijančev dolazak. Iz noći u noć.

Dočekaće ga spremno. Onako kako i dolikuje da se dočeka revolveraš i ubica: metkom u srce.

Možda je on određen da zbriše jednu legendu Zapada. Možda je „veliki“ Li taj pred kojim će klonuti čuveni koltovi kralja strelaca.

Šum pored vrata ga je opomenuo. Zgrabio je kolt sa stola i upeorio napred.

— Ko je?

Niko se nije javio.

Li Edvardsa obli hladan znoj. Da li je već stigao? Vrata su bila zaključana, ali on je kao duh. Ući će nekako.

— Ko je? — dreknuo je, gotov da puca kroz drvo.

— Ja sam... Mat! — prepoznao je glas svoga sina. Odahnuo je. Odložio je kolt na sto i otključao vrata.

— Zašto se odmah nisi javio? Mogao sam da pucam. Nemoj se više šunjati tuda. Da li se nešto desilo?

Mat Edwards je stajao malo ukočeno i nije nalazio prave reči. Rančera obuže bes.

— Što si se ukipio tako, budalo? Jesi li obišao straže?

— Je... sam.

— Pa? Da li je prošao? Govori jednom!

— On... je ovde! — procedi Mat. Zatim ga neka snažna ruka gurnu unutra.

Li Edwards je brzo shvatio u čemu je stvar. Zahvaćen panikom potrčao je prema stolu na kome je ležao njegov revolver...

— Ne bih to pipnuo, mister! — zaustavi ga metalni zvuk Holidejevog glasa.

Rančer zastade.

Njegov sin se psujući dizao sa poda. Futrola od kolta bila mu je prazna. Rančer ga prezrivo pogleda.

— Budalo! Dozvolio si da te razoruža, kao dete!

— Ali...

Očajan što je ovako zatečen pred ocem, Mat Edwards jurnu ne razmišljajući na kockara, da ga ščepa svojim snažnim rukama.

Džordžijanac nije hteo da se upušta u tuču. Hitro je zamahnuo i drškom kolta oborio napadača. Ovaj se skljoka i ostade ležeži pred Holidejevim nogama.

Li Edwards je stajao kao hipnotisan.

Džordžijanac ponovo zatvori vrata i zaključa ih. Onda sa stola uze rančerov kolt i baci ga u ugao. Zatim izvuče ispod stola drugu stolicu i ponudi Edvardsa da sedne pokretom ruke.

— Šta hoćete? — nije shvatao rančer.

Holidej ništa ne odgovori. Sedeli su jedan prema drugom. Mlaz svetlosti sa lusteru padao je pravo među njih, po sredini stola.

Kockar izvuče novi špil karata i dobaci ga Edwardsu.

— Podelite! — reče.

Rančer baci pogled prema vratima, a onda prema svom protivniku. Kako je samo prošao kroz njegove straže? I kako je samo razoružao onog idiota i dovukao ga u njegovu sobu?

— Rekao sam da podelite! — prenu ga Holidejev glas.

Rančer više ništa nije pitao.

Holidej je preko karata posmatrao rančera. Sedokosi Li Edwards nije izgledao kao neki dan ranije u salunu u Fort Vortu. Izgledao je povijeniji i nervozniji. Gledao je u karte a kao da ih nije video. Ruke su mu podrhtavale i nije imao nikakvih izoleđa protiv kockara kao što je bio Holidej.

Rančerov sin je još uvek ležao ne dajući nikakve znake.

Holidej je u početku dobijao.

Kad mu se ulog povećao na 4.000 dolara, izgubio je odjednom dve runde.

Licem Li Edvardsa preleteo je grč i oči su mu zasijale.

Kada je Džordžijanac dobio 2.500 dolara pokupio je karte.

— Ja sam došao po svoje, mister Edwards — rekao je. — Mislim da je ova igra bila poštena.

Rančer je žmirkao, zavaljen u svojoj stolici.

— Tamo ste zaradili pet hiljada... — muklo se odazvao.

— Recimo da sam onda varao — uzvрати kockar. — Ovaj put nemate momke da vam štite igru.

Rančer bez reči ustade i iz zidnog sefa izvadi i odbroja novac. Spuštajući pred Džordžijanca, promuklo je postavio pitanje koje ga je mučilo:

— Da li ste me pustili, Dok? Mislim, da li ste namerno izgubili polovinu?

— Ne verujem — reče Holidej.

— Zakleo bih se da je tako!

— Ne mogu vas sprečiti da se zakunete. Reći ću vam ipak nešto: za vreme igre palo mi je na pamet da mi se dopadate.

— Ne razumem...

— Video sam da ste uplašeni. To se dešava samo ljudima koji ipak nešto osećaju. Da ste okoreli koliko želite da se prikažete, vi biste se vratili u Fort Vort i pucali na mene iz zasede.

Rančer se ukoči.

— To sam i uradio — rekao je. — Moj nadzornik je pošao da vas ubije.

Holidej popravi obod svog šešira.

— Kladim se da vam to više neće pasti na pamet... — reče.

Iščezao je kroz vrata a da Edwards nije bio svestan toga. Drukčije je sve to zamišljao. Mislio je da će okoreli revolveraš i kockar spremi ti zasedu, ili prokrčiti put pucajući iz koltova, gazeći preko leševa.

A on je odigrao partiju pokera i uzeo polovinu duga. Pa, kakav je čovek taj Dok Holidej?

Pogledao je svog sina i munuo ga nogom.

— Diži se! — dreknuo je. — Znam da se pretvaraš da si u nesvesti. On je otišao...

*
* *

Bankar Semjuel Džilbert stanovao je u južnom delu Ebilene, u drvenoj dvospratnoj kući s terasama na istočnoj i zapadnoj strani. Imao je ispred kuće veliko dvorište opasano kratkom, ružičasto obojenom ukrasnom ogradom, Travnjak oko popločane staze negovao je redovno svakog popodneva, dok su dva hrasta skoro dodirivale prozore gornjeg sprata.

Bila je, inače, pasja noć.

Munje su s vremena na vreme parale nebo uz pratnju gromova i Ebilena je opustela prosto nestajala u vodi.

Bankar je živio sa ženom. Nije imao dece. U kući se jedino nalazio crni sluga, stari Džo, koji je Džilbertove služio još u Luizijani pre dvadeset i šest godina.

Kiša je zasipala ulicu i zidove i nije imalo izgleda da će prestati.

Bankar je ostao duže da radi u svom kabinetu i sada se spremao na počinak. U kućnom ogrtaču, s velikim srebrnim svećnjakom u ruci, peo se uz stepeniye prema svojoj sobi.

Odjednom mu se učinilo da je čuo kako vrata lupaju.

Zastao je.

— Džo?

Stari sluga je sigurno zatvarao neki zaboravljeni kapak na prozorima. Ovakvu kišu ni najstariji u Ebileni nisu pamtili.

Ponovo je čuo lupu i podigao je svećnjak u vis. Ugledao je u podnožju stepenica neku senku.

— Ko je to? — upitao je. Bio je siguran da nije sluga.

Čovek odozdo se odazva dubokim glasom.

— Ja sam, mister Džilbert. Troj Klark.

— Ali, oče... otkud vi po ovoj kiši? Šta se desilo?

Bankar je silazio, zbunjen ovom posetom.

— Zar vam Džo nije otvorio?

Sveštenik otrese kišu sa svoje kapuljače i dlanom obrisa orošena usta. S njega se cedilo na debeli tepih u koji je bankar s tugom gledao, ali nije rekao ništa.

— Šta se desilo? — upita opet.

— Hteo bih da razgovaramo — reče Klark.

— Zar je tako hitno oče?

— Jeste. Da krenemo u kuhinju. Da li vaša gospođa...?

— Legla je odavno. Pođite sa mnom.

Ušli su u malu, lepo uređenu prostoriju. Bankar spusti sveću na sto

i sačeka da sveštenik sedne. Troj Klark pruži ruku i ugasi dva plamčica. Ostao je samo jedan.

— Šta to radite? — trže se bankar.

— Imam slabe oči, mister Džilbert — odgovori Klark.

Šum kiše spolja i sablasna svetlost sveće ispuniše bankara čudnom jezom. Stresao se. Sveštenik preko puta njega nalazio se skoro u tami, ogroman, preteći, sudbonosan. Da, upravo takav. Od tih misli nikako nije uspevao da se otrgne. Gde li je samo Džo, prokletnik?

— O čemu ste hteli da razgovaramo, oče? — upitao je primetno drhtavim glasom.

— Hteo sam da vam ispričam jednu priču, mister Džilbert — reče Troj Klark.

Bankar se trže. Njegova bela kosa bila je još belja i proređenija pri odsjaju lelujave sveće.

— Gospodine, ovo nije doba za priču! — uzviknu. — Je li to neka šala?

Sveštenik odmahnu glavom.

— Smirite se i slušajte... — reče.

Za trenutak su se čule samo kapi kiše. Sevnula je munja i osvetlila sveštenikovo četvrtasno lice i mračne oči.

— Četiri oficira južnjačke vojske — započeo je Troj Klark, — sprovodili su ešalon sa zlatom prema glavnim položajima generala Lija. Zlato je bilo potrebno za oružje. Rat je bio na izmaku, severnjaci su nadirali sa svih strana i južnjaci su se branili u grču unapred izgubljene bitke... Da li me slušate?

Semjuel Džilbert je ćutao, pognu-
te glave.

— Četiri oficira su noću krišom
izvukla kola sa dragocenim tovarom,
uspavavši stražare i préneli ih na
sigurno mesto. U zoru, ešalon bez
komandira i zamenika predao se
Jenkima posle kraće borbe. To je
prvi deo priče...

— Nedavno sam u Taksonu upo-
znao simpatičnog momka, Džoa Ma-
ligana...

— Ma... Maligana? — procedi
Džilbert, instinktivno primećujući ša-
ku ustima.

— Vidim da ga poznajete — upa-
de sveštenik.

— Ništa nisam rekao — odgovori
brzo bankar.

— Dakle Džo Maligan je bio
jedan od tih oficira. Nije mu u ži-
votu išlo baš najbolje, bio je voj-
nik i ni za šta drugo nije bio spo-
soban. Rat se završio a on je u
Taksonu dogurao samo do — po-
moćnika šerifa. Voleo je da pije.
Jednom se tako napio da mi je sve
ovo ispričao...

Bankar Džilbert prekide Klarka.

— Ta priča nije ništa osobito. Kad
je pretio slom trupama Konfederaci-
je mnogi su se predavali...

—... i grabili sve što su stigli,
zar ne? — upade sveštenik. — Ma-
ligan mi je odao imena i ostale čet-
vorice koji su znali gde se zlato
nalazi. Trebalo je, posle više godina
kad se sve zaboravi, da se sastanu
i pođu po plen. Plan nalazišta po-
delili su u četiri dela: svaki je imao
deo bez koga se nije moglo. Delovi
su se nalazili na fotografijama. ni-
hovom zajedničkom snimku. Preko

crteža lepo i majstorski je pilep-
ljen tanak sloj drugog papira i ništa
se nije primećivalo... Evo ovako!

I Troj Klark izvadi ispod svoje
kišne kabanice sliku. Na njoj su se
nalazila četiri uparađena oficira u
najboljim godinama.

— Meni je ovu sliku Maligan po-
klonio. Rešio sam da tragam za os-
tale tri fotografije...

— Ko ste vi? — upita naglo ban-
kar i oseti da mu se kosa diže na
glavi.

Troj Klark se malo osmehnu.

— Dve se još nalaze u Ebileni.
Treća je u Rosvelu. Da li vam ova
priča nešto kazuje?

Bankar htede da ustane, ali ga
velika, teška šaka primora da os-
tane na mestu.

Munje spolja samo su pojačavale
užas u bankarevim očima.

— Ko ste vi? — uzviknuo je on.
— Vi niste sveštenik!

— Dajte mi vašu sliku. Zato sam
došao.

— Ne znam o čemu govorite? —
ustuknu Džilbert. — Pozvaću šerifa.

— Ne budite ludi — mirno mu
uzvratí Troj Klark. — Vi ste jedan
od oficira. Imate sliku. Nemojte da
prođete kao Maligan.

— Šta je bilo sa njim? Zar je
mrtav?

— Jeste. Umro je od pića. Imao
je slabo srce.

— Lažete! Vi ste ga ubili! Ko ste
vi?

Troj Klark lagano izvuče veliki
kolt. Bankarove oči se raširiše od
straha.

— Dajte mi sliku — ponovio je
Klark malo nervoznije.

— Ništa vam neću dati, ubojico! I mene ćete se otarasiti kao i Maligana! Poznajem ja takve!

— Kako hoćete — odvрати Klark i podiže se. — Pođite napred!

— Kuda...?

— Gore, na sprat. Ubiću vašu ženu pred vašim očima... 'a onda i vas.

Bankar je počeo da se otima.

— Ne trudite se, sluga vam neće pomoći. Idemo!

— Moja žena nema ništa s tim! Ne dirajte je! U pomoć!

Ali krike nesrećnog čoveka nije niko čuo. Njegovi pozivi za pomoć stapali su se sa grmljavinom. Nalet kiše i vetra otvorio je prozorsko okno i poslednji plamen sveća je utnuo.

Bankar oseti kako ga Klarkova ruka gotovo nosi prema stepeništu.

Približavali su se sobi. Munje su učestale i sve se videlo kao na dlanu.

— Čekajte! Daću vam sliku! Samo ne dirajte moju ženu!

Stisak malo popusti i bankar je mogao malo da diše. Poveo je Klarka prema svom kabinetu.

— Otključajte sto! — naredi Klark.

— Otkud znate da je u stolu? — promuca Džilbert.

— Znam. Maligan je nosio ušivenu u postavu šešira, vi je držite u stolu, Vinters u novčaniku, a gradonačelnik Vinsent Koneli ispod venčane slike na zidu. To je bio vaš dogovor. Ako neko od vas nekim slučajem umre, da ostali znaju gde će da potraže deo plana.

Bankar oborene glave uvuče

ključ o fioku. Da li se unutra nalazio mali „deringer“ ili ga je smestio na neko drugo mesto? Otvarao je polako, s nadom.

Ukazala se drška, optočena srebrom. Jedva je suzdržao osmeh. Posegao je rukom po njega...

Odjeknuo je pucanj, zajedno sa udaljenim gromom. Sevnula je munja i obasjala presamićeno telo Semjuela Džilberta. Pao je grčevito stežući dršku malog revolvera.

Troj Klark je brzo našao sliku, zadovoljno se nasmešio i prekoračio telo bankara.

Na izlazu se okrenuo, napravio prstima u vazduhu krst i izišao u noć...

U prostoriji za posluhu, poprečno na vratima, nepomično telo i širom otvorene oči starog sluga Džoa ispratili su odlazak preobučenog ubice.

*
* *

„Metropolitan“ salun bio je još uvek najveći lokal u Ebileni, sa nekoliko veselih „devojaka“ koje su uz muziku automata igrale neke brze igre i visoko zabacivale noge prekrivene mrežastim čarapama. Lokal je bio lepo uređen, zidovi ukrašeni ogledalima, dok su na tavanici visili kristalni lusteri. Kraj zidova su se nalazile sofe, tapacirane crvenim plišem.

Salun je bio prepun. Kiša napolju uterala je sve prolaznike, a oni koji su poodavno sedeli unutra, nisu se usuđivali da iziđu.

Kočija iz Rosvela stala je pred „Metropolitan“ salun umesto pred svoju stanicu. Svetlost sa prozora padala je na mokre konje i ceradu, koja se presijavala od kiše.

Jedan putnik iziđe iz kočije.

Kočijaš i ne sačeka da čovek čestito dodirne zemlju, ošinu konje i zasu blatom zidove saluna. Lilo je kao iz kabla. Nebo se sastalo sa zemljom. Činilo se da se na krovovima odmaraju gusti oblaci natopljeni kišom i munjama.

Došljak odgurnu drvena vratanca i uđe u salun. Zatekao je blještavu svetlost, miris viskija i ljudskog znoja i oblake duvanskog dima. Žmirkao je neko vreme da se privikne na svetlost. Nekoliko posetilaca ga ovlaš pogleda.

Bio je to trgovac Bob Vinters iz Rosvela. Ogromni brkovi pokrivali su mu cela usta, a oštar, orlovski nos pre bi pripadao nekom indijanskom poglavici nego trgovcu mešovitom robom.

Skinuo je šešir i raskopčao svoj kaput sa kragmom od crnog somota. Kružio je pogledom okolo i kao da nije našao ono što bi mu odgovaralo. Pošto nije bilo ni slobodnog stola, nekako se ugurao među ljude pored bara.

Barmen je vešto točio viski i velike čaše sa pivom, koje su letele preko bara u ruke mušterijama.

Vinters naruči dupli viski i ispi ga u jednom gutljaju.

— Još jedan! — reče, hvatajući barmena za rukav.

Ovaj klimnu glavom, dohvati flašu i obešenjački namignu.

— Ako ste toliko žedni, da ostavim flašu?

— Ostavite ako hoćete... Da li je bankar Džilbert svraćao ovde večeras?

— Ne, mister. Bankar ovde svrća samo da se karta, u društvu šerifa i gradonačelnika.

— Zaista? A gradonačelnik? Nije ni on svraćao?

— Ne, mister... Oprostite, žurim!

Vinters nervozno steže šake.

— Bankareva kuća... beše na južnoj strani?

Ali barmen ga više nije čuo. Posluživao je goste akrobatskom veštinom.

Trgovac sasu još jednu punu čašu, ali je ne ispi. Previše mu se žurilo. Nije ga mogao zadržati ni pakao na polju. Natukao je šešir na glavu, povrnio kragmu i noseći putnu torbu krenuo napolje.

Za svakim korakom osećao je da ga voda skrozira do kože. Međutim, to nije imalo značaja. Morao je da se posavetuje šta da učini. Njegov deo plana jednostavno je nestao, zajedno sa novčanikom! Lupao je satima glavu gde ga je ostavio — ali uzalud. Šta više, on se od novčanika nikada nije razdvajao. Kaput je držao pored postelje, a dok je radio osećao ga je na sebi.

A onda je nestao! Kao da je dobio krila. Tako nešto mu nije ušlo u glavu...

Bankareva kuća, utonula u mrak, ukazala se pred njim sa nejasnim konturama fasade. Baštenska vrata

bila su otvorena i on krenu popločanom stazom.

Na ulaznim vratima je zalupao, jako.

— Hej, Sem! Sem!

Sačekao je malo, a zatim zalupao iz sve snage. Više mahinalno, oslonio se na bravu — i ona je popustila. Trgovac odgurnu nogom vrata.

Gore, na vrhu stepeništa, bljesnu svetlost.

— Sem? Ko je to? Sem?

Trgovac krupnim koracima priđe stepeništu.

— Ja sam, gospođo Džilbert. Bob Vinters. Da li je Sem kod kuće?

Žena, ogrnuta kućnom haljinom, nestade za uglom. Uskoro se vratila.

— Nema ga u sobi...

— Zar je izišao?

— Ne... ne verujem u ovo doba noći. Da nije u kuhinji?

— Ne znam. Tamo je mračno...

Žena siđe polako niz stepenište sa svećnjakom u rukama. Bila je prilično krupna ali i zdepasta. Proseda kosa neuredno joj se vrzmala oko glave i ona je pokušavala slobodnom rukom da je nekako ukroti.

Trgovac je pozdravi lakim poklonom.

— Tako lepo pada kiša — rekla je ona. — Strašno volim da spavam kad pada kiša i grmi... Sem? Da li si tu?

Ušli su u kuhinju. Žena podiže svećnjak.

— Nema ga ni ovde?

— A u kabinetu?

— U kabinetu? Pa, zaključao ga je odavno, pred polazak na počinak. Zašto bi se vraćao?

Vinters odlučno ali i pažljivo uze svećnjak od žene i krenu uz stepenište. Ona ga je pratila.

Vrata od kabineta bila su otvorena. Sluteći najgore, trgovac se mašić svog kolta ispod pazuha, u specijalnoj futroli. Munja je sevnula nekoličko puta uzastopno. Ugledao je baskarevo telo bačeno gornjom polovinom preko velikog pisaoćeg stola.

U ruci je držao „derringer“. U sobi je još mirisalo na barut.

Vinters oseti da ga nešto hladno obuhvata oko grla.

Iza njega, gospođa Džilbert počela je otegnuto da vrišti.

•
•

Pit Barimur je u Rosvelu zatekao zatvorenu trgovinu Boba Vintersa. Mnogi su zastajali pred zatvorenim vratima, došaptavali se i slegali ramenima. Sve je to džeparoš iz Nebraske video sa svog mesta, pod štalskim tremom.

Njega, uostalom, to i nije brinulo. Sećao se dobro i trgovca i slike, koju je zajedno sa novčanikom bacio u obližnje žbunje. Čekao je da se ulica malo isprazni pa da se da u traženje.

Sa zapada su se gomilali teški, natopljeni oblaci. Bilo je toplo u Rosvelu a to je slutilo na kišu.

Barimur preskoći ogradu i uđe u gustiš. Nije dugo tražio: našao je novčanik, koji se bio zadržao na gor-

njim grančicama. Ščepao ga je i gurnuo pod kaput, osvrćući se.

Kiša je sprala sve tragove oko bankareve kuće. Šerif Ros Tagert je uzalud njuškao okolo. Ubica nije ostavio ništa za sobom. Nije nestao ni novac, ni bilo kakva dragocenost. Jedino je fioka od radnog stola bila otvorena a šta se u njoj nalazilo znao je samo trgovac Bob Vinters.

A on je, naravno, ćutao.

Bankara su sahranili na groblju, na obali reke.

Svečano su se oprostili od njega, u crnim odelima, s dužnim poštovanjem, pognutih glava. Udovica se prilično slobodno naslanjala na trgovca Vintersa, pa je izgledalo da mu leži u naručju. S njene desne strane stajao je gradonačelnik Koneli. Imao je suncem opaljeno lice i venac sede kose oko glave. Videlo se da je nekada bio lep čovek. Pokraj oba uha pružili su se do ivice brade dugi, negovani zulufi. Držao se uspravno, vojnički, ali se obično smešio svima i svakom, pokazujući red belih, zdravih zuba.

Bilo je jutro, sunce je užareno peklo i zemlja se pod njim brzo sušila i pucala.

•
• •

Smrt bankara Džilberta više je iznenadila stanovnike Ebilene nego što ih je ražalostila. Ulice ovog grada obično su bile naviknute na obračune koltovima. Mnogi ljudi ostajali su da leže na glavnoj ulici, lica zarivenog u žutu prašinu.

Međutim, bankar i njegov sluga nađeni su jednostavno ustreljeni u kući, pod neobičnim okolnostima. Padala je kiša, praćena hiljadama munja i gromova, kad se ni pas nije usuđivao da ide napolje.

Ko li je to mogao biti?

To pitanje lebdelo je svima na usnama. A odgovor niko nije mogao da dokuči. Tih dana u gradu nije bilo stranaca na koje je šerif Tagert mogao prstom da pokaže.

Gradonačelnik Koneli je saznao od Vintersa za njegov slučaj. Sada su znali da je Džilbert stradao zbog sopstvenog dela plana. Neko je znao njihovu tajnu. I to neko u samom gradu. Ali ko?

Ko?

Jedino Džo Maligan, iz Taksona. Ali zašto bi on dolazio i ubio svog prijatelja? Koneli je grozničavo razmišljao. Maligan je, istina, bio dosta prgav, voleo je i da popije krišom da bi sebi ulio hrabrosti — ali u suštini nije bio podmukla kukavica koja ubija. Pre bi mu pristajalo da ukrade.

Ovaj ubica je morao da ubije, da ga ne bi prepoznali.

Koneli je osetio da gubi prisustvo duha. Vinters je ostao bez svog dela, a u Ebileni se nalazio i četvrti deo: njegov. Nalazio se zamučen u papir na poledini slike sa venčanja...

Ubica će, možda, doći po nju.

Koneli je morao da skloni plan na neko drugo mesto. I još nešto: morao je da se brani. Sve dok je deo plana kod njega, imao je šansu da otkrije kod koga su ostali, ban-

karev i Vintersov. Prestalo je još da telegramom pozove Maligana da dođu i da se zajednički dogovore.

Gradonačelnik Koneli nije ni slutio da je Maligan odavno mrtav. U pijanstvu je odao deo svoje priče, a ostatak je iz njega iscedio lažni sveštenik.

Troj Klark je održao kratak, ali dirljiv govor i bacio prvi busen zemlje na mrtvački sanduk.

Dok je zemlja s lopata sletala na drvo, tupo odjekujući u tišini sunčanog jutra, na visoravni iznad reke i groblja pojavila se silueta jahača.

Stajao je neko vreme posmatrajući okupljene ljude. Bio je sav odeven u crnom, jedino mu se belasala kao sneg bela košulja.

Bio je to Džordžijanac, Dok Holidej.

•
• •

Džeparos iz Nebraske dojahao je do Ebilene prilično žurno. Ono što je nosio nije ga interesovalo. Međutim, pomisao na poternicu i ostatak novca koji mu je obećao sveštenik, kao da su mu dali krila.

Nije mu ni na pamet padalo da se zapita zašto je jednom svešteniku potrebna slika nepoznatog čoveka. Možda bi Barimur u tome našao unosniji posao, ali eto, nije na to mislio.

Projahao je glavnom ulicom i pravo se uputio crkvi.

Unutra nikoga nije bilo. Klupe su još mirisale na novu, tek obra-

đenu dasku. Sa velikih prozora sa strane klizili su sunčevi zraci.

Koraci čoveka unutra odzvanjali su šuplje u pustoj dvorani.

Gde je, do đavola, taj pop?

Rešio je da ga malo sačeka. Seo je na klupu i izvadio sliku. Poigravao se njome i hladio lice. Pod njegovim oznojenim dlanom i prstima popustio je tanki sloj papira. Barimur oseti da slika klizi.

Pogledao je i video da se odvaja jedan papir sa poleđine.

Noktom ga je zahvatio i povukao.

Ispod se ukazao neki crtež. Džeparoš se nije mnogo razumevao u znake i linije, ali je predosetio da to nešto krupnije znači.

Iz ovoga se moglo izvući nešto više, računao je tek tada. I neka ga obese ako cnaaj sveštenik nije neka bitanga!

— Pa, otkrio si nešto zar ne? — prekinu ga dubok glas preko ramena i džeparoš podskoči kao zec. Pri tome je zakačio nogom ivicu klupe i jauknuo.

Sveštenik se nečujno pojavio i gledao ga svojim praznim, mrtvim pogledom koji ništa nije kazivao.

— Ja... hartija se skinula. Neki crteži su pozadi... Ne razumem se u to... — mrmljao je Barimur, osetivši da mu sveštenik ne veruje.

Troj Klark mu se približi i pruži ruku.

Barimur povuče svoju ruku u kojoj je držao sliku.

— Dugujete mi polovinu sume, oče opomenu ga je, mada bi najradije šmugnuo pored njega napolje.

Troj Klark ga je pogledao, a onda se mašio kaputa.

— Tačno! — rekao je. — Zaboravio sam da ti dugujem... ali za razdznalost.

I munjevito izvuče kolt.

Barimur otvori usta ali nije imao glasa. Gušio se. Povlačio se natrag, korak po korak, ne verujući da je kraj tako blizu. Kao začaran buljio je u tamni krug revolverске cevi i drhtao.

— Nećete me valjda ubiti? — promucuo je. — Nisam ništa video... Kunem se! Ne razumem se u te znak... Evo, čutaću kao-grob...

— I čutaćeš — potvrdi Klark. — Na to sam i računao...

— Ne smete pucati... Čuće se na ulici! Sve će se čuti!

Troj Klark je čutke podigao kolt.

— Neee!...

Istog časa na vratima se začu lupanje.

I Klark i Barimur se povratili, okrenuvši se u isti mah. Sveštenik je, međutim, reagovao brzo. Zamahnuo je i udario nesrećnog džeparoša po glavi. Kada je pao, Klark mu hitro ugura svoje oružje u šaku.

Učinio je to u poslednjem trenutku.

Na vratima se pojavio šerif Ros Tagert.

— Oče, bankareva supruga bi želela da danas popodne održite...

Tagert je zastao u pola rečenice, ugledavši telo čoveka pred sveštenikovim nogama.

— Šta je to, do đavola? — opsovao je, zaboravivši da se nalazi u crkvi.

Sveštenik duboko uzdahnu, sklopivši ruke kao za molitvu.

— Neka mu gospod bude milostiv — rekao je. — Neka mu svevišnji rasvetli um! Upao je ovamo sa oružjem i počeo da mi preti! Pominjao je neku sliku, neko putovanje u Rosvel, novčanike... buncao je i stalno mahao koltom... Pokušao sam da ga umirim rečima, ali uzalud! Onda sam ga udario...

— Udarili?

— Neka mi bog oprost — uzdahnu Troj Klark pritvorno — što sam ga udario ovim metalnim krstom!

I on otkopča svoj dugi, sveštениčki kaput i pokaza metalno raspeće koje je nosio na lančiću oko vrata.

Šerif Abilene se saže i pogleda ranjenika.

— Nikada ga nisam video ovde — promrmlja. A onda kao da mu sinu neka misao:

— Možda... možda je on umešan u bankarevo ubistvo?!

Troj Klark je klimao glavom, odsutna pogleda.

Šerif je drmao Barimura, ali nije uspeo da ga osvesti. Ležao je kao mrtav.

— Bogami, dobro ste ga mlatnuli, oče! Boleće ga glava najmanje dva dana... Ali će ga boleti vrat ako otkrijem da je ubica ili jedan od njih!

— Neka mu je bog u pomoć! — zaključil Troj Klark.

— Niste ga poznavali od ranije? — zapita Target preko ramena. Međutim, lice sveštenika ostade kame-no, mirno.

— Ne — rekao je gledajući u pod.
— Oni koji me poznaju nikada ne bi digli ruku na mene.

Šerif najzad prihvati džeparoševo telo, podiže na ramena i iznese iz crkve. Troj Klark zatvori vrata za njima.

I treća slika bila je kod njega.

Preostao je samo još Vinsent Konei, gradonačelnik...

•
• •

Dolazak starog pustinjaka Arčibalda Kupera u Ebilenu bio je praćen smehom, uzvicima i ravno-dušnošću. U stvari, Kupera bi taman zaboravili da uopšte postoji a on bi se pojavio. Morao je na dva do tri meseca da „siđe” do Ebilene po najneophodnije: municiju, brašno, so, poneki ekser i slično.

Iako je put do Ebilene bio dalji nego do Rosvela, za ovaj poslednji vezivale su ga samo loše uspomene i loši ljudi. Zato mu je okretao leđa.

Koraćao je pored svoje stare mazge, a pratio ga je verni pas Vaker. Preko leđa životinje klatile su dve košare napravljene od pruća, u koje je stari Kuper stavljao namirnice i druge stvarčice neophodne za život u nekoliko meseci.

Dolazak Arčija Kupera bila je mala senzacija za Ebilenu.

Poguren, otrcanog šešira na glavi, sav u zakrpama, s bradom do pojasa, belom kao snežni vrhovi Gvadelupe, u desnoj ruci nosio je veliku pušku, na koju se ponekad oslanjao da bi pomilovao Vakera.

Šerif Ros Tagert sa smeškom je posmatrao Kupera.

— Evo, stari pustinjač sišao je iz svog brloga među ljude — rekao je. Kraj njega se nalazio mlađi čovek, u kicoškom odelu kakva su nosili dendi na Istoku. Nosio je mali polucilinder, odelo od tamnosmeđeg štofa sa belim tankim prugama i kratke lakovane čizme preko kojih je prebacio pantalone.

— Ne shvatam zašto prevalljuje toliki put vozom i na mazgi kad mu je Rosvel upola bliži — dodao je Tagert žmirkajući.

Čovek do njega isturi svoju šiljatu bradu, smeškajući se. Imo je širok nos i visoko čelo. lepo oblikovane usne i smeđe, pitome oči, spremne na osmeh.

— Zanimljiva pojava — rekao je čovek u polucilindru.

— Zanimljiva — složi se i šerif. — Možda je to tema o kojoj biste mogli da pišete, mister Arb?

— Možda — osmehnuo se čovek. — Nikad se ne zna. Ipak, ja sam došao u ovu pokrajinu da tražim nešto drugo. Jače.

— Neku provalu banke, pljačku voza, dvoboj koltovima? — nasmejao se sada Tagert. — Toga u Abileni ima dosta.

— Ja sam novinar. šerife — smeškao se čovek. — Nikad ne mogu da predvidim šta će iskrsnuti kao tema...

Stari Kuper prođe pored njih, skinuvši šešir pred čuvarom zakona.

Uskoro je privezao mazgu za gredu pred trgovinom Pepe Dukatija, poreklom Italijana, koji je na Za-

pad došao kao dečak i u njemu odrastao u zrelog, umešnog čoveka.

Vakero je legao pred prag i čekao...

Pošto je za dobijenu robu iščakao nešto zlatnog peska, koji je štrpljivo ispirao u koritu Rio Pekosa, stari pustinjač je dozvolio sebi luksuz da popije čašicu pred povratak. Izabrao je „Metropolitan“ salun za piće; koji u to doba nije bio pun.

Ponovo je privezao mazgu, ponovo je Vakero legao kraj vrata i čekao, načuljenih ušiju.

Stari Kuper ušao je u salun zajedno s puškom.

Barmen ga je mrzovoljno odmerio. Ovakve goste nije voleo da vidi u sali, makar nosili suvo zlato sa sobom. Nekoliko kaubojica sedelo je za stolovima. U uglu, na tapaciranim foteljama kockalo se manje društvo. Za barom su stajala dva momka pokrivena debelim slojem prašine.

Tako je počelo...

Dva momka za barom nisu bili niko drugi do krezubi Mek Mekintoš, s kožnim prslukom preko golih leđa i ričokosi Monti Šort, koji je žvakao duvan svojim prednjim, zečjim zubima.

Njih dvojica nisu mogla da izdrže čekanje bez pića. Obećavši Karteru da će se vratiti posle samo dve čašice, odjahali su prema Ebileni i posle tri časa jahanja ugurali se u „Metropolitan“ salun, izbegavajući da otvoreno gledaju gostima u oči.

Mekintoš je, za svaki slučaj, spremio jednu flašu da ponese. Čekanje

je moglo da se oduži, a Karter ih više ne bi pustio da dvaput odjašu za grad gde je šerifovao Ros Tagert.

Međutim, ulazak Arčija Kupera prenuo je krezubog razbojnika iz apatije. Munuo je svog kompanjona tako da se ovaj zagrcnuo.

— Šta ti je? — prosiktao je.

— Pogledaj!

— Gledam. Pa šta?

— Onaj stari... Sa onom puškom. Zar nije zgodan?

— Zgodan?

— Da, zgodan da se malo poigramo s njim...

Šort zgrabi partnera za ruku.

— Ti si lud, Mek! Nećemo da privlačimo pažnju u Ebileni, još nije vreme. Mani se toga! Karter će se razbesneti!

Mekintoš je oklevao.

— Ništa mu neće biti! — slegnuo je ramenima. — Uostalom, da ispijemo pa da idemo, a?

— Važi. Ta ti je pametna!

Izgleda da Monti Šort nije dobro poznavao zdepastog Mekintoša.

Prolazeći pored starog pustinjača, koji je pio viski oslonjen o šank, Mekintoš odglumi da se spostakao o kundak starčeve puške i posrnuo...

Šort tek tada uvide kakvu smicalicu pravi njegov prijatelj i povuče ga za ruku. Mekintoš se ote od njega.

— Čija je ova prokleta sandučara? — vriskajući kroz rasečenu usnu, zavikao je Mekintoš.

Arčibald Kuper odmeri lupeža od glave do pete i slegnu ramenima.

Mekintoš mu se unese u lice.

— Pitao sam čija je, matori jarc? Jesi li čuo?

Kuper se izmaknu, jer je razbojnik smrdeo na viski kao bačva.

— Ako gledaš u mene i pitaš, onda znaš da je moja — odgovori mu.

Mekintoš preblede od zaprepašćenja i besa. Ovom odgovoru se nije nadao. 'Očekivao je izvinjenje sve drugo — samo ne ovo. I to tako da su svi u salunu čuli.

— Namerno si mi je poturio pod nogu — zarežao je Mekintoš, napunivši svoja snažna pluća vazduhom.

— Namerno nisam — odgovori Kuper. — A da je puška velika, velika je. A možda si i ti trapav, šta misliš?

— Šta si kazao, ti, bedna konjska muvo... — razgoropadi se razbojnik i prinese ruku opasaču. S druge strane, Monti Šort je zaobišao partnera i napravio ugao da se stara nađe u unakrsnoj vatri.

U salunu je zavládala tišina.

— Uvredio si me! — upro je Mekintoš prst u Kuperu. — A to samo krv oprašta...

Kuper je gledao u kauboja, ništa ne shvatajući. Zar je momak poludeo? Zašto se uopšte kačio o njega? Niti je revolveraš, niti je bankar, niti ga je u životu ikada video? Šta hoće?

Mekintoš ošamari starog. Njegova glava se zanese u levo i teškom mukom se vrati na svoje mesto. Starac pogladi svoju bradu, kao da nije izgledao ljut.

— Ako tražiš kavgu, mladiću — polako je izgovorio — onda potraži

nekoj mlađeg i jačeg. Nemoj se na meni sramotiti...

Mak Mekintoš ukrsti pogled sa Šortom. Ovaj je gledao bezizrazno, žvačući duvan. Natrag nije hteo. Do đavola i Karterova naređenja!

— Kako se zoveš, kugo matora? — upita ga Mekintoš.

— Što će ti moje ime?

— Pa šta da ti stavim na krst? Crticu? — smejao se vicu za koji je mislio da je odličan. U salunu ga, međutim, niko ne podrža.

Šort mu se približi.

— Hajdemo — došapnu mu — primetiće se gužva... Javiće neko šerifu...

— Briga me! Prvo će mi reći kako se zove. Govori!

Rekavši to, on istrže kolt i uperi u starca.

— Vakerol — uzvрати Kuper, mirno.

— Kako reče? Ponoviti

— Vakerol — povika pustinjač.

Drvena vratanca se lako zanjihase. Ispod njih se provuče laka i gipka figura vernog Kuperovog psa. Sledećeg trenutka Vakerol je leteo kroz vazduh prema užasnutom Mekintoševom licu...

Sve se odigravalo munjevito.

Pas i razbojnik su pali na pod, Kuper je podigao pušku u odbranu, ali mu je Šort jednim metkom izbi iz ruku. Dole, snažni Mekintoš je odgurnuo psa od sebe za trenutak i dokopao se kolta.

— Prokleti starkeljo! I ti i tvoje šugavo pseto! — zaurao je. — U pakao!

On podiže oružje prema iskeženim željustima.

Začu se prasak.

Kolt izlete iz razbojnikove šake kao čarolijom odnet. On sa zaprepasćenjem pogleda u svoju šaku, a onda u pravcu odakle je doletelo zrno. Tamo su, u polumraku, za časak bljesnule niklovane cevi kolta Doka Holideja!

— Ovamo, Vakero! — pozva Kuper svog psa, videvši da na njega više ne obraćaju pažnju.

— Krčmaru! — začuo se hladni, metalni glas Džordžijanaca. — Naručio sam brendi, a već sam ožedneo za dva!

Šort je prepoznao taj glas. Stao je sasvim uz Mekintoša.

— Izgubimo se! — promrmljao je. — Tamo je Dok Holidej!

— Dok Holidej? — ponovio je glasno razbojnik.

Svi u salunu se trgoše i sve glave se okrenuše na tu stranu. Dok Holidej u Ebileni? U gradu, odakle su ga više puta oterali i odbacili kao nepoželjnog, iako se za njega borio, sam, sa svojim revolverima i svojom bezumnom hrabrošću.

Niko ga nije video kad je ujahao.

Ni u „Metropolitan“ salunu nije bio upadljiv. A evo, sada se opet pojavljuje, s poznatim zvukom svojih koltova. Kockar i lutalica, doktor Džon Holidej, bivši zubar iz Bostona i legendarni strelac Zapada...

— Dok Holidej! — likovao je Mekintoš. — Ta protuva mi duguje jedan mali obračun! Da je čovek, izišao bi iz mraka na svetlo... Po-

kaže se, Dok! Hajde, ako smeš! Izidi!

Holidej kao da se odazvao na taj poziv. Ustao je od stola i stao pod svetlo. Ruke je držao prekrštene na grudima. Drške njegovih koltova, obložene slonovačom, virile su ispred peševa njegovog crnog kaputa. Stajao je kao od kamena isklesan i mogao je da znači samo opasnost za svakog ko bi ga izazvao.

Ali, Mek Mekintoš nije toga bio svestan.

Kockar je, rekosmo, držao ruke prekrštene, a razbojnikov dlan je skoro počivao na drugom koltu.

Šort nije imao kud nego da stane rame uz rame sa kompanjonom.

Holidej je čekao.

— Platićeš mi za ono u vozu, prokleti kockaru! — dobacio mu je razbojnik, vriskajući.

— Ja bih se okanuo tog kolta, burazeru! — opomenu ga Džordžijanac. — Inače ćeš kao iz voza da izleteš iz saluna...

— Sad, Šort! — povika Mekintoš.

Sve je bilo dobro izvedeno: munjevito izvlačenje oružja, pognut stav, leva noga malo isturena napred, telo iskošeno... ali ubilački plamičci sevali su iz Džordžijančevih koltova. Pucao je s obe ruke, još dok je padao. Prisutni nisu stigli ni da trepnu a koltovi dvojice razbojnika ležali su na prašnjavom podu, dok su njihovi vlasnici stiskali zglobove iznad šake.

— Prokletstvo! — otelo se nekom u sali. — Ovo je sam đavol

Holidej lagano pirnu u usijane cevi svog oružja, popuni doboše, a onda ih mađioničarskom veštinom smesti natrag u futrole. Zatim ponovo prekrsti ruke na grudi.

— Dakle, momci, silazite na ovoj stanici! I to brzo!

Mekintoš htjede da nešto zausti, ali ga Šorti munu u rebra.

— Polazio napolje — ciknuo mu je na uvo i pljunuo izvakani duvan na pod — ili ću te ja izbušiti kao kantu!

Razbojnici natukoše šešire na glave i izidoše.

Miris baruta još nije ni iščilio, a na ulaznim vratima se ukaza krupna figura šerifa Tagerta.

— Šta se ovde dešava do sto đavola? — grmnuo je. — Ko je pucao?

— Holidej! — javi se barmen, pokazujući na Džordžijanca koji je sedeo na svom mestu, udubljen u misli.

— A druga dvojica su odmaglila, pred vašim nosom, šerife! — dopuni barmena stari Arči Kuper. Šerif se odjednom našao na žeravici. Pojava Holideja bilo je sve samo ne ono na šta je računao. Da bi prikrrio trenutnu zbunjenost, obrecnuo se na Kupera:

— Zar se životinje uvode u lokal, stari?

Kuper pogladi svoju bradu, kežeći se:

— Bolje životinje nego ubice, šerife...

Tagert se okrenu i uputi prema kockarevom stolu. Džordžijanac ga nije ni pogledao.

— Mister Holidej, ne moram reći da mi nije drago što ste ovde...

— Znam tu priču, šerife! — prekide ga kockar, ne vadeći iz usta svoju cigaru. — Tu priču čitam na čelu svakog šerifa: idi spakuj se i beži iz mog grada. Da li sam u pravu?

— U pravu ste — potvrdi Tagert. — Ne želimo više gužve u Ebilenu. Pre dve večeri ubijen je jedan viđen čovek a da ubicu još nismo pro našli...

Onda kao da mu pade spasonosna misao na pamet:

— Gde ste vi u to vreme bili, Holidej?

Džordžijanac ga pogleda svojim ledenoplavim očima i šerifova samouverenost se istopi kao šljak leda na prolećnem suncu.

— Vi me zasmekavate, čoveče! Hoćete da ja budem ubica kad već nemate drugog? Ne ličite mi na čoveka koji bi to mogao zaista pomisli...

Tagert se ujede za usnu.

— U svakom slučaju — reče — nastojte da vas više ne vidimo ovde!

— Je li to naredba, šerife?

— Ne. Ali može da bude, ako zahteva.

— Imaću to u vidu. Laku noć, šerife!

Ros Tagert, vidno ljut, odgurnu vratanca saluna i iziđe. Isprati ga štektav smeh starog pustinjaka. Njemu se pridruži i Vakero kratkim lavežom.

Kuper ponese svoju čašu prema Džordžijančevom stolu.

— Smem li da sednem, Dok? —
zapitao je.

Kockar klimnu glavom. Brendi
pred njim nije bio još ispijen.

— Neću vam zahvaljivati jer
znam da bi to bilo glupo. Vi ste čov-
jek koji ne voli velike reči...

Holidej podiže glavu.

— Otkud bi ti to znao, stari?

— Znam. Ja ljude dobro pozna-
jem. Nije mi ova brada badava izra-
sla preko grkljana... Ja sam star
čovjek a ovde u Ebileni nešto smrdi.

— Šta to, recimo?

— Svašta. Ubijen je bankar, a ne
zna se ko je ubica. Dolazi svakojaki
ološ. Šerif juri okolo, ali kad naiđe
prava opasnost svi će mu okrenuti
leđa i provirivati kroz zavese od
svojih soba... Kažem, smrdi nešto.
Osetim ja to čim uđem.

Holidej je ćutao, pušeći.

— Zato sam ja miran, na čistom
vazduhu. Ja i Vakero. Kad vas put
nanese blizu, morate doći u moju
kolibu. Nije bog zna šta, ali vazduh
je čist, Rio Pekos pun ribe, šume
su najzelenije na svetu. Kad pome-
nuh Pekos... zaboravih da to ka-
žem i šerifu, možda se traži neki
čovjek...

— Čovjek?

— Da. Možda je nestao. Našao sam
leš u reci. Neko ga je ubio s leđa i
svukao. Ko zna zašto! Svačega ima
na ovom svetu. Ali mene se to ne
tiče. Lepo sam ga sahranio...

— Kako izgleda taj mrtvac. Opi-
šite ga!

— Zar ga znate?

Holidej se zagleda u starca.

— A kako bih ga znao kad ga ni-
ste ni opisali?

Kuper se nasmeja, lupivši rukom
po kolenu.

— U pravu ste! Pa ovako... Do-
sta visok i snažan, više plavokos
nego smeđ. Lice, obično. Voda ga
je izmenila. I još nešto: bio je beo.

— Beo? Kako to mislite beo?

— Tako lepo: beo! Kao da ga sun-
ce u životu nijednom nije udarilo.
Mleko božje, ništa drugo!

U tom se začu galama. U salun
uđoše nekolicina gradskih momaka,
između osamnaest i dvadesetdve go-
dine, kakvih ima u svakom većem
gradu. Druže se, zajednički piju, po-
nekad kockaju, tuku se, prete re-
volverima — sve u svemu spremni
su za najveće podvige ako im neko
plati piće.

— Uhvatiše ga! — svečano obja-
vi prvi, koji je ušao među njima,
grabeći mesto za šankom.

Barmen se približi.

— O čemu pričaš Rajli? — upita.

— Šerif je uhvatio bankarevog
ubicu. Strpao ga je iza rešetaka!

— Ma nemoj? Ko je?

— Neki stranac, bradonja. Napao
je u crkvi sveštenika, pretio revol-
verom, ludak neki... Ovaj ga mlat-
ne krstom baš kad je šerif nailazio.

— Skrati malo! Ožedneo sam! —
požurivao ga je prijatelj do njega.

— Danas ti plaćaš, na zabašuruj...

— Pusti ga — obrecnuo se bar-
men. — Govori dalje!

— Pa ništa dalje. Šerif je utvr-
dio da je bankar ubijen iz istog pi-
štolja! Nedostaju dva metka, kojima

su pogođeni stari Džo i ona cicija Džil...

Rajli uvide da je preterao pa se povuče.

Holidej je okretao među prstima svoju čašu.

— Čudna mi čuda! — gundao je Arči Kuper. — Najlakše je uhvatiti stranca i optužiti za ubistvo! Samo, šta mu bi da nasrne na popa?

Još jedan došljak skrenuo je pažnju gostiju u „Metropolitan” salunu. Neobična pojava, s nekim „čudom na glavi” kako je prokomentarisao vođa grupe mladića Rajli.

Čak se i stari pustinjač zagledao u polucilinder došljaka.

Iza njega je stajao šerif Tagert.

Rukom je pokazao prema stolu za kojim su sedeli Dok Holidej i Arči Kuper.

— Evo, tamo je vaš junak! — rekao je prigušenim glasom. — Gledajte ga, ali nećete dugo. Ebilena ne voli takvu vrstu kockara: oko nje ga se samo puca i gine.

Novinar Valsin Arb, iz Vašingtona, izgleda da je našao ono što je tražio na Zapadu. Smejao se širokim osmehom i zadovoljno trljao ruke.

— Hvala, šerife! To mi upravo treba!

I brzim koracima se progurao do Holideja. Ne gledajući starca, poklonio se i galantno podigao svoj šešir u znak pozdrava i poštovanja.

— Mister Holidej, ja sam novinar iz Vašingtona! — I on pruži posetnicu na kojoj je pisalo njegovo ime i adresa. — Ako mi dozvolite da sednem i postavim vam neka

pitanja, to će za čitaoce na Istoku biti prvorazredna...

Stari Kuper izduži vrat prema pridošlici, naprčivši brkove kao jež.

— Trista mu pustinjačkih vetrova... kako ovaj čovek govori? Ne mogu da stignem da ga razumem. Beži rečima kao zec pred kojotom!

Holidej lagano izvadi špil karata i majstorski ga promeša. Zatim ih lepo složi i položi na sto. Novinar ga je gledao zadivljeno.

— Sjajno! — rekao je. — Voleo bih da sa vama odigram partiju pokera, doktore! To će biti autentičan doživljaj! Kakav je ulog?

— Vrlo prost, mister Arb! Igramo u vaše ćutanje i u moju priču. Pristajete li?

— Ne razumem.

— Holidej hoće da kaže — objašnjavao je Kuper — da ako vi dobijete onda možete s njim da pričate o čemu hoćete. A ako izgubite — da se izgubite i da ga ostavite na miru!

— Ali, vi ćete sigurno dobiti! — protestovao je novinar.

Džordžijanac se podiže.

— Meni je svejedno. U svakom slučaju, ja vas napuštam. Od vaših priči i njima sličnih ceo je Zapad otrovan. Zbogom, mister Arb!

— Ali, čekajte...

— Čekajte vi! — zaustavi novinara stari pustinjač. — On ne voli društvo. Naročito ne vaše.

— Kako znate? Prvi put sam s njim...

— Odmah je ocenio da ste dosadni — smejuć se Kuper. — Hoćete da platite jednu flašu brendija?

— Zašto bih platio? — začudi se novinar.

— Prvo: brendi je piće koje pije Dok Holidej. Drugo: uz piće bih se možda mogao setiti nekih stvari u vezi...

— Razumem! — shvatio je novinar starog lisca. — Dobićete i dve flaše brendija!

— Odlično! Jednu ću poneti za Rio Pekos...

•
• •

Suton.

U svojoj sobi, Dok Holidej je pušio i gledao kroz prozor na ulicu.

Ebilena...

Koliko je puta u njoj stavljao život na kocku protiv razbojnika i ubica. Dok su zviždali meci, a građani iza prozora u svojim sobama posmatrali ulicu, on je za njih vadio kestenje iz vatre.

I umesto zahvalnosti, ispraćali su ga s olakšanjem. Jer Holidej je bio lampa na koju su naletali leptiri-ubice. Gde god se pojavljivao, izazivao je smrt. Hteli su mnogi da ga nadmaše i steknu slavu njegovom smrću. A završavali su u prašini, zajedno sa svojim izbijenim koltovima.

Došetao je do velikog ogledala i uhvatio sebe da se posmatra. Kao onda u Bostonu, kada je saznao strašnu vest da će možda umreti za koju godinu. Tada je pucao u ogledalo, svestan da je odlazak na Zapad samo odlaganje kraja. I evo, još uvek je živ, s prokletstvom u plućima, lutalica i otpadnik. Svi bi ga izbegavali kad bi čuli njegovo ime.

Čuvari zakona odahnuli bi s olakšanjem kada je napuštao njihove gradove. Zazirali su svi: od šerifa, preko varalica na kartama, do razbojnika i kavgadžija.

A bilo je tako davno kada je počinjao sa radom u Bostonu, na obali Atlantika. Na te dane, na njegovu ordinaciju, na njegovu pomoćnicu Rut — ostala su samo sećanja. Mračna slava kockara i revolveraša doprla je i do njegovih bivših sugrađana. Novine su o njemu ispredale nimalo laskave bajke. Niko nije slutio zbog čega se ugledni zubar otisnuo na Zapad; samo lekar Felridž, koji je i otkrio da Holidej boluje od užasne bolesti. Lekar je o tome ćutao, vezan svojom zakletvom. Tako je ostala nerešiva zagonetka zašto je zubar iz Bostona, koji je sjajno počeo svoj posao — iznenada otišao na Zapad i ostavio uspeh, bogatstvo, miran život i poštovanje sugrađana...

Nikad se nije plašio.

Činilo se da prosto traži smrt, a metak ga nije hteo. Opasnost je bila njegovo zanimanje. I njegova zla kob. Tamo gde je zamišljao da će biti samo običan stranac u sedlu — brzo bi ga neko prepoznao i otkrio.

Kada je povukao dim svoje duge, fine cigare, odjednom je osetio da će dobiti napad kašlja. Zgrabio je maramicu i prineo ustima...

Nekoliko minuta zidovi sobe odjekivali su od tog suvog, jezivog zvuka iz prsiju. Pluća su mu se kidala. Na kao sneg belu maramicu iskašljavao je kapljice sluzave krvi.

Onda je prestalo. Hladan znoj mu je oblivao čelo. Morao je da se pri-
drži za sto da bi ustao.

•
• •

Stranac je u Ebilenu ušao čim su prvi zraci jutarnjeg sunca pozlatili vrhove zidova od dasaka i opeke. Ulica je bila pusta i pro hladna. Avgust se bližio kraju.

Imao je uzano, mršavo lice s is-
pupčenim jagodicama, bleđu boju
kože, guste obrve na visokom istu-
renom čelu i tanke, crne rukavice
na rukama.

Laredo Kid!

Revolveraš iz Novog Meksika ja-
hao je velikog šarca. Imao je debe-
lu, prugastu košulju i krznjeni prs-
luk preko leđa. Pantalone su mu
bile od crnog štofa, kratke čizme sa
srebrnim mamuzama. Crni šešir po-
krivao je retku, pravu smeđu kosu
i neobrijano lice.

Laredo Kid.

Nikada nije dolazio bez poziva.

Njegov revolver iznajmljivali su
najbogatiji u pokrajini, pa i preko
granice Teksasa.

Preko sedla bio mu je prebačen
kaput postavljen belim krznom. Ni-
je putovao određenim ciljem. Zati-
calo ga je nevreme; kiša i sneg, ili
sunce i žega — na sve je bio spre-
man. Kad nije imao boljih poslova,
pregledavao je poternice izlepljene
pred kancelarijama čuvara zakona
i tražio za ucenjenima.

Njegov dolazak ipak nije bio ne-
primećen.

Gradonačelnik Vinsent Koneli i
trgovac Bob Vinters, koji je preno-
ćio kod svog ratnog druga, posma-
trali su dolazak revolveraša sa bal-
kona Konelijeve kuće. Obojica su
loše spavali i u ranu zoru su obu-
čeni gledali na sat.

Voz je prošao.

U određeno vreme pojavio se ko-
njanik na ulazu u grad. Znali su da
je on.

— Siguran si da je on? — upitao
je Vinters.

— Ko bi bio drugi? — slegnuo je
ramenima gradonačelnik. — Video
sam ga jednom i poznajem mu ko-
nja.

— Ne sviđa mi se ovo lice...

— Ni meni. Ali ja želim da osta-
nem u životu. Tagert je dobar še-
rif, ali on ima drugih obaveza. I ne
mogu mu reći da se plašim nekog
nepoznatog ubice, a da me ne upita
zbog čega.

— Shvatam — klimnu glavom
Vinters.

Zatim se priseti:

— Zar nije stigao odgovor od
Maligana?

Koneli odmahnu glavom.

— Još ništa. Ipak, slutim naj-
gore.

— Misliš...?

— Da. Baš to mislim. Ali ne že-
lim da poverujem u to. Danas ću
opet da pritegnem Tagerta da ubrza
traganje za ubicom. Znam da mu
se neće svideti pojava Kida, ali šta
mogu...

Koneli je palcem i kažiprstom pri-
tisnuo svoje slepoočnice; siguran
znak da će ga i danas boleti glava.

— Ako je Maligan mrtav — zaključio je trgovac — bankar mrtav, ja pokraden... Do vraga, onda ubica poseduje tri slike!? Nedostaje mu samo jedna...

— Moja! — dopuni ga gradonačelnik.

Dole, Laredo Kid je sjahao pred „Metropolitan” salonom.

Koneli i Vinters se povukoše s balkona. Koneli je prebirao u mislima na koji će način da sačuva sliku i sebe. Možda bi je najradije bacio na ulicu kad bi to značilo rešenje.

Sa vrata je pogledao na zid svoje sobe: njegova žena Meri smešila mu se sa slike, glave lako nagnute prema njemu. Pre dvadeset i jednu godinu!

— Šta ćeš sa slikom? — kao da mu je pogađao misli upita Vinters.

Koneli je malo oklevao.

— Skloniću je — reče. — Da si bar znao da tvoj deo mape precrtáš na neko drugo mesto...

Vinters se nasmeja kroz svoje velike brkove.

— Možda i jesam — reče. — Ali šta nam to vredi kada ona druga dvojica to ne mogu da nam potvrde.

Koneli ne odgovori ništa. Njega je sadašnjost plašila. Duh smrti kao da se sve više nadnosio nad njim i on prosto oseti da mu se iz tame rugaju ledeni vetrovi...

Osetio je hladnoću, iako je sunce ušetalo u ulice.

Šerif Tagert zatekao je svog pomoćnika Bejlja pred vratima kancelarije. Iznutra se čula galama. Neko je tresao rešetke od ćelije kao pomahnitao.

— Šta se dešava? — upita Tagert.

Bejli pokaza palcem iza sebe.

— Onaj Barimur... kao da je poludeo! Celo jutro te zove.

— Šta hoće?

— Možda viski — slegnu ramenima pomoćnik — a možda bi i napolje.

— Dobiće on — progundá Tagert — ali konopac!

I ljutito uđe unutra.

Neispavan, s bolom u glavi, neobrijan i izgužvanog odela, džeparoš iz Nebraske je tresao rešetke i urlao. Ugledavši šerifa da nailazi, zastao je za trenutak.

— Šta je, što urláš? — primače mu se Tagert, namršten.

Barimur steže šipke od čega mu zglobovi pobeležu. Nije mu se sviđao šerifov izraz, ali ni njegov položaj.

— Zašto ste me zatvorili? — zapita.

— Znaš ti vrlo dobro — odvrati Tagert. — Bićeš optužen za ubistvo bankara Džilberta i napad na sveštenika.

— Štaa? — dreknu džeparoš. — Bankara? Sveštenika? Jeste li vi poludeli, šerife? Ja tog bankara i ne poznajem! Čujete li? A što se sveštenika tiče, on je sveštenik koliko i ja predsednik Sjedinjenih Država...

— Znam tu priču!

— Ne znate! Ja sam po njegovom nalogu išao da uzmem sliku u...

Ali ni Tagert se nije dao.

— Da, da — klimnuo je glavom. — Putovao si u Rosvel... neke si novčanike krao... Da, baš sliku kao što reče...

Barimur nije shvatao.

— Kako... kako znate? — promucio je.

— Znam! — zaurla Tagert. Nije mu bilo do objašnjavanja, kad je imao preča posla. U suštini, nije verovao da je Barimur ubio bankara, ali to je mogao samo sebi da prizna. — Sve mi je to i sveštenik rekao! Ti si i njemu pričao, dok si mahao revolverom. Zato, zatvori gubicu!

Pit Barimur tek sada zapade u očajanje.

Onaj prokleti kopilan u mantiji presekao mu je odstupnicu. Napravio ga je lažovom i ludakom, znajući da će on početi da priča šerifu istinu. I od istine sada je ostala samo gomila laži! Prokleti prevejanko!

Tagert mu nije verovao. U Ebileni mali džeparoš iz Nebraske nije imao prijatelje.

Mahinalno je dodirnuo vrat. Kao da ga je nešto žuljilo...

•
• •

U suton su se teški, kišom nabijeni oblaci valjali sa istoka kao divovi uhvaćeni u koštac. Kržljava,

sasušena trava podrhtavala je na prohladnom vetriću.

Ulicom Ebilene prohujali bi kolutovi žbunova, donešeni izdaleka ili pramičci slame izbijeni vetrom iz štalske zgrade na kraju grada.

Sve je mirisalo na prašinu i ba-legu.

Sve ređi prolaznici hvatali su zidove kuća i rukama pridržavali šešire na glavi. Vetar, sve hladniji, raznosio je po uskovitlanom vazduhu zvuke muzičkog automata iz „Metropolitan” saluna.

Laredo Kid je sedeo sam za stolom.

Šesir mu je padao skoro na same oči. Time mu se senka produžavala do ustiju. Tanka, stisnuta usta odavala su čoveka koji malo govori i malo ima da kaže. Bledilo njegove kože delovala je avetinjski u salunu pod žućkastim svetiljkama. Na rukama je nosio crne rukavice od tanke, fine kože. To je značilo da se ne stidi svog poziva.

Laredo Kid je bio revolveraš i to mu je bio poziv.

Smrt, koja je ostajala za njim i ukazivala se ispred njega, bila je put kojim su godinama jahali surovi Teksašanin i njegov šarac.

Sada je sedeo zavaljen u stolici. Noge u čizmama sa srebrnim mamuzama ležale su na stolu i bljeskale pri svetlosti. Svako ko je ušao, bacio bi brz pogled prema nepoznatom, našao neko udaljenije mesto u salunu ili se jednostavno izgubio napolje, u oluju.

I to je bilo bolje nego blizina ove zmijske.

Smrt je odisala od njega i osećali su je svi, iako nisu znali ko je i odakle je došao.

Ispod oboda šešira on je posmatrao ljude u sali i cerio se u sebi. Znao je da ga gledaju i da ga se plaše. To je za Kida bilo najlepše osećanje: kad ga se plaše. Gore, u Kansasu, jedan je rančer umro od straha kada su stali jedan prema drugom. Kid nije ni dohvatio revolvere. Lekar je konstatovao smrt od srčanog udara.

Prenuo se kada je na ulazu ugledao šerifa.

Ros Tagert je saznao za dolazak stranca i odmah je došao. Kid je to mogao i da očekuje. Ocenio je Tagerta kao hrabrog ali i sporog, neodlučnog šerifa. Iako je svojim izgledom mogao da napravi utisak, bolji poznavaoći ljudi mogli su ispod te ljuštore da otkriju poznatu crtu mnogih šerifa na Zapadu: po svaku cenu sačuvati svoj položaj. Pa i po cenu časti.

Laredo Kid je slično mišljenje doneo u sebi dok je gledao kako Tagert grabi prema njemu krupnim koracima.

Nije ga više pogledao. Nije ga interesovao.

Krupna, široka Tagertova leđa za trenutak su zaklonila salunsko svetlo i senka je pala preko revolveraša kao preteći oblak.

— Mister, ja sam šerif Ebilene — oslovio ga je Tagert.

U salunu je namah sve zamrlo.

Laredo Kid nije ni trepnuo. Počinjalo je da mu biva dosadno.

— Hteo bih da znam koliko ostajete u gradu?

Revolveraš je sedeo kao kamen. Tagert se malo odmakao. Ovi poslednji dani samo su mu zagorčavali život. Prvo ubistvo bankara, zatim onaj ludak u zatvoru, pa dolazak Holideja...

A sada, evo, i jedan siledžija očigledno, ušetao je u Ebilenu kao u hotelsku sobu. Divan skup!

— Nešto sam vas pitao, stranče?

— Čuo sam — odazva se Kid piskutavim glasom, kroz stisnute usne.

— Pa?

— Čekam da se počistite odavde, šerife! — odreza mu revolveraš, ne dižući glavu. Rekao je to tiho, no ipak dovoljno razgovetno. Tišina se ponovo sklopi nad njima.

Tagert osloni dlan na dršku svog kolta.

Laredo Kid nije želeo prepirku sa zakonom, bar ne u početku. Njemu je bio potreban posao, novac — i zbog toga je došao.

Prvi put je podigao glavu.

— Šerife — rekao je polako — nisam ubio nikoga. Nisam pravio nered. Šta hoćete?

— Hteo bih da tako ostane, mister! — reče Tagert. — Zašto ste došli?

— Poslom.

— Kakvim poslom?

— Privatnim.

— Gde ćete biti „zaposleni”? — podrugnu se Tagert.

Laredo Kid neprimetno sleže ramenima.

— Čuo sam da ovde ima neotkri-

venih ubica — promrmljao je. — Jedan čovek me je pozvao da ga štitim dok vi ubicu ne pronađete. Naravno... ako u međuvremenu ne odete u penziju.

Tagert pocrvene.

Hteo je da plane, da se maši oružja, ali ga preteče poznati glas.

— Ja sam ga pozvao, Ros!

Okrenuo se i našao se oči u oči sa gradonačelnikom.

— Vi?!

— Da, ja. Šta je čudno u tome?

— Ali...

— Ne brini, Ros — umirivao ga je Koneli — ti ne možeš da stigneš na sve strane a ja sam jedan od uglednih građana ovog grada. Možda se ubica neće zaustaviti na bankaru? Možda, a?

— Ali — protestovao je Tagert — ovo je običan...

— U redu, prepusti tu stvar meni. Laredo Kid biće moj gost nekoliko dana. Ja garantujem za njega.

— Laredo Kid? — zgranu se Tagert. — Kako se toga nisam ranije setio!

— Zašto, šerife? — podsmehnu se revolveraš. — Koliko znam, još nisam na poternicama.

Pominjanje Kidovog imena začas je prepolovilo broj gostiju. Oni, koji su ostali, nisu shvatali zbog čega je jedan ozloglašeni revolveraš potreban gradonačelniku Ebilene? Međutim, Koneli se nije obazirao na to. On je, ne birajući sredstva, prokrčio put do ovog položaja — i nije želeo da odatle ode s nogama napred. Osim toga, verovao je da južnjačko zlato neće propasti iako nemaju sve delove plana. Poznavajući

Vintersa, verovao je da ovaj ima negde precrtan plan svog dela i to je opet bilo nešto. Samo je vreme bilo u pitanju. Trebalo je preteći ubicu.

Tagert još nije shvatao.

— Ništa ne razumem — mrmljao je. — Ništa.

— Onda, neka ostane na tome, Ros! — potapšao ga je Koneli po ramenu, smešeći se umiljato. Lisac, pomisli u sebi Kid. Pravi lisac sa maskom dobroćudnog lava.

— Kako vi kažete, Koneli! — reče Tagert i okrete se. Izlazio je iz saluna povijenih leđa. Sačeka ga nalet vetra i sevanje munja. To ga skoro ubaci natrag. On podiže glavu, skupi ramena i zagazi u noć.

Koneli sede prekoputa revolveraša, ćutke gledajući u njegove čizme na stolu. Laredo Kid nevoljno skide noge dole.

— Pređimo na stvar! — reče Koneli. — Znam tvoju cenu i o tome se nećemo pogađati. Imaš zadatak da me čuvaš, ali da ne izazivaš nikog za to vreme.

— Dokle?

— Dok te budem plaćao — reče Koneli. Iznenada se izmenio, lice mu se ukrutilo a sevanje očiju prodrimalo je revolveraša kao grom. — I ne izigravaj lafa, Kid, mene nećeš ni zaplašiti ni impresionirati!

Zatim mu lice ponovo omekša i postade ono staro.

Laredo se nagnu prema njemu.

— Ko to želi da vas ubije? I zašto? — upita.

Koneli se smejuljio kao da se zabavlja. Kroz zube je procedio:

— To nije tvoja stvar. Popij piće

i dođi kod mene. Počinješ od večeras!

— Pas čuvar, a? — zasmija se Kid, ispijajući viski. — To mi je novo u poslu. Ali, ne brinite. Koža će vam ostati čitava.

— Videćemo! — završi Koneli i podiže se.

Izišao je napolje, povrnuvši kragunu. Počelo je da grmi.

*
**

Ni sam ne znajući zašto, Vinsent Koneli je ovu noć uporedio sa onom kada je ubijen bankar Semjuel Džilbert.

Nebo kao da se otvaralo da propusti karavane gromova i munja koji su galopirali prema Ebileni. Kiša je pljusnula samo što je došao do svoje kuće. Bilo je mračno i nje-ga iznenada obuze strepnja.

— Do đavola — progundao je — počinjem da starim! Plašim se gromova...

Međutim, pod rukom je opipao svoj kolt od koga se nikada nije odvajao i to ga je smirilo.

Spoljna vrata su bila odškrinuta.

Pomislio je da je Vinters došao ranije i legao, ne čekajući ga. A to nije ličilo na trgovca. On nikad nije ležao pre deset časova. Tako mu je bar govorio. Bilo je to po vojnički vreme.

Koneli izvadi kolt i polako stupi na trem.

Kiša je dobovala po zidovima od drveta a vetar je u dvorištu povijao lišće.

I druga vrata bila su otvorena.

Neko je bio u kući!

Koneli je, obliven hladnim znojem, prelazio stepenik po stepenik prema svojim gornjim odajama. Odmah mu je palo na um da je ubica došao po sliku...

Njegova soba, slika sa venčanja... Kakva je budala bio! Da ja bar to popodne izvadio sliku i stavio u sef! Ili na bilo koje drugo mesto...

Uostalom, zar ubica zna gde je slika? On sada možda traži po sobi, u svakom kutu, koristeći nevreme kao svog stražara.

Odjednom mu se učini da promaće tračak neke svetlosti iz sobe.

Priljubljen uz stepenišnu ogradu, naprezao je oči da bolje vidi. Munje su nekoliko puta zaparale nebo i cela kuća se pokazala jasno kao na danu. Ali ništa nije primetio. Zatim je sve opet utonulo u mrak, nebom se provukao lanac grmljavine...

Ko je gore u sobi? Ko?

Ni jednog trenutka nije poverovao u mogućnost da je onaj mali lupež u šerifovom zatvoru ubica. Koneli je dosta dobro ocenjivao ljude i Pit Barimur je za njega bio sve drugo sampa ne hladnokrvni ubica, lopov ili konjokradica. Čak i kockar varalica. Ali za ubicu nije imao petlje. Videlo mu se to na licu, na prvi pogled.

Koneli je najzad napipao ravno tle.

Ponovo je primetio svetlo. Dakle, nije se prevario. Neko se nalazio u njegovoj sobi.

I to iza otvorenih vrata?

Zar se ubica tako komotno osećao tu?

Konclija obuze bes. Koraknuo je čvršće i slobodnije i našao se na vratima. Tada ga je ugledao.

Nečija senka, nekog krupnog čoveka, bila je nagnuta nad malim noćnim stočićem i zaklanjala plamičak sveće na njemu.

Koneli je bacio pogled na zid na kome je stajala slika sa venčanja.

Slike nije bilo na mestu!

Tada je zakoračio u sobu i zaur-lao:

— Ne mrdaj! Podigni ruke gore i okreni se!

Čovek je nekoliko sekundi ostao nepomičan. Zatim se polako isprazio. Koneli trepnu nekoliko puta, ne verujući svojim očima. Taj šešir...

Munje su ponovo bljesnule i okupale sobu svojom srebrnastoplavičastom svetlošću.

Pri njihovom bljesku Koneli prepozna sveštenika Troja Klarka i zaboravi da pred njim stoji čovek kome je naredio da podigne ruke. A Troj Klark nije dizao ruke.

— Do đavola, oče, otkud...

Onda mu je puklo pred očima. Sve je proletelo u tom kratkom trenutku: odlična maska za ubicu, pogreška koju je načinio što nije pucao odmah, ruke sveštenikove koje se nisu videle...

Plamen sveće povio se pri grmljavini kolta.

Vinsent Koneli se uhvatio za stomak i ispustio oružje. Pao je izrešetan, sa psovkom na usnama.

Troj Klark je prekoračio i polako izišao na vrata.

— Oprostite! — promrmljao je Bob Vinters, sudarivši se sa nekim čovekom na kiši, dok je išao prema Konelijevoj kući.

— Budi blagosloven! — odgovori ovaj, ne zaustavljajući se.

Trgovac zastade i osvrnu se.

Šta će pop po ovom nevremenu? Ili je neko umro ili se neko porada. Trećeg nema.

Bilo je malo čudno da Koneli ostavlja otvorena vrata na ulazu, pogotovu što još nije stigao. Sve je bilo u mraku.

Vinters, prozebao i mokar, uleti unutra a onda skide šešir i otrese vodu sa oboda.

STRIPOTEKA PANORAMA

SVAKE
SUBOTE

IZBOR
IZABRANIH
STRIPOVA

— Pasje vreme! — procedi.

Zatim nađe svećnjak na desnoj strani i pripali šibicu. Svetlost se razli po uglovima i odmah postade toplije. On baci pogled gore i opazi otvorena vrata od sobe.

Nešto ga opomenu da u kući nije sve u redu.

Ispod kaputa izvuče deringer i otkoči ga. Polako se peo sa svećnjakom ispred sebe, napregnut, u iščekivanju.

Kada je ugledao telo u sobi, bilo mu je jasno da je zakasnio.

Život je istekao iz Vinsenta Konelija samo nekoliko trenutaka pre njegovog dolaska. Bio je još topao...

Video je sliku prevrnutu na malom noćnom stočiću.

Nije morao da proverava. I poslednji deo plana nestao je iz njegovog života. Kao i prijatelj. Bob Vinters, oficir trupa Konfederacije a kasnije trgovac u Rosvelu, iznenada je osetio šta je strah.

Bio je usamljen, zatečen u sobi sa mrtvacem. Ko je to bio pre njega, samo minut-dva. Ko?

Da nije ubica ostao u kući? Možda ga odnekud vreba?

On oseti da ga zahvata panika. Oslušnuo je, ali nije čuo nikakav, ni najmanji šušanj. Samo je sopstveno disanje osećao za vratom.

Bežati? Ili pozvati šerifa?

Tada se setio da e nedaleko od Konelijeve kuće sreo na kiši sveštenika.

Zar bi mogao da pretpostavi da...

Uostalom, ko je taj sveštenik? Ko je bio ispod mantije? Građani Ebilene mora da ga znaju. Prokletstvo,

pa kod njega su i svi delovi njihovog plana. Kod sveštenika! A to je još jedini on znao. Jedini svedek.

A zakopano zlato neće se deliti na četiri dela. Pripašće samo njemu, Vintersu.

Ta misao ga prosto razvedri. Pljesnuo je dlanom o svoju pesnicu, koja se obavijala oko drške malog revolvera.

— Kod njega su! — usliknuo je prigušeno. — Kod popa...!

Onda se ukočio od šuma koji je dolazio sa vrata.

— Šteta što si pogodio, staril! — dopre do njega dubok glas. Okrenuo se kao preplašeni zec i za trenutak video obrise krupnog čoveka u sveštениčkom šeširu i kišnoj kabanici. Umesto munje, sevnuli su plamičci iz kolta i kao otrovni insekti meci su se zarili u telo Boba Vintersa.

— Prok...leti...

Opalio je jedan metak, ali u pod, dok je padao.

Maligan, Džilbert, Koneli... sada i Vinters. Troj Klark je završio svoj posao. Imao je slike, a zakopao je svedoke. Tajna je pripadala samo njemu.

Da, ali dokle...?

*
* *

Na železničkoj stanici telegrafista Lari Nivens dremuckao je u svom sobiku, slušajući kišu. Nije imao posla, osim što je gradonačelniku trebalo odneti odgovor iz Taksona da je neki Džo Maligan nađen mrtav pre dva meseca i sahranjen na

mesnom groblju. Međutim, Nivensu se nije išlo po ovakvom nevremenu pa ma i gradonačelnik bio u pitanju.

Hvatao ga je prvi san kad mu se učini da je neko ušao u prostoriju.

Pokušao je da se okrene, ali ga zaustavi hladan dodir na levoj slepoočnici. Taj dodir bio mu je poznat, čak je i mirisao na barut.

— Ostani tako! — tiho mu se obrati dubok muški glas. Zatim mu jedna, velika maljava ruka doturi neki papir. — I otkucaj ovo na tu adresu, gore. Brzo!

Lari Nivens se nije dao moliti.

— Karteru... dođi odmah ujutru... Posao je sklopljen...

Kad je završio, Nivens je, bleđ, iščekivao šta će da ga snađe. Mislio je na najgore, ali ipak je dobro prošao.

Dobio je samo udarac u glavi i onesvestio se.

*
* *

Dok Holidej je izašao iz svoje sobe u devet i osamnaest minuta.

Tačno toliko bilo je na njegovom džepnom satu.

Njegovo oštro oko odmah je uočilo revolveraša za stolom u uglu, ali se pravio da ga ne primećuje.

Izabrao je mesto iza stuba, blizu kuhinjskih vrata, i poredao karte na sto.

Više puta se pitao zašto još nije otišao iz Ebilene? Šta ga je zadržavalo tu? Noćas je to bila kiša, ali sinoć? Možda priča starog pustinjača Arčija Kupera? Osetio je da se

nešto sprema. Nešto dolazi u Ebilenu. Nešto jače od kiše i gromova.

A sada i ovaj revolveraš, koji drsko gleda okolo ispod spušetnog obođa. Prepoznao je Laredo Kida a znao je da je i ovaj njega prepoznao. Između njihovih stolova kao da se pravio most od baruta i dima...

Kid nije bio u prolazu, to je očito. Došao je na nečiji poziv. A tamo gde je dolazio Kid, najčešće su stradali nedužni.

Krčmar je spustio brendi na sto i izgubio se kao da ga je guja ujela. Nije mu se dopadala kockareva blizina. Nije želeo da ga ovaj zapita bilo šta. Osećao se najsigurnije iza šanka.

U devet i dvadeset četiri Laredo Kid je ustao sa svoje stolice.

U devet i dvadeset šest odvojio se od šanka i seo na stolicu preko puta Holideja. Džordžijinac ga nije ni pogledao.

— Halo, Dok, imate partnera! — oslovio ga je podsmešljivo svojim piskutavim glasom, ali tako da ga svi čuju. — Podelite.

Kockar je ćutao. Njegovi nežni, fini prsti, prsti najboljeg strelca Zapada, vešto su premeštali karte pred Laredo Kidom, koji nije skidao pogled sa Džordžijanca.

Holidej podeli karte.

Niko im nije prilazio.

Bila je to igra koju je Kid morao da izgubi. On je na to i računao.

A računao je i Holidej.

Revolveraš nije tek tako seo na njegov sto i bezobrazno zatražio karte.

U devet i pedeset sedam Laredo

Kid nije imao ni centa u džepu. Bila je to poslednja partija.

Džordžijanac je čekao revolverašev potez. Nije mogao da zna kakav — ali je znao da će doći. Igrao je mirno, na licu mu se ništa nije očitavalo. Dobijao je bez senke zadovoljstva.

Laredo Kid je bacio svoje karte na sto, tobož rezignirano, onda se izveštačeno nasmejao i proteglio, pružajući ruke dole i gore...

Zatim je ustao, koraknuo i našao se kraj Holidejevog stola.

Onda je uzviknuo, pokazujući rukom pod sto:

— Pogledajte! Tri keca! On je imao tri keca više!

Dakle, to je, pomisli kockar. Naivno, za jednog revolveraša. Holidej je prosto bio razočaran.

— Varao je! Ispali su mu kečevi! Pogledajte!

Ljudi su gledali, saginjali glave. Zaista, dole su ležali razbacani kečevi, koji je Kid malopre hitnuo, dok se protezao. On nije mogao da vara u igri, rešio je posle nje.

— Vрати mi novac, Holidej! — zapretio je Kid, odmakavši se.

Pri tome je izvukao kolt.

Ljudi okolo počеше da napuštaju svoja mesta.

— Vрати! — pisnu Kid.

Džordžijanac slegnu ramenima.

— Koliko? — upita mirnim glasom.

— Sve!

— U redu, kad hoćeš!

Pokupio je dolare u svežanj a onda bacio prema revolverašu. Zbunjenoj rojem zelenih novčanica oko sebe, Kid je za trenutak zaboravio na opreznost.

Kada se setio, bilo je kasno.

Iz kockarevih futrola iskočili su

**ODABRANI
STRIPOVI
VESTERNA**

★★★

CRTANI ROMANI
BESTSELER

SVAKOG
1. U
MESECU
★★★

koltovi sa niklovanim' cevima. Sev-
nuli su plamičci, grmljavina spolja
poklopila je prasak u „Metropoli-
ten“ salunu i kolt iz Kidovih ruku
tresnu čak o muzički automat.

Pozelenevši od jeda, Laredo Kid
se mašio drugog kolta.

— Ne bih to preporučio, buraze-
ru! — opomenu ga Holidej metalnim
glasom.

Laredo Kid povрати svoju hladno-
krvnost.

— U redu, nadigrao si me! — re-
če. — Ovaj put...

— I sledeći! — dopuni ga Džordži-
janac.

U deset i osam minuta u salun je
uleteo šerif Ros Tagert, bled, moka-
vidno uzbuđen. Zastao je za trenu-
tak, zadihan, i pogledom obuhvatio
celu prostoriju. Kad ga tišina pre-
srete, on šupljim glasom saopšti:

— Gradonačelnik je ubijen!

Tišina potraja još samo malo, a on-
da ljudi zagrajaše. Zaboraviše na
pucnjeve, opkolivši šerifa i zasuše ga
pitanjima.

— Ne znam! — dreknuo je Tagert.
— Ne znam! Otišao sam kod Kone-
lija da mirno razgovaramo zbog če-
ga je pozvao Kida, a zatekao sam ih
mrtve...

— Njih? Koga to „njih“?

Laredo Kid priđe gomili. Nije mu
se dopala ova vest.

— Njih dvojicu... Onog njegovog
prijatelja iz Rosvela i njega. Obojica
mrtvi... Preklani mecima!

Šerif se umorno spusti na prvu
stolicu. Odjednom je izgledao deset
godina stariji.

Dok Holidej vrati karte u džep i

priđe šanku. Tamo nije bilo krčma-
ra. Svi su se sjatili oko šerifa. On
lupnu čašom i zvuk kao da osvesti
sve prisutne. Sve glave se okrenuše
prema njemu, pa i krčmareva.

— Još jedan brendi — reče.

Tada se i Tagert podiže sa stolice.

— Holidej! — skoro je povikao.

— Gde ste vi bili večeras?

— Tačno! — dobaci Kid. — Došao
je malopre iz sobe. Možda je prome-
nio odelo?

— Pokažite mi vaše koltove! —
naredi šerif.

— Morate doći po njih, šerife! —
odgovori kockar. — Jednom sam
vam rekao da ne tražite ubicu tamo
gde vam je najlakše.

— Zar ćete vi mene učiti...

Džordžijanac pripali svoju cigaru,
okrenuvši se licem prema Tagertu.

— Zašto ne? Poznavao sam jed-
nog čoveka, tamo u Novom Meksiku,
koji je imao naviku da se presvla-
či...

— Ne slušajte ga, šerife! On ble-
fira! — dobaci Kid.

Kockar ga samo okrznu pogledom.

— Jednom je presreo nekog sudi-
ju, preobukao se u njegovo odelo i,
umesto da kazni jednog ubicu, spa-
sao ga vešala! Zatim su obojica ne-
stali.

— Zašto vi to meni pričate? —
upita šerif.

— Stari Kuper mi je ispričao da
je u Rio Pekosu našao leš, samo u
donjem vešu. Čovek je bio beo, vrlo
beo...

— Kakve su to bajke, Holidej? Ja
tražim ubicu!

— A ja vam nalazim trag, šerife!

Čovek bele kože na Zapadu jedino može da bude sveštenik. Dakle, neko je presreo sveštenika, obukao njegovo odelo i došao u neki grad...

Ros Tagert nije verovao svojim ušima.

Prokletstvo!

Holidej se mirno okrenuo da popije svoje piće a Ros Tagert je pozvao dvojicu građana i izleteo napolje.

Na drugom kraju šanka Laredo Kid je posmatrao Džordžijanca i kušao svoju sudbinu.

Napolju kao da je nevreme jenjalo. Utišao se i šum kiše. Samo se u daljini odazivala grmljavina, nerado odlazeći na drugi kraj.

Ovde više nije imao šta da traži. Sve oči bile su uprte u njega i kao da su očekivali da će kookar početi da puca okolo. A on je samo želeo da ga ostave na miru. Možda bi i u ovoj kući ostao miran da nije zatekao Kida.

Revolveraš nije hteo, izgleda, da propusti priliku da se dokaže.

Kad mu nije jednom uspelo, potražiće drugu priliku.

Možda i s leđa?

Dok se peo uz stepenice, osetio je muklu tišinu iza sebe.

Onu tišinu koju je osetio nebrojeno puta do sada kada su mu za petama bili desperadosi, najmljene ubice i razbojnici željni slave.

— Holidej! — prepoznao je Kidov glas i okrenuo se pre nego što je izumrlo poslednje slovo njegovog imena.

U rukama su mu poskočili linkoln koltovi, kao da ih je tu držao celo vreme.

Kidov metak proleteo je mimo kockareve glave i to je bilo sve što je stigao da učini.

Psujući, Laredo Kid je ispustio oba kolta. Zrna iz niklovanih cevi Džordžijančevih koltova izbile su mu oružje iz šaka i razmrskala levi zglobov.

Začuden, s nevericom, buljio je u ubica u svoje šake i pale revolvere.

Sledeće zrno moglo je doći na sigurnije mesto, u srce ili stomak. Ali Holidej je vratio svoje oružje mirno natrag i nastavio put prema svojoj sobi.

Bio je to drugi poraz Laredo Kida te večeri.

Bilo je deset i trideset pet.

U deset i četrdeset šerif Ros Tagert uleteo je u salun, noseći preko ruke nečije stvari. Oni najbliži prepoznali su sveštenečki šešir i crni kaput, kao i veliki krst sa lancem.

Tagert je podigao odelo visoko i procedio, dovoljno glasno:

— Nema ga! Ovo sam samo našao od popa!

Ljudi zagrajaše.

— Odmaglio je, izgleda — nastavi Tagert. — Ovo sam našao u crkvi, u jednom uglu! Ljudi, taj prokletnik je ubio trojicu ljudi! Nije mogao daleko da ode! Ko hoće sa mnom?

Odmah se pokajao što je to rekao.

Ljudi su pogledali u mračno nebo, u svoje satove, u svoje čaše. S gorčim osmehom setio se Ros Tagert svojih prethodnika. Kad god je bilo opasno po mirni život građana, čuvari zakona su ostajali sami sa svojom limenom zvezdom.

Tako je bilo i ovaj put.

Laredo Kid se otvoreno cerio šerifovoj nevolji. Čekao je samo da se nevreme potpuno smiri i da ode. Ali ne daleko, samo do izlaza iz grada. Tu bi čekao...

Šerif zaokruži pogledima po svojim sugrađanima.

Ponovo je izgledao stariji deset godina. Ruka mu pođe prema kaputu s leve strane, gde je virio krajičak zvezde. Hteo je da je istrgne i baci pred noge svima, ali se pokolebao.

Ne još, pomislio je. Ne sada.

Popravio je opasač, ispravio se i bez reči izišao napolje.

Ostao je nekoliko trenutaka pred ulazom, udišući prohladan, čist vaz-

duh posle kiše. Ugledao je komad vedrog neba na istoku. Sutra će dan početi suncem. Ali, šerifu Ebilene kao da je sunce zalazilo ove noći.

Niko nije pošao za njim. Nadao se da će se neko predomisлити i pridružiti mu se. Međutim, ljudi su voleli više da ostanu. Potera za ubicom nije bila njihov posao. Šerif je plaćen za to.

Uzdahnuo je punim plućima. Iza njega, kao duh, iz senke izroni čovek u crnom.

Kao sneg bela košulja zabelasala se u tami. Na bokovima, drške koltova od slonovače pridržavale su peševe dugog, crnog kaputa. Žar cigarete osvetljavao je lepo negovano

CRTANI ROMANI

BESTSELLER

IZBOR NAJBOLJIH VESTERN STRIPOVA
svakog prvog u
mesecu

★ **kod vašeg prodavca novina** ★

brkove i odlučna usta Džordžijanca Doka Holideja.

Šerif se namršti.

Holidej stade uz njega.

— Ako želite, mogu da se vratim — rekao je tiho. — Ako nemate ništa protiv, pošao bih s vama.

— Vi? Zašto biste vi pošli?

— Ne mogu da spavam — odgovorio je kockar. — Mala noćna šetnja baš bi mi prijala.

Ros Tagert nije mogao da shvati.

Odbačeni, progonjeni kockar nudi mu svoju pomoć dok uvaženi građani Ebilene sede za stolovima „Metropoliten“ saluna i čekaju hoće li se šerif vratiti vodeći ubicu ili će se vratiti samo njegov konj, bez jahača.

Njemu se zaista nije išlo. Bila je noć, a ubica je bio beskrupulozan, hladnokrvan. Nije ostavljao tragove ni svedoke.

Šerif se okrete oko sebe. Nikoga nije bilo da vidi hoće li prihvatiti pomoć jednog kockara i revolveraša.

— Dobro, ako baš želite. Ali imajte u vidu da vas ja nisam pozvao.

— U redu, šerife — osmehnu se Holidej.

Malo kasnije šerif i kockar su krs-tarili ulicom. Najviše su se zadržavali oko crkve. Zatim su izjahali van grada. Mesec je na nebu kao veliki srebrni dolar odgurao oblake i zažario okolinu svojim sjajem.

Dva jahača vraćali su se natrag neobavljena posla.

— Prokletstvo! — gundao je šerif. — Kiša je izgleda oprala svaki trag! Ili sam ja slep, ili ne vidim ništa...

— Ni jedno ni drugo, šerife! —

reče Džordžijanac, klateći se na svom Migu. — Mislim da ubica nije otišao daleko...

— Šta hoćete da kažete, do đavola?

Holidej pokaza rukom ispred sebe.

— Kažem vam, on je još u gradu. I kladim se da nekog čeka.

— Čeka? Ali koga?

Kockar slegnu ramenima.

— Ne znam. Samo pretpostavljam tako.

— Izgleda da ste vraški sigurni u ono što govorite! — reče Tagert.

— Vi ste čovek sa iskustvom...

— Jesam! — odgovori s gorčinom Holidej i potera konja napred.

Šerif oseti da se kaje. Obode konja i sustiže kockara.

— Čujte, Dok, nisam mislio...

— Ne mari, šerife — uzvрати Džordžijanac. — Ja nisam navikao da mi se izvinjavaju. Vaš ubica je tu negde.

— Da, tu negde — jetko ponovi šerif. — Ko zna, možda je dosada pustio bradu...

Onda iznenada zateže uzde.

— Rekoh bradu? Pa, ja imam već jednog ubicu u zatvoru. Nekog Barimura. Idem odmah da ga pustim...

Tagert i kockar stigoše pred šerifovu kancelariju posle nekoliko trenutaka, uprskani blatom i vodom.

•
• •

Šerifov pomoćnik Luk Bejli ležao je ispod prevrnuće stolice u kancelariji koja je još mirisala na barut. Lonče za kafu stajalo je na stolu napunjeno do vrha, još toplo.

Ros Tagert se uhvatio za glavu, u očajanju. Onda se brzo snašao, istrigao svoj košt i uleteo unutra. Za njim je krenuo i Holidej, fiksirajući očima okolo.

— Otišao je, šerife! Ovde nema nikog...

Tagert se nadnese nad telo svog mladog pomoćnika.

— Luk! Hej, Luk!

— Polako, čoveče, nemojte ga tresti! — dobaci mu Džordžijanac i uze Bejlijevu glavu u svoje ruke.

— Je li... mrtav?

— Samo je onesvešten. Već dolazi sebi.

Luk Bejli je stenjući otvorio jedno oko.

Holidej prepusti i pomoćnika šerifovoj brizi i uputi se prema ćelijama. Jedna je bila širom otvorena, s ključevima koji su se klatili u bravi.

Još jedno telo ležalo je zgrčeno kraj zida.

Telo džeparoša iz Nebraske, nesrećnog Pita Barimura.

Holidej zaključio da se unutra vodila borba. Prevrnuta klupica, posuda za vodu i čebad bačena preko drvene postelje u suprotnom uglu — svedočile su da se Barimur nije lako predavao. Ali sreća više nije bila na njegovoj strani.

Kockar prevrte džeparoša na leđa. Srete se sa njegovim ukočenim staklastim pogledom i zaključio da mu više nema pomoći.

Mahinalno je posegnu rukom da mu opipa puls — i osetio da čovek grčevito drži nešto u šaci. Neki papir?

Holidej pokuša da uzme, ali mrtvačevi prsti se nisu lako odvajali.

Džordžijanac polako odlepi prst po prst i zgužvani smotuljak pade na zemljani pod.

On podiže papir i polako razvi, poravnajući uglove. Pred njim se ukazala fotografija četvorice oficira južnjačke armije. On je obrte pozadi — i ugleda zagonetan crtež. Mapa? U čemu je tajna? Otkud ova slika kod Barimura.

Ostao je klečeći nekoliko trenuta, pošto je sklopio oči krivo optuženom šerifovom zatvoreniku. Ako se čovek borio, onda ili nije dao sliku da mu uzmu ili... Ili je sliku izvukao iz džepa ubice!

Tako se džeparoš osvetio svom krvniku. Bio je to njegov poslednji posao u životu, poslednji zahvat u tuđi džep. Džeparoš iz Nebraske pao je mrtav, ali „plen“ nije ispuštao.

Holidej stavi sliku u džep.

Onda se vrati Tagertu i njegovom pomoćniku. Bejli je već sedeo za stolom i srkao ohlađenu kafu.

Tagert pogleda u Holideja.

— Mrtav jel — odgovori Džordžijanac na šerifovo nemo pitanje.

Tagert lupi pesnicom o sto.

— Prokletstvo! — zavikao je. — Dao bih deset godina života da mi taj ubica padne šaka...

— Zar mislite na... popa, šerife? — upita Bejli.

— Na njega, do đavola! More, kakav pop! To je neka bitanga za kojim se svake druge godina štampaju nove poternice. Uostalom, govori šta se desilo?

Bejli se pipnu za povređeno tema, opsova nešto sebi u bradi i ispriča ukratko:

— Došao je kod mene. Šta sam ja znao? Kaže: hoće da vidi zatvorenika, da popriča s njim, da ga ispovedi. Ja otvorim vrata i on uđe. Vratim se za sto, kad — čujem neku gužvu... Onda odjekne pucanj! Poletim, mislim: bradonja smakao popa. Ali, čim sam uleteo u hodnik nešto me mlatnu po glavi. Posrnem, zateturam se natrag... A stiže me još jedan udarac. I ovde se srušim, baš ovde gde ste me našli...

Tagert je šetao okolo, slušajući zamisljen.

— Peti! — zaškrgutao je zubima. — Ovo je peti leš po redu za nekoliko noći! Više nego za godinu dana u Ebileni! A ubica je još na slobodi! Holidej izvadi sliku iz džepa.

— Ovo sam našao kod zatvorenika — reče. — Mislim da je ovo izvukao ubici dok su se gušali.

Šerif nabra obrve.

— Gde ste to našli?

— U njegovoj ruci.

— A ja mu nisam verovao ni reći kad je pomišljao sliku, put u Rosvel... Naseo sam na Klarkov trik! Baš sam budala!

— O čemu je pričao? — upita Holidej.

— Kako ga je sveštenik poslao u Rosvel da ukrade novčanik i sliku nekom u Rosvelu... Zatim da je pop hteo njega da ubije a ne obratno. Međutim, pre toga Klark mi je nagovestio šta bi Barimur mogao da trabunja i nazvao to poremećajem uma! Bah! U svemu tome ja sam bio najporemećeniji!

— Nemojte sebi prebacivati, šerife! — prekide ga kockar. — Po me-

ni, ubica neće moći da ode iz Ebilene.

— Kako?

Holidej podiže sliku.

— Zbog ovoga! Njemu je ona očigledno potrebna zbog nekog plana na poledini. Možda ima još jednu ovakvu i treba da je sastavi?

— Zaista, nisam se toga setio...

— Prema tome, slika ostaje kod mene, šerife! — zaključio Džordžijanac. — Za nju znamo zasađa samo nas trojica. Ali sutra već treba da zna ceo grad...

— Šta? Ne razumem vas, zaista! Džordžijanac je strpljivo objašnjavao.

— Za sliku će pored ostalih saznanati i ubica. Za njega ona vredi mnogo, za ostale ništa. I on će doći po nju.

Tagert izmenja poglede sa Bejljem.

— Ali, to je... to mi liči na mamac? — uzviknu Bejli. — Vi ste u opasnosti!

Holidej izvuče svoju cigaretu i kresnu šibicu o stub.

— Nedoizvoljavam da se vi umešate u to! — odlučno izjavi šerif. — To je moj posao! Ne želim više leševa u gradu!

— Biće ih više, ako nemate ubicu u rukama! — reče kockar.

— U tom slučaju, slika će biti kod mene. Neka dođe po nju pred moje koltove a ne pred vaše!

Iako je to zvučalo odlučno, Holidej je osetio da je Tagert nesiguran u sebi. Pred Bejljem je morao da održi autoritet, ali pred Holidejem nije mogao da blefira. Po ko zna koji put bivši zubar iz Bostona trebalo je da spašava mir u Ebileni. I to na svoj rizik.

— Ali, slika je kod mene, šerife. Ne možete mi je uzeti!

— Mogu! — reče Tagert, ali ne tako odlučno.

— U redu. Ako do sutra niko ne dođe po nju, daću vam je. Je li to rešenje?

Iskra zahvalnosti i olakšanja bljesnu u Tagerovim zenicama kratko ali vidljivo. On pogleda u Bejlja, očekujući njegovo odobravanje.

— On je upravo, šerife! — složi se Bejli. — Ako ubica dođe, bolje da i mi budemo u blizini i da pomognemo...

Tagert više nije znao šta da kaže.

Holidej dotače obod šešira i širom otvori vrata šerifove kancelarije. Otišao je u noć svojim laganim hodom, sav u crnom. Tagert i Bejli ispratiše ga sa pomešanim osećanjima. Iako su zazirali od Holidejeve reputacije, obojica su mislila isto: neka on bude meta.

Bolje revolveraš i kockar nego oni.

*
* *

Bez svešteničkog šešira i bez kaputa mantije, Bert Kinkejd je izgledao sasvim drukčije.

Osećao se i mnogo lakše i komotnije u svom starom odelu, bez tereća tuđeg imena i tuđih čizama. Bert Kinkejd, lažni Troj Klark, sedeo je u sedlu svoje sive kobile na obronku nedaleko od Ebilena, u samo praskozorje.

Imao je široki, žućkasti kaput od somota boje peska, crni šešir i crnu vratnu maramu, dok su mu pantalone bile od najobičnijeg teksaskog platna, izbledeloj i ispranoj, sa dva velika kolta preko bedara.

Bezosećajni ubica, koji je za sobom tih nekoliko noći u Ebileni ostavio pet leševa, rastao se sa očevom farmom u Vajomingu pred šesnaest godina. Jednostavno mu je dosadio život u poljima, spakovao je stvari osedlao svog konja i zatražio neki dolar za put. Pošto mu je stari uskratio pravo na to, oborio ga je jednim udarcem, razvalio kasu u njegovoj sobi, pokupio sve do poslednjeg centa i krenuo u srce Srednjeg

zapada. Prvo ubistvo na duši imao je u Santa Feu, kartajući se. Optužen je za prevaru, ali je potegao prvi. Morao je da beži. U vozu se susreo sa Karterom i brzo su našli zajednički jezik: pokupiti novac i dragocenosti od putnika u vagonima. Na nesreću, naleteli su na dva oficira koji su putovali na odsustvo. Karter je spečljan, dok se Kinkejd spasao bekstvom preko krova voza i padom kraj pruge. Karter je nekako uspeo da se oslobodi vojničke pratnje i da se nađe sa Kinkejd. Pošli su prema Novom Meksiku, bežeći pred čvrstom rukom Vajata Erpa iz Vičite. Tu je, prilikom napada na banku, Karter opet bio slabije sreće: uhvatili su ga, a Kinkejd je pobegao prerušen u žensku odeću...

Za Kartera su u ranu zoru podignuta vešala i mogao je da ih vidi s malog prozora svoje ćelije. Na drugom kraju grada, bilo je to u El Pasu, Bert Kinkejd se spremao da oslobodi svog kompanjona. Načuvši da će u El Paso stići sudija iz Las Kruzesa, jer ovde nije izabran novi — sačekao je čoveka, ubio ga, preobukao se u njegovo odelo i mirno došao na suđenje. Na opšte zaprepašćenje prisutnih, oslobodio je Kartera zbog nedostataka dokaza. Dok su se ostali snašli, prisećajući se stvarno izgleda sudije — Kinkejd i Karter su jahali prema Rio Pekosu.

U Laboku se društvo povećalo: Karter je našao svoje nekadašnje zatvorske drugove Meka Mekintoša i Monti Šorta. Tako je četvorka, predvođena najozbiljnijim i najdomišljatijim među njima, Kinkejd, harala

između Rio Pekosa i ivice Ljana Estakada. Posle su se prebacili u Takson i tu počinje krvava priča o četiri slike i južnjačkom zlatu. Tu je prvi pao Džo Maligan, pod nemilosrdnim koltovima ubice Berta Kinkejda...

Na istoku nebo je dobijalo purpurno crvenu boju.

Kinkejd je gledao prema podnožju, odakle je trebalo da se pojave sva trojica: Karter, Mekintoš i Šort.

Tri izdužena oblaka prašine označavala su njihov dolazak. Ugledali su Kinkejda i mahnuli mu rukama. On im je otpozdravio.

Karter je pokušao da dokuči koliko je Kinkejd uspeo, ali njegovo lice ostalo je mirno i bezizrazno. Mekintoš i Šorti ostali su u sedlima i u mislima prebrojavali zlato...

— Pa? — odazva se prvi Mekintoš.

Kinkejd ga i ne pogleda. Obratio se Karteru:

— Malo je stvar uprskana — reče.

— Slike?

— Imao sam sve — odgovori Kinkejd, — ali jedna mi sad netostaje.

I on ispriča svoj susret u ćeliji, kada mu je umirući džeparoš izvukao jednu od slika iz džepa.

Karter pogladi jedan pramen svoje kose iza uha.

— Šta ćemo sada?

— Mislim da su tamo prokljuvili ko sam. Ne mogu da se pojavim kao pop, a ni ovako. Zato ćete vi otići i pronjuškati okolo šerifove kancelarije. On mora da je našao tu sliku.

— Ali, do vraga, zar nisu dovoljne tri slike? — upita Mekintoš.

— Rekao sam da trebaju sve četiri — reče Kinkejd.

Šorti se promeškolji u sedlu:

— Pretpostavimo da je tako. Ali šta ako mi odemo u grad a ti nestaneš? Možda imaš sve slike ali blefiraš?

Ova upadica imala je svog dejstva. Makintoš je otvorio usta i lupio se po čelu. Čak se i Karter zamislio. Pogledao je u Kinkejda upitno.

Ubica je izvadio slike.

— Samo tri! — rekao je, pokazujući ih. — Ako ne verujete, neka jedan ostane sa mnom. Bilo ko.

— Da izvlačimo kocku? — predloži Makintoš.

— Zaveži! — odbrusi Karter. — Ako Bert kaže da ima tri, onda ima tri. Krenimo!

I prvi potera svog konja.

— Biću ovde — dobaci im Kinkejd.

— Daj bože! — promrmlja Mekintoš, pljunuvši u prašinu. — Ne sviđa mi se ova priča, Karteru!

— Jezik za zube! Kinkejd nas neće prevariti.

— Neće? Za ovo zlato prevario bi i oca i majku! Zašto mu toliko veruješ?

— Zadužio me je.

— Bah! To ništa ne znači, je li, Šorti? Uostalom, i da ode, neće moći daleko. Dok on čeka, mi ćemo na provod u Ebileni!

— Bez gužve! — opomenu ih Karter. — Provod dolazi posle slike.

— Nemoj da mi izigravaš dadilju, Karter! Ako ti je popustila petlja, pusti starog Meka da ti povрати samopouzdanje! Je li tako, Šorti?

Ali riđokosi samo ispljunu izvakani komad duvana i stavi novi u usta.

— A možda je i onaj kockar u gradu? — iskezi se Mek.

— Koji kockar? — zateže Karter uzde svom konju i unese se u lice krezubom prijatelju.

— Pa, Holidej! — začudi se Mek. — Ko drugi?

— Šta je to sa Holidejem? — preteći zapita Karter i jagodice na njegovom licu pocrveneše.

— Nismo ti pričali! Imali smo mali sukob s njim kad smo poslednji put svraćali...

— I sad mi tek govorite? Dok Holidej u Ebileni? I vi idete mirne du-

še pred njegove koltove kao pred šetalište za dame?

— Do vruga, pa zaslužio je lekciju? Sad smo trojica, biće nam lakše...

— Budalo! — izdra se Karter na Mekintoša. — Da li je Kinkejd znao da je Holidaj u gradu?

Šorti sleže ramenima.

— Nemam pojma...

— Možda nas je namerno poslao pred njega? — priseti se Mekintoš. Njemu je Kinkejd sve više išao na živce, jer ga je ignorisao i smatrao tupoglavcem, koji nešto mozga ima samo u rukama a ne u glavi.

— Zato i nije smeo s nama u grad! — dodade. — Uplašio se!

Karter ga prezrivo odmeri.

— Bert da se uplaši? Šta ti pada na pamet! — dobaci on. — On samo želi da izbegne gužvu i da sa što manje buke krene u potragu...

— Malo buke? — nasmeja se Monti Šort, iskeživši se. — Zar je to mala buka — nekoliko leševa u Ebileni? I to jedan bankar i jedan gradonačelnik.

— Pa šta? — zaštekta Karter kome je ova diskusija već poljuljala samopouzdanje. — Ubijali smo mi i sudije i šerife pa smo ostajali čitavi? Zar sada da se povučemo?

— U pravu si — podrža ga Mekintoš. — To bi bio maler.

— Onđaj hajdemo! — pozva ih Karter i obode konja.

Luk Bejli je tog jutra prvi bio na udaru trojici lupeža.

Dok se po šerifovom nalogu raspitivao okolo da li je u blizini primećen stranac i opisivao lažnog sveštenika, svratio je na trenutak kod Mod Saliven, koja je držala malu prodavnicu šešira na uglu između Džilbertove banke i Šrajmerove kovačnice.

Mod je bila mala, krhka, crnokosa devojka, koja je prodavnicu nasledila od majke. U stvari, njena majka je bila bolesna i danima je ležala vezana za postelju pa je sav teret posla bio na kćerkinim plećima. Mod je sve izdržala, bila je vredna, ljubazna, umela je sa ženama a uspela je i da dobavlja skupocenije modele sa istoka i preporuči „viđenijim” damama Ebilene.

Bejli je otvorio vrata i zvono ga je odalo. Mod se okrenula i osmehnula. Imala je na obrazima „jamicе” koje su njen osmeh činile još ljupkijim i privlačnijim. Bejli se uvek tada spetljao i pocrveneo.

— Hej, Luk? — pozdravila ga je veselo. — Koga danas tako rano hapsiš?

Opet ona, pomisli mladić. Stalno me zadirkuje i nabija mi zvezdu na nos. Kao da pomoćnici šerifa samo hapse a ne mogu da budu zaljubljeni...

— Halo, Mod...

— Čula sam da si imao nezgodu sa sveštenikom — prišla mu je ukrštajući ruke na leđima i vrcčajući se. On brzo skide šešir i počeo da ga gužva među prstima.

— Pa...

— Da li si hteo neki šešir da kupiš?

— Uh, zar moraš uvek da me zbuniš? Imam već šešir!

— Mislila sam šešir za tvoju devojkicu?

Vragolasto ga je gledala pravo u oči. Pomoćnik šerifa uvide da mu je jezik teži od olova i htjede da se okrene i pođe.

Ona mu dodirnu ruku.

— Polako, budući šerife! — zadržaj ga. — Imamo li danas sastanak? Gde?

U tom jedna mušterija pozva devojkicu i ona ga napusti. Tako nije stigao ni da kaže gde će se naći. Čekao je nekoliko minuta i kad vide da devojkica nema nameru da bira između njega i prodaje šešira — iziđe besan napolje.

Zvono se ponovo oglasi za njim. On tresnu vratima i mrkog izgleda siđe sa trema na ulicu.

Tada su ga šćepali.

Mekintoševa ruka formalno je izbacila Bejliju iz sopstvenih čizama i dovukla pred sebe. Pomoćnik šerifa ugledao je veliku glavu razbojnika, rasečenu usnu i zakrvavljeni pogled.

— Jesi li ti šerif? — dopre do njega vrskanje. On htjede da odgovori, ali Mekintoševa šaka stezala mu je okovratnik, dok mu je neko izvlačio kolt iz futrole.

— Popusti malo, Mek! — dobaci Šorti, žvaćući.

Mekintoš olabavi stisak.

— Dakle, ti si šerif, kopilanu?

— N...ne... ja sam pomoćnik. Šta hoćete?

— Gde je slika?

Bejli je još uvek bio ošamućen.

Okolo nije bilo nikog poznatog, samo njih trojica i on.

— Slika? — ponovi, ne shvatajući.

Mekintoš ga ošamari i skoro mu odnese glavu.

— Slika koju ste našli kod onog džeparoša. Govori kod koga je.

Tek tada Bejliju proradi mozak.

— Nije kod mene...

— Nego? — umeša se Karter.

— Kod Holideja... On je uzeo!

— Šta? — izbezumi se Mekintoš.

— Kakvog Holideja? Šta će toj kockarskoj protuvi slika?

— Da ne lažeš? — upita ga Karter i prisloni cev kolta u Bejljev stomak.

On panično otrese glavom. Karter skloni kolt.

— Nije lagao — reče.

— Šta ćemo s njim? — upita Mekintoš.

— Poljubi ga i pošalji mamac — isceri se Šorti, kao da je izmislio najbolji vic. Mekintoš se smrači a onda odalami Bejliju drškom revolvera po glavi.

Pomoćnik šerifa se stropošta bez glasa na zemlju.

— Hajdemo! — pozva ih Karter, koračajući napred. Ulica pred njima bila je pusta. Duge senke od kuća prekrivale su je skoro celu i činile je prohladnom.

*
* *

Otresajući glavom, Luk Bejli je posrćući potrčao prema šerifovoj kancelariji.

Zamalo da se na uglu sudario sa Mod Saliven.

— Luk? Šta je s tobom? Čekaj...

Ali pomoćnik šerifa nije imao vremena da razgovara. Devojka je sevujući očima gleda za nevaspitanim neotesankom i ljutito zalupila vrata za sobom.

Bejli se osvrtao, tražeći pogledom trojicu šiledžija.

Njih, međutim, više nije bilo na ulici.

Ako Tagert ne bude u kancelariji, to bi bilo opasno. Šerif mora biti obavješten o dolasku nepoznatih lupčea i da bude spreman. Da ga ne iznenade kao njega, Bejlja, kome se u mislima vrzmala Mod, a ne posao za koji je plaćen.

— Hej, Luk! — trgao ga je glas s desne strane. On ugleda Freda Bukenana, štalskog momka, koji je prolazio sa nekoliko novih držalja za vile. — Šta je, zar nisi noćas spavao?

Bejli odmahnu rukom i nastavi put. Šerifova kancelarija mu je izgledala miljama daleko. U glavi mu je zujalo kao da hiljade pčela obleću krug oko njega.

Otvorio je vrata i — odahnuo.

Ros Tagert je taman raspremao sto sa nekim spisama pred sobom. Podigao je glavu i začuđeno propratio Bejljev nagli upad u prostoriju.

— Došli su, šerife... — zadihano je saopštio Bejli.

Tagert se namršti. Bejli nikada nije pio, ali sada je ličio na neispavanog pijanduru.

— Ko je došao, Luk? — upita šerif.

— Oni... trojica... — pokaza Bejli palcem iza sebe.

— Ne vidim nikog! — iskrenu glavu Tagert.

Bejli se sruči na stolicu, da povrati dah. Tek tada Tagert primeti da mu je pomoćnik bez oružja.

— Gde ti je kolt?

— Uzeli su mi ga — bespomoćno odgovori Bejli.

— Šta to, do đavola, pričaš? Jesi li pijan?

Bejli steže pesnice.

— Iznenada su me napala tri lupčea... Jedan mi je izvukao kolt, a druga dvojica su držala oružje upejeno u mene. Baš sam prolazio...

— ... pored Mod?

— ... pored Mod. Otkud znate?

**ODABRANI
STRIPPOVI
VESTERNA**

★★★

CRITANI ROMANI
BESTSELER

SVAKOG

**1. U
MESECU**

★★★

— Pa, ti samo na tom mestu gu-
biš glavu, to je svima jasno. Nastavi!

— Zatim su me pitali da li sam ja
šerif. Nisam, rekoh. Onda su me pi-
tali gde je slika...

— Slika? — podskoči šerif. — I
kažeš da ih ima trojica? Je li pop
među njima?

Bejli odmahnu glavom.

— Nije. Ove sam prvi put video u
životu...

— I šta si rekao, gde je slika?

— Kod Holideja! Jedva su mi po-
verovali. Jedan mi je zabio cev u sto-
mak i pitao da li lažem...

Tagert je ćutao, sav nategnut. Ni-
je mu bilo jasno otkud tri lupeža,
među kojima nije pop, znaju za sli-
ku? A možda je odgovor ležao u koc-
karevoj pretpostavci da je Troj Klark
nekoga čekao u gradu. Njih? Tačno,

baš njih! A pošto bi njega prepoz-
nali, on je ostao na strani da sačeka
rezultat njihove misije...

Šad je Holidej u opasnosti.

A to znači da će on, Ros Tagert,
biti na potezu. Trebalo je zgrabiti
Troja Klarka ili kako se već zove
baš sada, dok čeka svoje pomoćnike.
Posle će biti kasno. Odmagliće, a sa
njim i šansa da šerif Ebilene povra-
ti svoj ugled.

Ne pogledavši više Bejlja, on izi-
đe napolje.

Izleteo je tako naglo i nepromišlje-
no, da se već sledećeg trenutka po-
kajao.

Natrag više nije imalo smisla.

Napolju, jedva pedesetak metara
ispred, stajala su trojica nepoznatih.

I kao da su njega čekali. Zašto

njega, stresao se. Slika je kod Holideja, a ne kod njega.

Pomislio je da pozove Bejlja, ali se seti da je mladić ošamućen, uz to i bez oružja. Tagert je uvukao jutarnji vazduh punim plućima i stao na trem kao ukopan, u svoj svojoj veličini.

Čekao je.

Međutim, tri neznanca nisu prilazila. Stajali su na sredini ulice i gledali prema prozorima na spratu „Metropolitan” saluna.

Šerif pogleda u istom pravcu. Tada se seti: gore u svojoj sobi nalazio se Dok Holidej!

Tri lupeža predoše ulicu i uputiše se prema salunu.

Šerifa nisu ni opazili.

— Pozovi ga! — prigušeno naredi Karter preplašenom barmenu.

Stajali su pred vratima Holidejeve sobe.

Čovek je cvokotao zubima i nikako nije uspevao da istisne iz sebe glas. Mekintoš ga sa strane bocnu koltom, ali ni to nije pomoglo.

Oslušnuli su — i opet ništa. Iznutra se nije čuo nikakav šum.

— Zovi ga — prodrumusa ga Mekintoš — ili ću te obesiti za jezik nasred krčme!

Barmen zaklima glavom i uze vazduh.

— Mister Holidej...

— Jače! — pisnu mu na ovu Karter, sve nervozniji.

— Mister Holidej? Otvorite! Ovde je krčmar...

Ništa. Samo se, izgleda, čulo dobovanje srca preplašenog čoveka. Mekintoš ga ponovo munu.

— Mister Holidej!

Kako se iz sobe niko ne odazva, tri lupeža izmenjaše poglede, klimnuvši glavama i povadiše koltove. Mekintoš rukom ukloni barmena, tako da je odleteo nekoliko metara dalje sve do prvih stepenica. Tu je pokleknuo, pridržao se za ogradu, ustao i kao bez glave strčao dole.

Mekintoš izmahnu nogom i snažno udari vrata...

Prsla su kao od kartona. Sva trojica provališe u sobu, pucajući istovremeno.

Zrna su pogađala prozore, postelju, ogledalo, stolove i stolice, šarale zidove i razmrskavale luster... Prostorija se ispuni ljutim dimom i u ušima je još uvek odzvanjao eho revolverске kanonade.

Karter prvi zakorači u sobu.

— Sto mu...! — uzviknuo je. — Nema ga ovde!

Mekintoš i Šort uđoše za njim. Zaista, unutra nije bilo nikoga.

— Da nas ona krčmarska bagra nije prevarila? — zapita se Mekintoš.

Iza njih se začu glas:

— Ne, nije. Ova soba je zaista moja!

Okrenuli su se kao gujama ujede ni.

Stajao je na dovratku, lako oslo njen levim ramenom na ivicu drvenog okvira. Posmatrao ih je ledenoplavim očima u kojima nisu mogli

da prepoznaju ništa dobro po njih. Ruke je držao prekrštene na grudima a oni su imali koltove u rukama! Čuveni strelac Zapada, revolveraš i bivši zubar Dok Holidej, imao je petlju da ih izaziva na ovaj način. Čak je i Mekintoš bio zadivljen ovim nastupom, iako je računao da je sada gotovo sa Džordžijancem...

Okrenuli su se i potegli u isti mah. Holidej se nije ni pomorio.

Uzalud se Karter, Mekintoš i Šort pritiskale svoje oroze. Čulo se samo tupo škljočanje i oni na svoj užas shvatiše da su malopre svu municiju uludo utrošili pucajući u praznu sobu. A kockar je to znao.

Sada ih je gledao sa podsmehom i prezirom.

Mekintoš je bio spreman da golim rukama nasrne na Holideja.

Međutim, on je izvadio jedan od svojih koltova i uperio u razbojнике.

— Idemo dole, gospodo! — rekao je. — Prvo ćete platiti odštetu, a onda imate besplatnu kartu u šerifovom zatvoru.

Šort ispljunu duvan na pod i besno ga odgurnu čizmom. Karter i Mekintoš se pogledaše, ali nijedan nije našao ništa pametno da započne.

Bill su uhvaćeni. Glupo su uleteli, sva trojica.

— Šerif nema za šta da nas optuži! — reče Karter. — Malo smo bili veseli i pogrešili smo sobu...

— To je lepa priča, Karter — podsmehnu se Džordžijanac. — Ispričaj je šerifu. A sad idemo!

Gundajući, lupeži kretose napolje.

— Mi ćemo se ponovo videti, Holidej! — obeća mu Mekintoš. — A

onda neću ovako nasesti. Proklet bio!

— Nedostaje vam četvrti — do-
baci kockar za njima dok su silazili niz stepenište. — Gde vas čeka? Bli-
zu grada?

Oni ne odgovoriše ništa.

Dole je već stajao Tagert, raširenih nogu. Holidej primeti da je crven u licu. Bio je ljut, jer je zakasnio.

— Kako vidim, mister Holidej, vi preuzimate moj posao? — jetko primeti Tagert.

Holidej vrati svoj kolt u korice.

— Samo branim svoj kockarski život, šerife! — odgovori. — Ovi džentlmeni su izrešetali moju sobu

i moj krevet u kome srećom ja nisam bio.

— A gde ste bili? — primeti Tagert.

— U hodniku. Čekao sam da se ispucaju ..

— On laže! Mi nismo znali...

— Dosta! — prekide ih šerif. — Omekšaćete vi već iza rešetaka.

— Videćemo! -- isceri se Mekintoš. Zatim pljunu na šerifovu zvezdu.

Tagert zamahnu rukom i pogodi lupeža drškom iza uha. Ogromni razbojnik jeknu i posrte. Možda bi pao da ga Šorti ne zadrža.

— Polazitel

Pošto je njihove opasače prebacio preko ramena, šerif Tagert je krenuo za trojicom došljaka, mada bi više voleo da je Holidej sa njim. Međutim, nije hteo da ga pozove a Džordžijanac nije imao nameru da se nameće.

Oslonjen o stub trema, Laredo Kid je gledao kako šerif sprovodi tri neznanca. Bila je to njegova šansa...

Pošto je ispratio šerifa pogledom, Holidej se uputi preko ulice prema štali. Njegov Migo bio je spreman i zarzao je osetivši gospodara.

Džordžijanac je izjahao a da nije bio svestan da ga neko posmatra.

Laredo Kid se zadovoljno iskezio. Poželeo mu je da se ne vrati više nikada. Ili bar ne nekoliko sati, koliko mu je bilo potrebno.

Holidej je jahao bez žurbe, bez cilja. Kao da se zaželeo šetnje po svežem vazduhu. Međutim, njegovo oštro oko ispod oboda šešira pretraživalo je teren.

Sunce je već odskočilo visoko. Pod ne je pretilo da se pretvori u žegu. Po ivicama brda i dole, južno, ravnicom — poigravala se jara.

Neobična žega za kraj leta.

Džordžijanac je lutao okolo ne gubeći nadu da će nabasati na bilo kakav trag.

Tri lupeža ujahali su baš sa ove strane. Trag im se gubio u kamenjaru ali je negde morao ponovo da se pojavi. Oni ga nisu ni krili, jer su bili sigurni u sebe. Možda takvi ne bi bili da su na vreme saznali kod koga je fotografija koju traže...

Međutim, Holideja oni nisu interesovali. On je bio ubeđen da ih ovde čeka petostruki ubica iz Ebilene. Iako ga nije video ni preobučenog ni ovako, osećao je da ga poznaje. To mora da je Bert Kinkejd. On i niko drugi.

— Šta je, Migo?

Konj je zarzao i zatresao glavom. Griva se razletela po Džordžijančevim rukama koje su bile naslonjene na jabučicu sedla. Za trenutak je skrenuo pogled i začuo lepet zvečarke.

Holidej opali. Plamen suknu i preseče zmiju odmah niže glave i odbaci je natrag, zgrčenu.

Istog časa sa obronka više njega odjeknu pucanj puške.

Metak očeša Migove načuljene uši i okrznu Holidejev kaput ispod lakta.

Džordžijanac slete s konja na peskovito tle u istom trenutku kada je drugi hitac gađao niže.

Okrenuo se nekoliko puta na laktovima a za njim su fijukali meci i dizali oblačiće prašine tik uz telo. Zatim sve utonu u tišinu.

Zaklonjen iza jednog kamena, Holidej je osluškivao.

Ono za čim je tragao izgleda da je našao. Strelac se odao pre vremena, jer je pomislio da je Holidej izvukao kolt zbog njega a ne zbog zmije. Možda je to i spaslo kockara! Ubica je pucao brzopleto i promašio. †

— Kinkejd! — povika Džordžijanac.

Samo je njegov glas talasao proplancima i vraćao se od brežuljaka.

Holidej promoli ruku i opali prema obronku četiri hica.

Niko mu ne odgovori.

Ali, malo zatim, njegovo izoštreno uho otkri topot konja. Sretlac je bežao.

Holidej bez žurbe uzjaha ponovo Miga, otrese prašinu sa sebe i potraži cigaru. Begunac je možda već bio daleko, ali sigurno je da će se vratiti. Takav ubica ne voli borbu na otvorenom prostoru, već ubija iz potaje ili s leđa.

•
•

Dok je Karter šetao poput razdraženog tigra, Mekintoš je sedeo na drvenoj postelji prekrivenoj jednim starim bušnim čebetom i zavidljivo gledao u Šorta. Još uvek mu nije

bilo jasno kakvo je zadovoljstvo ovaj ridokosi robijaš našao u žvakanju duvana.

Zatim se namrštio i pogledao u Kartera.

— Prestani da šetaš! Uleteli smo, ali šetanjem nećeš moći da se izvučeš!

— Nešto moramo da preduzmemo — procedi Karter. — Mogao bi i ti da mučneš glavom kako da se izvučeš!

— E, neću! Kad sam hteo da mučnem, sve ste mu učutkivali. Sad se pokažite ti i tvoj prijatelj Bert.

Šort otpljunu komad duvana. To je značilo da ima nešto važno da saopšti.

— Osećam da nismo samil — rekao je. Mekintoš ga pogleda a onda se okrenu oko sebe.

— Šta ti je? Ja ne vidim nikog osim nas u ovoj ćeliji!

— Možda vidi pacove! — progundao Karter. Stalno mu je ruka klizila prema boku, u želji da dohvati kolt, ali tamo ničega nije bilo.

Šort ubaci novi komad duvana u usta i razočarano procedi:

— Eh! Ovo mi je poslednji komad!

Mekintoš slegnu ramenima, stavljajući prst na čelo, što je značilo da sa Šortom nešto nije u redu.

Karter izvadi maramicu i obrisao joj oko vrata.

— Šerife! — pozva on Tagerta, obuhvativši rešetke ćelije celim šakama.

— Šerife, dođite ovamo! Biće bolje za vas...

Karter je sedeo zavaljen u svojoj

stolici i hladio se poternicama koje je našao u svom stolu. Sva trojica su ga jasno čuli:

— Momci, vredite zlata! Istina, slike ne liče mnogo na vas, bili ste mlađi, ali svejedno. Kavez vas čeka u najboljem slučaju nekoliko dana. A onda dižemo vešala!

Mekintoš se podiže i priđe Karteru.

— Šta on to bunca? — upita. — Kakva vešala? O čemu govori?

— O nama, budalo! Našao je neke stare poternice.

Mekintoš pljunu pred sebe i protrese šipke tako da se i zidovi uzdrmaše.

— Prokletstvo! Laže, zvezdonosaci! Hoće samo da nas iskuša! Čuješ li, šerife, nemaš prava da nas ovde držiš! Kakav je ovo negostoljubiv grad?

Zatim ču kako mu se iza leđa smejući Šort. On se odmače i raspali rđokosog po bradi da mu duvan ulete u ždrelu i skoro ga zadavi.

— Pseto! — prosikta ovaj, kad malo povрати dah. Ležao je oboren ispod samog prozora, iskolačenih očiju. Onda mu crvenilo navali u obraze i oči. Podigao se kao mačka i ustremio na Mekintoša.

— Pseto! — ponovio je, režeći. — Moj poslednji duvan si mi upropastio!

On podiže ruku, ali munjevito upotrebi vrh svoje čizme i po Mekintoševoj cevanici pade tup udarac. Krezubi lupež zaurla od bola. Ali više od udarca boleo ga je Šortijev smeh.

Karter se ispreči među njih.

— Dosta, budale! Grade nam vešala a vi se svađate! Zar nemate mozga?

Mekintoš gundajući uzmače.

— Vešala? Vrlo važno! — javi se opet Šort. — Ja vam kažem da nismo sami...

— Ubiću ga! — zajauka Mekintoš. — O čemu ova riđa budala stalno govori?

— Čekaj...

Na ulaznim vratima čuli su kućanje. Zatim škripanje šerifove stolice.

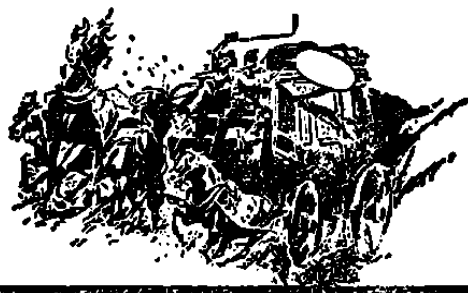
— Ti si, Bejli?

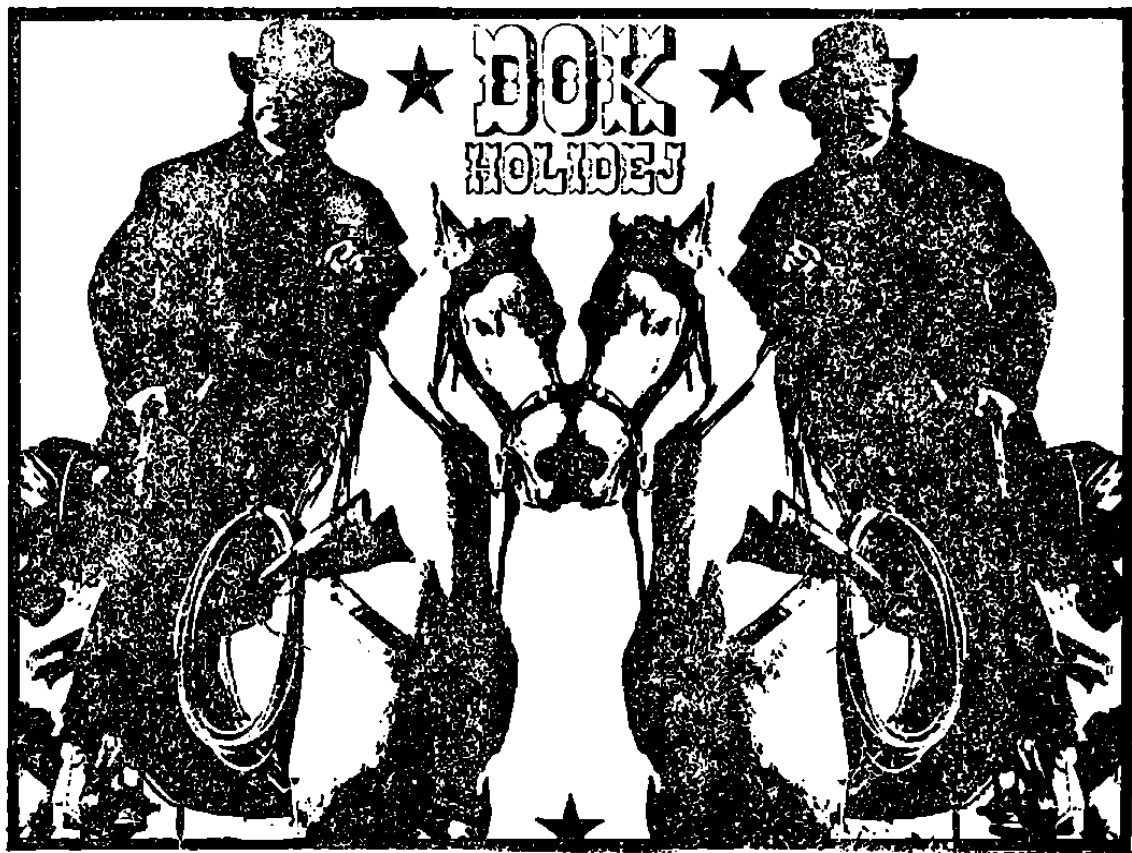
— Da... — začu se glas uz prigušeno kašljanje.

Tagert okrenu ključ, gundajući:

— Šta je? Nazebao si kod Mod?

OD 7. JUNA
GRTANI
ROMANI
SVAKE SREDE

Ili si promukao pričajući ljubavne priče...

On otvori vrata i ne gledajući više vrati se natrag. Na ulazu međutim, nije stajao Luk Bejli. Tamo se nalazio ozloglašeni revolveraš Laredo Kid.

U ruci je imao otkočen revolver.

Levom rukom je zalupio vrata za sobom. Zatvorenici više nisu videli šerifa, ali su pretpostavljali šta je pokušao.

— Pazite, šerife! — opomenu ga Kid. — Još jedan trzaj i pucaću. Vaš prijatelj Holidej nije uz vas!

— Šta hoćete?

— Ključeve! — ispruži Kid ruku.

— Znači, vi ste s njima u đosluhu? — upita Tagert. — Sve jedna ista banda...

— Ne zanovetaj! Ključeve ovamo ili da olabavim prst...

Zvecnuli su prvo u šerifovim a onda u Kidovim rukama.

Karter, Mekintoš i Šort stajali su lica priljubljenih uz rešetke skoro ne dišući.

— Šta sam rekao? — likovao je Šort. — Nismo sami! Nismo!

U tom se začu tresak. To se šerifovo telo srozalo na pod pod Kidovim koltom. Revolveraš je polako prilazio, klataći čeličnom žicom na

kojoj su se nalazili nanizani ključevi. Iz ruku još nije ispuštao oružje.

— Požuri, do đavola! — zaškripao je Mekintoš. — Oslobodi nas pre nego što se ne pojavi onaj kockar odnekud...

— Neće se pojaviti. Odjahao je...

— Odjahao? Vrlo dobro! Bar ću na miru da rasturim ovaj grad! — smejao se Mekintoš. — Hajde, otvaraj!

Ali Laredo Kid nije imao nameru da ga posluša.

Karter izmenja poglede sa svojim kompanjonima. Šta je hteo Laredo Kid? Zašto je oklevao?

— Zašto ne otključaš? — upita Karter.

— Tebe poznajem — uperi Kid prst na njega. — I znam da si uvek tamo gde treba velika gomila da se dične...

Karter je ćutao. Osećao je da mu se dlanovi znoje. Ova bitanga raspreda priče a njima gori pod nogama.

— Zato želim da i ja uđem u igru! — završi Kid svoj kratki govor. — Da li vam se to sviđa?

Mekintoš pogleda u Kartera pa u Šortija a onda opet u Kartera.

Laredo Kid kao da otkri njegove misli:

— Ali bez trikova! Ja baratam ovom gvožđurijom bolje od vas trojice. Nemojte da me proveravate!

Karter klimnu glavom.

— Što se nas tiče... u redu je — reče. — Ali poslednju reč ima...

— Ko?

— Jedan čovek. Nije u gradu.

— Mislite na lažnog popa? Meni

je svejedno. Odjahaćemo zajedno do njega, ali prvo da ovde završimo posao.

— Koji posao? — pocupkivao je Mekintoš. — Hoćeš li već jednom otvarati ova vrata?

— Otvoriću... Ali prvo da sredimo Holideja. Duguje mi to.

Mekintoš se isceri.

— Duguje i nama, drugar! Tu se slažem s tobom i kladim se u bure viskija da moje mišljenje dele i ostali, zar ne?

— Okej! Izlazite!

Izleteši su, gurajući se međusobno. Njihovi opasači visili su o klinu iznad šerifovog stola. Tagert je ležao onesvešćen kraj svoje stolice širokog naslona i nije davao znake života.

— Ima li mnogo sveta na ulici? — upita Karter Šorta koji je provirivao kroz prozor.

— Nema. Izgleda da svi gase žed u salunnima.

— To im nije loša stvar — složi se Mekintoš. — Što se mene tiče, ja bih u „Metropolitan”

— Zaveži! — učutka ga Karter. — Zar ćeš Holideja da čekaš odebljalog jezika?

Dok su oni razgovarali, šerif Tagert je polako otvorio oči. Na njega nisu obraćali pažnju. Revolver mu je još uvek bio u futrolji. Čuvar zakona u Ehileni nije ni sanjao da će ga povlačenje ruke prema dršci kolta uskoro odvesti u smrt. Ne! On je samo mislio na to da ih mora razoružati i ponovo vratiti u čelije. Dugovao je to gradu Konoliju, Džilbertu. A sebi naivitet!

Dodirnuo je kolt, netremice po-

smatrajući razbojнике. Nisu obraćali pažnju na njega. Sa zadovoljnim smeškom Tagert se podigao na levi lakat i izvukao oružje do pola.

Osetljiv na šumove takve vrste, Laredo Kid je odskočio u stranu i opalio...

Šerif Ros Tagert otvorio je usta, ali nije imao glasa. Zrna su mu prošla kroz vrat i srce, a jedno mu je otkinulo uho. Pao je licem prema podu i tako ostao. Izgledalo je da umoran drema na zglobu svoje leve šake, posle besane noći.

— Uh! — odahnu Mekintoš, kome se Kidova brzina i sviđala i nije. — Bilo je za dlaku...

Revolveraš napuni svoj kolt i vrati ga na mesto.

Sort je podigao ruku. Nije se ni odvajao od prozora. Gledao je u nešto napolje i zvao sve da vide.

— Pogledajte! — rekao je, skoro veselo. — Novi zakon trči Ebilenom.

— Na koju stranu? — upita Mekintoš.

— Na našu. Juri da se pridruži šerifu.

Karter se približi i vide Luka Bejlja kako trči ulicom prema njima.

— Pa, sačekajmo ga! — reče i otvori vrata.

••

Pucnji iz šerifove kancelarije dopri su do Luka Bejlja, pomoćnika šerifa Ebilene. U to vreme nalazio se na vratima male radnjice na ug-

lu, prodavnice šešira Mod Saliven. Bio je to njegov uobičajeni „slučajni” susret u stilu „svratio sam u prolazu”. Devojka je to odlično znala, ali se pravila nevešta. Uostalom, Luk je bio pristojan momak, malo svojeglav i stidljiv, no vremenom bi ona uspeła da mu te „bubice” izbi-je iz glave.

Bejli je još nosio zavijenu glavu, zbog čega mu se šesir popeo na samo teme i prosto ga izdužio za nekoliko santimetara. To je za Mod bila odlična prilika da ga zadirkuje, mada je on sve to stojički podnosio. Znao je on, u dubini srca, da devojka nije ravnodušna pa je strpljivo čekao da izlije svoju malu ot-

izbor najboljih stripova
ZA DECU I ODRAŠLE

STRIPOTEKA
PANORAMA

SVAKE
SUBOTE
KOD
VAŠEG
PRODAVCA
NOVINA

TALIČNI TOM
UMPAH PAPA
SPIRU

rovnu žensku „žuč“ a onda da pređu na ozbiljnije teme.

— Znaš, Mod... — obično bi ovim počinjao nešto krupnije i lice mu je dobijalo svečarski izgled.

Devojke prekrsti ruke i pogleda nebo.

— Oh, Luk — uzdahnula je — kad tako započneš da skrećeš na tvoju vodu, znaš li šta čujem?

— Šta?

— Zvona.

— Zvona? Kakva zvona?

— Pa crkvena, koja druga? — tresnu Mod svojom cipelicom o prag. — Zar nisi mislio da pomeneš venčanje, zar nisi?

Ovo je bila prilika koju pomoćnik šerifa nije želeo da ispusti.

— Zvona? Pojma nemam o čemu govoriš? Šta je sa tobom, Mod?

— Aaaaah! — zacrvenela se devojka, svesna da je uletela u sopstvenu klopku. Ipak se brzo povratila i zapretila mu prstom.

— Dobro, dobro — kazala je — ako si ti gluv, ja nisam. Svaka tvoja reč je kao zvono na crkvi. Ali badava! Nema ništa od toga!

— Ma, čekaj...

— Ništa!

Spremala se da uđe, da mu zalupi vrata pred nosom i da iza zavese uživa u njegovim jadima.

Ali, tada su odjeknuli pucnji.

Oboje su se okrenuli u isti mah.

Pucnji su još odjekivali i Bejli je brzo zaključio da dopiru iz šerifove kancelarije. Nešto nije bilo u redu. Dodirnuo je rukom svoj kolt a onda osetio njenu ruku na svojoj. Stezala mu je mišicu.

— Stani, Luk... Ne možeš sam!

— preklinjala je devojka. Osećala je nevolju.

— Ali, Mod... Šerif je možda u opasnosti!

— Ne možeš sam! — bila je tvrdoglava. — Povedi još nekoga! Molim te?

On se otrže od nje.

— Zašto misliš da ne mogu sam?

— upita ljutito i prvi put u njegovim očima ona spoznade srdžbu pomešanu sa uvređenim ponosom. Pokazao je na svoju zvezdu:

— Zar svi ovde misle da ja ovo nosim samo kad dežuram ili čistim kancelarije? I ti tako misliš, kao ostali? — počeo je da viče.

— Znaš da ne mislim to, ali...

— Odlazi! Skloni se u prodavnicu. Ovde nije mesto za tebe!

I potrčao je.

Mod Saliven je stajala kao ukopana. sa šakom na ustima da bi ugušila krik.

Luk Bejli je trčao prema šerifovoj kancelariji sa koltom u desnoj ruci.

Prolaznici, koji su dotle oklevajući zverali na razne strane, sad su se ozbiljnije zabrinuli za sebe i počeli da prazne ulicu. Tako je Ebilena opustela i Luk Bejli je prvi put osećao ono što su mnogi šerifi osećali pre niega. Bila je to užasna samoa pred smrt.

Onda su se otvorila vrata i ugledao je prvo Laredo Kida a onda ostalu trojicu.

Vratio je kolt u futrolu i obliznuo osušene usne.

Sunce je đavolski peklo i udaralo mu u oči. Natrag nije mogao.

Stao je čim su se oni poredali na ulici. Mislio je da će odnekud izići

i Tagert, ali njega nije bilo. Znao je šta se desilo. Šerif je ostao mrtav u kancelariji. Dah smrti je oprljio i blede lice Luka Bejlja...

— Gde je šerif? — nije prepoznao svoj glas.

— Pa, zar ti nisi šerif? — podsmehnuo mu se Mekintoš i laktom gurnuo Šorta.

— Gde je šerif? Ko je pucao?

Karter je pogledao oko sebe: ljudi su se posakrivali kao pacovi u svoje rupe. Osmehnuo se zadovoljno. Njih četvorica i jedan žutokljunac — kakva ironija. Na prozorima okolo video je samo uplašena lica ili navučene zavese. Nijedna puška da se pridruži usamljenom pomoćniku šerifa.

— Šerif je mrtav! — reče on. — A bićeš i ti ako ne potrčiš na suprotnu stranu!

Bejli se ne pomače.

Usta su mu se užasno sušila; više nije stizao ni da ih ovlaži. Iza sebe je slutio okamenjenu priliku Mod Saliven i znao je da mora istrajati.

Pošao je preko ulice prema kancelariji...

— Stoji! — zarežao je Laredo Kid.

— Čuo si: trči natrag!

— Hoću da vidim šerifa... Vi ste ga ubili!

— Jesmo! — potvrdi Kid. — Hoćeš li da nas uhapsiš?

— Hoću!

— Zar ti? Čime? I kako to zamišljaš? Hajde, objasni nam, ali ne pokreći ruku. Ne opominjem dva puta...

— Biće bolje da predate oružje — skoro je buncao Bejli. Video je

samo svoju smrt, ništa više. Zatim je čuo Kidov smeh.

— Ohooo! Možeš li da poneseš sve ovo oružje, mališa? Ili će ti neko pomoći, a? Ko to, da mi je znati?

— Ja, ću, za početak! — odjeknuo je iza njih glas kao udarac bičem.

— Do đavola! — prigušeno je opsovao Laredo Kid prepoznavši metalnu boju glasa Džordžijanaca. Sve mu se nadao samo ne njegovom dolasku. A došao je bešumno i na pravo mesto, iza leđa. Nisu smeli da se pomere.

Buke su držali daleko od bokova. Jedino tako su mogli da se okrenu, ali ne ispuštajući iz vida ni Bejlja.

— Prokleti kockaru! — planuo je Laredo Kid. — Ovaj put ću te zaista ubiti.

— Sam ili sa njima? — upita Holidej.

— Zar je to važno? Bićeš mrtav u svakom slučaju!

Džordžijanac je stajao malo po strani, jedva primetno raširivši noge. Dugi peševi njegovog kaputa zaklanjali su drške njegovih koltova. Buke je držao prekrštene preko grudi.

Luk Bejli je, naizad, saznao da je još živ i da je čak u prednosti.

Karter je grozničavo razmišljao: njih četvorica, Holidei sam. Ako sada ne padne pod njihovim mecima — nikada neće! Ovo je bila prilika da ga dokrajče, uzmu sliku i da nestanu.

Glavna ulica u Ebileni kupala se na suncu. Bilo je podne, senke su se skoro stapale pod njima.

Dok Holidej je stajao kao urastao u zemlju.

Laredo Kid je čekao da se ostali poravnaju sa njim. Četvorica lupeža protiv kockara. Na Bejlja nisu ni računali.

— Ubili su šerifa! — povika Bejli i njegov glas ispuni ulicu kao tamni, nenađani oblak.

Mek Mekintoš se okrete prema njemu, sevajući očima. Ispod raširenih nozdruha videlo se nekoliko zuba koji su se pojavili čim je pokušao da se osmehne.

— Još si tu, šerifiću? — upitao je.

Dok je govorio, okrenuo je leđa Džordžijancu. Hteo je time da skrene pažnju i dobije malu prednost koja se zvala iznenađenje. Bio je to prastari trik kojim se Mekintoš služio u obračunu sa zakonom i poštenim revolverašima. Okretao im je leđa znajući da oni neće tada pucati.

A onda bi se munjevito okretao i opalio. Teko je redovno bio brži.

Za sve osim za Holideja.

Karter je znao šta Mekintoš želi. Isto tako i Šort. Što se tiče Kida, on je uvek bio spreman.

Tako su sva četvorica potegli čim se Mekintoš okrenuo na peti oko sebe.

Kao smrtna muzika propevali su koltovi u sunčanoj ulici Ebilene, na samom izmaku meseca avgusta.

Bertu Kinkejdu se činilo da je previše vremena prošlo otkako su

trojica njegovih kompanojna odjahali u grad. Osim toga, susret sa Holidejem učinio ga je nervoznim, i, prvi put tih dana, nesigurnim. Poznavajući svog protivnika, znao je da mu više ne preostaje ništa drugo nego novi susret sa njim. Holidej je sigurno zaključio da Kinkejđ nešto očekuje iz grada od svojih ljudi, neku vest ili neku stvar — i da bez toga neće odjahati dalje.

To je, u stvari, značilo i da je momke zadesila neka nevolja. A nevolja je već bila samo u tome što je Holidej bio u Ebileni.

Ako ga je i očekivao, onda ga je očekivao u noći.

Zato je Bert Kinkejđ odlučio da krene u podne. Zaobišao je grad u velikom luku, spremajući se da uđe preko gustiša u neki sporedni prolaz.

Ostavio je konja nadomak prvih kuća, vezujući ga za žbun.

Zatim se osvrnuo oko "sebe.

Nedaleko, pored nekih malih rova gde je počinjala bašta zarasla u korov, ugledao je neke alatke za rad. Kinkejđ je i u tome video malu prednost. Dohvatio je veliku lopatu i prebacio preko ramena. Svojim dugim kaputom od somota boje peska sakrio je koltove pa je izdaleka ličio na građanina koji se vraća s nekog poljskog rada u svoje dvorište.

Tako je lažni sveštenik po drugi put ušao u grad, spreman da ubije.

Pucnji koji su doprli do njega bili su blizu. Poznao je zvuk teškog kolta i laknulo mu je: to nisu bili „linkoln“ revolveri Doka Holideja.

Možda i nije sve tako crno kako mu je izgledalo u početku. Tri prevejana lupeža, kao što su Karter, Mekintoš i Šort, nisu mogla tako lako da se odstrane, makar da je u pitanju i klasa kao Dok Holidej.

Zastao je kod ugla prodavnice šešira.

Ulica se pred njim pružila opustela. Video je samo šestoro na njoj. Najbliža mu je bila jedna devojka. Stajala je s rukom na ustima, nagnuta napred, spreman da poleti a vezana nekom nevidljivom niti.

Dole, niže, jedan mladić po strani, zatim Karter, Mekintoš i Šort i Holidej.

Mekintoš se okrenuo i nešto dobacio mladiću. Sve se dešavalo vrlo brzo. Razbojnik se odmah zatim okrenuo na peti i potegao...

*
**

Poput otrovnih insekata prozujali su meci iznad Holidejeve glave. Jer, Džordžijanac se bacio na zemlju i još u vazduhu istrgao svoje koltove sa niklovanim cevima,

Sevnuli su plamičci iz oružja najboljeg strelca Zapada.

Okrenuo se pritom oko sebe još jednom ne prestajući da puca.

Laredo Kid je bio prosto odbačen unazad. Uspeo je da prema nebu pošalje još dva hica pre nego što se stropoštao na leđa i tamo ostao nepomičan.

Karter je posrnuo hvatajući se za rame. Mekintoš je psujući koračao dalje i pucao sa dva metka u telu. Pucao je, ali neprecizno, više iz prkosa i lude ubilačke želje nego

da pogodi cilj. Laka koprena sticala mu je na oči a on je pucao, sve bliže sebi, u zemlju. Poslednji hitac uskovitlao je oblačak prašine kraj samih nogu.

Onda je pao skoro na glavu.

Bio je mrtav.

Monti Šort je stajao, s rukama visoko podignutim u vis.

Barutni dim razvlačio se preko ulice kao avetinjska paučina, lelujajući i nestajući u podnevnoj jari.

Holidej se podiže, s koltovima u rukama.

Luk Bejli je skamenjen pratio ovaj duel a da nije mogao ni da pomisli nešto, a kamoli da preduzme. Oko njega su grmeli revolveri i sve se desilo tako brzo da nije stigao da se osvesti: ko je pao, na čijoj su strani odbrojani sekundi...

Kad je zaglušujuća pucnjava umukla, ugledao je sliku kojoj se nije nadao. Holidej je stajao čitav, neranjiv, sa oba kolta u rukama, malo prašnjav ali ništa manje elegantniji i veličanstveniji.

Ispred njega ležala su dvojica. Jedan je klecao s rukom na ramenu. Između prstiju probijala je krv i natapala odeću. Drugi je stajao s rukama u vis.

Tek tada se setio da je trebalo da izvuče oružje.

Monti Šort je i dalje stajao podignutih ruku. Njegov kolt je ležao daleko odbačen. Preko puta, Džordžijanac je mirno punio svoje revolvere. Kada je to učinio, obrnuo ih je istovremeno oko prstiju i smestilo u futrole.

Tada je Šort prestao da žvaće duvan.

Spustio je ruke zadivljujućom brzinom i iz rukava istresao kratak, ali oštar „bovi“ nož. Sečivo je bljesnulo na suncu, hitnuto prema kockaru...

Začuo se prasak...

Nož je prepolovljen odleteo na dve različite strane!

Šort je prosto zaboravio od zaprepasćenja da zatvori usta. Komad duvana sam mu je ispao s jezika i zalepio za prašinu. Bio je to hitac koji je mogao samo da sanja.

Holidej je napunio svoj desni kolt i ponovo ga vratio u korice. Onda je otresao prašinu sa sebe. Dok je Bejli prilazio i kupio oružje po zemlji, a ljudi provirivali iz kuća i radnjica nanizanih na ulici, Džordžijanac je natukao svoj crni šešir na čelo i okrenuo se da pođe.

Ebilena je mogla da odahne, zahvaljujući kockaru koga su ranije čuvari zakona i dobri građani ispraćali čuteći i s olakšanjem dok je odlazio.

I ovaj put on se umešao u ono što ga se nije mnogo ticalo. Ipak, nešto ga je teralo da ne ode. Neko prokletstvo stavljalo ga je na najopasnija iskušenja odakle je uvek izlazio nepovređen i živ, možda s časom gorčine više.

Tu čašu dopunio je ovoga puta i Luk Bejli:

— Vraga! — rekao je pomoćnik šerifa. — Zar ste morali ovog da ubijete?

Holidej je zastao za časak, ne okrećući se.

Savladao se, osmehnuo sebi u bradu i produžio da korača.

— Prokleti revolveraši! — vikao

je Bejli, videći da su se ljudi okupili da iziđu. — Uvek izaberu ovaj grad da u njemu pucaju i ginu!

Neko zagunda odobravajuće.

Bejli pokaza prema Holideju:

— Da nije njega bilo, ne bi bilo ni ovih lupeža ovde!

Holidej je koračao i dalje.

Luk Bejli uperi oružje na Kartera i Šorta.

— Vi ćete u zatvor! Visićete za ubistvo šerifa!

Karter ga mračno pogleda, ali ne reče ništa. Zatim se zagleda u Mekintoša na zemlji, a onda u svoju ruku.

— Njemu je potreban lekar — reče, pokazujući glavom prema svom kompanjonu. — A i meni! — dodade.

Luk Bejli se iskezi u ružnu grimasu.

— Dobićeš doktora — uzviknu — ali na onom svetu! Polazi!

•
••

Tada se ulicom razleže vrisak.

Luk Bejli oseti da mu se noge odsecaju.

Holidej je stao na pola puta i polako se okrenuo.

Ljudi su opet koraknuli neki korak natrag, svojim rupama.

Ženski vrisak se prolomi ovog puta još jače.

Svi su pogledali na tu stranu. A tamo je stajao čovek u somotskom kaputu boje peska. Desnom rukom je stezao dršku kolta a levom je sa-

vijao iza leđa ruku Mod Saliven, sve jače i bolnije.

Izdaleka, niko u njemu nije prepoznao lažnog sveštenika.

Jedino je Dok Holidej prepoznao stranca. Spustio je ruke.

Onda se začuo Karterov glas, zahvaćen i panikom i nadom:

— Slika! Slika je u Holideja!...

Kinkejd nije ništa odgovorio. Možda je to i pretpostavljao. Džordžijanac nije mogao da puca, devojka mu je smetala. Uvijala se pod čeličnim Kinkejdovim rukama dok je njegov kolt šetao između njenih rebara i ljudi na ulici.

Luk Bejli je ponovo bio paralizovan.

Ovo je bio šok koji ga je držao trenucima dugim kao večnost. Njegova Mod! Dok mu se u svest urezivala misao da mu je voljena devojka u opasnosti, Holidej se vraćao putem kojim je malopre počeo da odlazi.

Pomoćnik šerifa Ebilene ustremio se, najзад, prema lupežu na drugoj strani.

— Mod! Moood!

Dreknuo je i potrčao.

Istog trenutka jedna željezna šaka zgrabila ga je za okovratnik i odbacila natrag. Luk Bejli je posrnuo i pao na kolena. Podigao je oči i susreo se sa hladnim ledenoplavim očima bivšeg zubara iz Bostona.

Ponovo je ustao i ponovo se našao u prašini.

— Ubiću te! — dreknuo je Bejli. — Pusti me da ga...

— Briga me za tebe! — metalnim glasom mu se obrati Holidej, sve vreme gledajući prema Kinkejdu. — Ne želim da ubije devojku.

— To je moja devojka! Ja ću...

— Ti ćeš ostati tu i čutati. Onaj čovek tamo se ne šali.

Luk Bejli se uspravi i iznenada uperi kolt u kockara.

— Skloni se! To mi nećeš zapovedati, ti smrdljivi...

Holidej munjevito ispruži ruku i opali Bejliju šamar. Zatim mu mirno uze oružje iz ruke i baci preko ulice, na prvu verandu. Bejli je stajao kao začaran. Bledilo mu je prekrivalo lice i od njega pravilo masuku užasa.

Džordžijanac ostavi iza sebe mlađica i krenu prema Kinkejdu.

— Samo još pet koraka, Dok! — opomenu ga ubica.

Holidej napravi tačno toliko koraka i stade.

— Tako! Sad baci sliku...

Holidej je čutao, nepokretan. Možda bi nešto pokušao, ali Kinkejd se izvanredno vešto štitio devojkom. Da bi ga podstakao na kraće razmišljanje, Kinkejd priteže devojčinu ruku. Ona vrisnu i Luk Bejli se sav strese.

Holidej zavuče ruku pod kaput. Kinkejd podiže kolt.

Džordžijanac izvadi sliku i stavi je između dva prsta, kao kartu. Onda ispruži ruku. Slika oštro zaseče vazduh, napravi luk i dolete pred Kinkejdove same noge.

Kratak osmeh, kao trzaj, obli razbojnikovo lice. On ponovo steže devojku, gurajući je dole.

— Podigni! — naredi joj. — Tom rukom... brzo!

Mod polako kleče i drhtavim pokretom pokupi sliku zariveni u žučkastu uličnu prašinu.

Kinkejd stavi sliku u džep. Zatim obuhati pogledom sve na ulici, ali se Holiđeju obraćao.

— Ja vodim devojkę sa sobom... Ne pokušavajte ništa!

Povlačio se polako natraške.

— Ništa! — ponovio je jače. — Ili ću je ubiti!

U tom se Karter vrati u stvarnost. On je dolazak Kinkejda smatrao za gotovu stvar: sloboda mu se ukazala kao izlazak sunca u zoru. A sada je video da Bert odlazi. Sam. Nije shvatio...

— Bert! — zavikao je, začuđeno. — A mi? A... a ja?

Kinkejd ništa ne odgovori. Povlačio se prema konjima privezanim za gredu pred kovačnicom.

Holidej je sa rukama prekrštenim na grudima posmatrao ovu scenu. Kinkejd je posadio prvo devojkę, a onda uzjahao iza nje. Zatim je odvojio još jednog konja za sebe. Ostale je odvezao, laganim pokretima, i povikom razjurio preko ulice.

Luk Bejli je zatvorio oči i stegao ruke.

— Bert! — povikao je Karter, sada u očajanju. — A mi?

Kinkejd pljesnu rezervnog konja po sapima a onda obode syog.

Oblak prašine prekri begunce.

— Bert! — urlao je Karter, stežući zube između reči, jer ga je rana bolela. — Prokleta varalice! Vрати se! Povedi i nas! Bert! Ubiću te! Naći ću te makar i u paklu! Bert! Beeert!...

Razbojnik je posrtao, niko ga nije zaustavljao. Zatim je klekao, iscrpljen i očajan. Glava mu klonu na grudi, šešir spade u prašinu.

Luk Bejli iznenada podskoči, polete prema svom koltu, ubaci ga u futrolu i sjuri se niz ulicu. Onda zastade, stavi ruku na šešir i istom brzinom vrati se natrag. Dahtao je, oznojen i sav u nekom čudnom transu. Mlatarao je koltom ispred Šorta.

— U zatvor! — povikao je. — Gde je doktor Skinlon?

Na ulicu siđe postariji čovek, pro-sedih negovanih brkova i naočara sa zlatnim okvirom. Bio je omalen ali prav, laka hoda, živahnih očiju, u odelu od prugastog štofa koje kao da je izišlo iz nekog modnog salona u Sent Luisu.

— Dolazim, Luk! — dobacio je smirenim glasom. — Išao sam po torbu.

Nagao se nad Kidom i zavrteo glavom.

— Mrtav je! — i prekrsti se.

Mek Mekintoš je bio bolje sreće, ako se tako može reći. Imao je dve rane, u kolenu i na grudima. Ste-njaq je, dok mu je lekar otkopčavao košulju i stavljao zavoj.

— Prokleti krpaču kostijul! — zaskripao je, podigavši malo glavu. — Skloni te krpe i daj mi viskija!

Doktor Skinlon ćuteći nastavi svoj posao.

Pošto je završio, on stade pred Kartera. Lupež je još uvek klečao oborene glave i držao se za rame.

— Da ti pogledam to — obrati mu se Skinlon.

Karter zavrte glavom.

U tom času kraj njega se stvori Bejli. Nogom ga je gurnuo u prašinu i otkočio kolt.

— Diži se! Tvoj drugar oteo mi je devojk... Diži se ili ću te ubiti kao pseto!

Ugledavši pred sobom izbezumljenog mladića, Karter posluša. Od smrti ga je delio možda samo delić sekunde. Pošao je teturajući se iza Šorta.

Za to vreme iz šerifove kancelarije građani su iznosili telo Rosa Tagerta.

Šapat se prenosio sve tiši i tiši. Ljudi su se osećali nelagodno. Smrt šerifa bila je i deo njihove savesti. Možda ga dosada nisu mnogo marili; sada im je nedostajao kakav takav.

Luk Bejli se progurao kroz gornju, vodeći konja za uzdu.

— Kuda ćeš, Luk? — upita doktor Skinlon.

— Za onim kojotom — odgovori mladić.

— Sam? Ali...

Bejli uzjaha. Pogledao je ljude, odozgo, sa sedla. Niko nije pokazao želju da mu se pridruži.

— Polako, Luk, dok sakupimo poteru...

— ... dotle će Mod možda biti mrtva? Ne, doktore, poći ću sam. Makar i u pakao!

Doktor Skinlon uzdahnu i pogledom potraži Holideja.

Njega, međutim, odavno nije bilo na ulici.

•
• •

U svojoj sobi, pored debelih navedenih zavesa koje su zaustavljale

sunce i žegu, Džordžijanac je sedeo na postelji i ispijao brendi.

Nikad više ni blizu Ebilene, zakleo se u sebi.

Uzeo je cigaru i dugo vrteo među prstima. Onda je zapalio i uvukao duboko dim. Nešto kasnije mašio se karata da ređa na malom stolu pored sebe.

Ne, nije to to. Nešto mu nije davalo mira.

Ustao je i prišao prozoru.

Spolja su se čuli glasovi. Neko je vikao, jače od ostalih. Zagrnulo je zavesu i bacio pogled na ulicu.

Ljudi su okupili oko jednog konja bez jahača. Odmah ga je poznao. Bio je to Bejlijev ždrebac.

Džordžijanac polako navuče svoj kaput, zategnu peševe a onda stavi šešir na glavu. Prolazeći sobom prema vratima, zastade kraj velikog ogledala. Iz njega ga je posmatralo lice kojega bi se rado odrekao da je mogao.

Ljudi na ulici mu napraviše prolaz. Zamor zamre i okruži ga grobna tišina. On umiri pod rukom ždrebača, ne obraćajući pažnju na zid tišine oko sebe. Konj je bio znojav i prašnjav, ali čitav. Bez ogrebotine.

Onda se okrenuo i ponovo prošao kroz špalir građana.

Kada je nešto kasnije izjahao na svom Migu, ljudi više nisu znali šta da misle. Nisu se usuđivali da ga pitaju kuda će. Možda ih je bilo svejedno a možda i ne. Oni najhrabriji su se dogovarali da skupe poteru a neki su otrčali do željezničke stanice da pošalju telegram za pomoć.

SVAKE SUBOTE

VAJAT ERP

AVANTURE LEGENDARNOG ŠERIFA DIVLJEG
ZAPADA

Dok Holidej, skitnica i kockar, revolveraš i veličanstveni strelac, čovek koji je bio legenda i zagonetka — odjahao je još jednom da iskuša sudbinu.

— Ni sam nije znao zbog čega, ali jahao je.

Njegov život nije imao cilja, smrt ga nije plašila, za ljubav nije znao. Bar tako su o njemu kružile priče. A on nije želio da te priče opovrgne. On je jahao Zapadom kao pustinjaški vetar Lajanom Estakadom, nailazeći na strah i krv, ostavljajući za sobom mržnju i nedoumicu.

Na domaku prvih brda, koji su se kasnije opet produžavali u ravnice prema Rio Pekosu, Dok Holidej je ugledao čoveka na zemlji.

Sunce je zalazilo za bregove i žega je kao rukom odneta nestala još rano popodne. Prohladan povetarac titrao je kržljivo žbunje i kao da se ceo predeo talasao prema severoistoku.

Polako je sjahao, osmotrivši dobro okolinu.

Onda je klekao pored čoveka. Bio je to Luk Bejli. Imao je grumen usirene krvi na čelu ali je bio živ.

Holidej se vratio do Miga i sa sedla skide svoju doktorsku torbu od krokodilske kože. Vešto i brzo previo je Bejlijevu glavu a onda ga odvuкао do jednog uzvišenja, pod veliko drvo.

Ranjenik jedva otvori oči. Poku-

šavao je da nešto kaže, ali samo je micao usnama.

— Ne napreži se — posavetova ga Džordžijanac. — Biće ti bolje. Odvešću te natrag...

Bejli žestoko zavrte glavom, a od toga mu s bol samo pojača. Jeknuo je, orošen znojem, i stegao Holidejevu ruku kao kleštama. Ponovo je micao usnama. Holidej se naže prema njemu.

— Mod... — čuo je šapat. — Nađite je...

Džordžijanac je razmišljao. Onda opet ču šapat:

— Molim vas... Mod...

On klimnu glavom.

— Ovde imaš kolt — reče mu. — Ako prođu neke kočije, opali. Čuće te. Ako ne, ja ću doći po tebe...

Tu je malo počutao, a zatim dodao.

— Sa njom.

Luk Bejli malo trznu krajem usnama što je značilo osmeh. Onda zatvori oči kao da priziva san. Holidej mu dade još malo vode iz svoje čuturice.

Koliko je mogao da zaključiti, po onom delu mape na slici koja je bila kod njega, bila je nacrtana reka Rio Pekos i ogranak pustinje Ljano Estakado. Bert Kinkejd je morao tuda da krene. Izneverivši prijatelje, hitao je po zlato sam, sa devojkom kao štitom.

Dok ne bude siguran. A onda, devojka mu više neće trebati.

•
• •

Bledilo svake zore sačekivao je stari pustinjač na nogama.

Zahladnili dani naterali ga da loži vatru i greje kosti od rana jutra. Zatim je sa Vakero odlazio u šumu u lov ili na reku. Predosećao je da će ova zima biti đavolski hladna i to mu se nije sviđalo.

Tako je tog jutra dim iz kolibe primetio i Bert Kinkejd sa svojom zarobljenicom.

Jahali su cele noći sa kratkim odmorima. Mod Saliven više nije ličila na vragolastu i ljupku prodavačicu šešira iz Ebilene. Pod očima je imala tamne krugove, kosa joj je strčala neuredna i zaprljana, celo telo joj je bolelo od jahanja i bdenja. Možda je sve vreme bežanja progovorila dve reči sa ćutljivim razbojnikom, koji se budio na svaki šušanj i potezao kolt. Drhtala je od hladnoće, jutarnju rosu kao da je osećala na sebi i više nije imala nade da će se ikada spasti.

— Mir, Vakero! — umirivao je sedobradi Kuper svog psa. — Mir!

Čovek i žena, u ovom kraju? To je bila zagonetka za starog pustinjača. Žena nije bila vezana, ali je izgledala jadno. Čovek do nje jahao je natmuren i ispod oboda šešira posmatrao teren oko sebe.

Nešto se tu nije slagalo.

Šta će žena u ovim krajevima?

Pokajao se što nije otišao po svoju pušku i iz kolibe vodio razgovor. Ali sad nije imao kud. Mlada žena je više ličila na devojčicu, kad ju je bolje osmotrio. Skrivala je pogled dole, nije progovorila ni slovo.

Čovek u žutom kaputu pogledao

je Kuperu praznim pogledom ali glas mu je bio dubok i hrapav:

— Stari, daj nam da jedemo nešto — rekao je.

— Putujete odavno? — upita Kuper, pokušavajući da se seti otkud mu je poznato to lice.

Kinkejd polako sjaha.

— Ne postavljaljaj pitanja, već nam spremi nešto...

Vakero zareža pod Kuperovom rukom. Kinkejd prinese ruku oružju.

— Umiri tog psa, da ga ne bih ubio!

Stari ga odmah poslušao. Vezao je psa što inače nikada nije činio i Vakero je tužno zaskiçao.

— Idi napred! — naredi mu Kinkejd.

— Nisam čuo ni dobro jutro! — progundao je Kuper, predosećajući nevolje. Čovek je ličio na ubicu a ne na putnika namernika ili nekog nadzornika sa ranča. A devojka? Pre je bila zarobljenica ili kćerka uhvaćena u bekstvu sa nekim golobradim napasnikom pa vraćena natrag uz obavezno „spiranje“ časti.

— Da li je neko prošao ovuda nedavno? — upita Kinkejd.

— A ko će? — slegnu ramenima Kuper. — Proleti koja ptica, ali bez šerifske značke na krilima...

Kinkejd se zagleda u starog tako da ovoga prođe volja za peckanjem.

Nedaleko, Vakero se oglasi lavežom. A onda počeo da zavija. Kuper zavrte glavom.

— K vragu — opsova — kad ovako zavija, mora da je smrt blizu!

[illegible]

Kinkejd je prosto vukao Mod, držeći je ispod ruke. Devojka je jedva držala oči otvorene. Samo kad bi zaspala, bar minut jedan, u krevetu. Samo minut.

— Imaš li konja? — zapita Kinkejd.

— Imama samo mazgu. Ali ona jedva vuče svoje kosti do reke, a kamoli do pustinje...

Kinkejd se ponovo zagleda u starog.

— Otkud znaš da ću u pustinju? — upita.

— A kuda bi? Ovo je put za pakao a ne za salun... — slegnu ramenima Kuper. Onda pogleda u devojku. — Mlada dama će zaspati od umora, koliko vidim?

— To nije tvoja briga! Spremi nam jela u torbu i da te više nisam čuo.

•
• •

Begunac je toliko bio siguran u sebe da nije mario za tragove koje je ostavljao. Bio je miljama daleko od Ebilene a jedina potera za njim, onaj balavi šerifov pomoćnik, ostao je na zemlji razlupane lobanje.

Jedino što ga je moglo brinuti bio je Holidej. Poznavajući unekoliko kockara, Kinkejd je zaključio da se ovaj neće upuštati u takav rizik kao što je lomatanje prema pustinji. Zbog čega? Devojka nije bila njegova, gradu nije dugovao ništa, za zlatom nije bio pohlepan...

Jedino čega se laćao bile su karte.

Samo jedno zaboravio je ubica. I pored toga što je bio ozloglašen kao revolveraš i kockar, Holidej je imao nešto što mnogi nisu ni naslućivali: ponos.

Možda ga je taj ponos i gonio tragom Berta Kinkejda. A možda i misao na malu, ljupku prodavačicu u rukama beksrupuloznog ubice? Njoj je mogla da preti samo smrt. Od metka ili od napuštenosti u ovom divljem kraju.

— Hajde, Migo!

U zoru je nebo bilo kao zaplavljeno staklo, bez ijednog oblaka.

U daljini, dim vatre iz neke kuće ličio je na razlivenu kap mastila po plavom papiru.

Džordžijanac je postao oprezan.

Ako je Bert Kinkejd svratio ovde po hranu ili odmornog konja, možda mu je pažnja malo popustila. Najveći problem bila je devojka sa njim.

Tada je čuo lavež i setio se priče starog pustinjaka. Možda je ovo njegova koliba?

Pas je besno lajao. Onda se začuo pucanj. Jedan. Još jedan.

Lavež je umukao.

Holidej potera Miga prema reci, gde je mogao da ostane zaklonjen niskim rečnim rastinjem i vrbama. Begunac je morao da pregazi Rio Pekos. Pitanje je bilo samo na kojem mestu.

Gore, na brežuljku, pred kolibom, stari Arčibald Kuper je skamenjen gledao u svog psa koji je ležao na travu.

Bert Kinkejd je oklevajući pogledao u pustinjaka. Zar da ostavi svedoka? Iako je starac sada izgledao poremećen umom zbog gubitka svog psa, Kinkejd nije hteo ništa da prepušta slučaju. Podigao je kolt...

Jedan manje ili više, šta mari.

Njegov put ionako je bio obeležen leševima. Za ovom starom budalom niko neće žaliti. Sad više ni ovaj pas.

Trenutak njegove nepažnje iskoristila je Mod Saliven. Mada iscrpljena i izgubljena, zračak nade zaiskrio joj je pred očima. Svom snagom kojoj je još raspolagala, udarila je petama svog konja.

To je spaslo život Arčabaldu Kuperu.

Kinkejd se okrenuo na šum do sebe.

Mod je grabila prema reci, pognuta po vratu konja. Bilo je to samoubilačko bekstvo: svakog trenutka je očekivala pucanj iza sebe i stiskala zube, spremna na bol.

Kinkejd opali...

Konj zanjista, posrnu na prednje noge i izbacio jahačicu preko sedla na zemlju. Mod prelete čitavih nekoliko metara i grunu u busenje, jauknuvši. Zatim je ostala nepomična.

Konj je ležao i teško disao. Podigao je glavu očekujući čoveka da mu pomogne. Osećao je svoj kraj.

Kinkejd polako potera konja dole.

Devojka je i dalje ležala nepomično.

Stari pustinjak je najzad pokrenuo svoje telo. Klekao je nad svojim

Vakerom i drhtavim pokretom ga pomilovao po njušci. Bešumno, potocima, lile su suze iz davno presahlih očiju pustinjaka sa obale Rio Pekosa.

Kinkejd se sve više približavao devojci na zemlji.

Onda ga je nešto, opomenulo na opasnost...

Zategao je uzde i pogledao ispred sebe. Ono što je video za trenutak mu je zamračilo svest.

Na obali, kao isklesan od mermera, stajao je jahač.

Poznao bi ga na milje daleko. Crno odelo i kao sneg bela košulja. Suncem opaljeno lice i ledenoplave oči. Malo uzdignut u sedlu, toliko da su se videle drške koltova od slonovače...

Dok Holidej!

Đavo u ljudskom obliku!

Kinkejd više nije imao svoj štit. Morao je da se uzda samo u svoju brzinu. Čak ni za bekstvo nije imao šanse. Holidej se ne bi premišljao da ga ustreli s leđa, rani i obori konja. A to je značilo povratak Ebileni i vešalima.

Zar je ovo bio kraj puta Berta Kinkejda, kraj puta koji je on smatrao početkom? Misao na zlato mesecima ga je opčinjavala i pokretala mu ruku na smrt — zar sada da odustane?

Pucati ili...?

Ne, nije imao šanse protiv strelca kakav je bio Holidej.

Da li je uopšte šansa i postojala? Bilo kakva?

Možda?

Bert Kinkejd je laganim pokretom primeo ruke opasaču i počeo da ga otkopčava. Onda ga je skinuo, sa oba kolta i odbacio daleko od sebe.

Sada je bio nenaoružan.

A Dok Holidej nikada nije pucao u nenaoružanog čoveka. On je to odlično znao i želeo je da to iskoristi, sada. Bila je to jedina mogućnost da umakne.

Iako je pretpostavljao da je Holidejev konj bio brži, njega je brinula samo razdaljina do reke. U vodi bi se već snašao. Tuča pesnicama bila je retka prilika u kojoj je Holidej učestvovao. A Kinkejd je u tome bio majstor.

On obode konja i nagnu ga nizbrdicom, malo ukoso.

Holidej okrenu svog Miga.

Koltove nije ni takao. Na to je Kinkejd računao.

Međutim, zaboravio je na jedno.

Na starog pustinjaka.

Njegova velika puška oglasila se kao grmljavina topa, preplašivši ja-
to malih ptica u rečnom vrbaku.

Široka ubičina leđa povila su se natrag a onda napred.

Šešir je pao na travu...

Uplašeni konj poneo je jahača prema reci. Holidej obode svog Miga da mu prepreči put, ali je zakasnio.

Ogromna crvena mrlja videla se još izdaleka. Bert Kinkejd je jahao mrtav prema reci, ne iskoristivši svoju poslednju šansu za bekstvo.

Kada je Holidej stigao na obalu, ugledao je, u vodi, samo konja kako se bori sa maticom.

Kaput od somota boje peska pojavio se nizvodno samo jednom a onda nestao. Holidej pojaha malo obalom ne bi li ga ugledao ponovo. Ali telo mrtvog ubice voda je odnela svojim čudnim tokovima. Možda ga je uplela u rečno šiblje, kao i sveštenika koga je nedavno ubio i bacio u vodu.

Tako je Rio Pekos ponovo okrvavio svoje talase.

Ovaj put nije imao ko da nađe telo ni da ga sahrani.

Holidej je zategao uzde i vratio konja natrag.

*
* *

Mod Saliven je bila onesveščena kratko vreme. Kada je otvorila oči ugledala je iznad sebe novo lice, plave oči koje su je gledale neobičnom toplinom.

— Ja...

— Sve je u redu, mis. Vaše nevolje su prestale — reče joj Džordžijanac.

Ona sklopi oči. Prosto nije verovala u to. Mislila je da možda sanja i da će kad ponovo otvori oči ugledati ono odvratno ubilačko lice.

Međutim, to nije bio san.

Nedaleko, ugledala je starog pustinjaka. Smeškao se na nju. Odjednom se osećala bolje. Poneta neobjašnjivim nagonom, podigla je obe ruke i snažno zagrlila Džordžijanca, pritiskajući svoj obraz uz njegov.

Kuper se malo nakašljao i okrenuo glavu.

Zbunjen, Holidej nežno odvoji njene ruke sa svog vrata. Ležala je na nekom tvrdom ležaju, u polumračnom uglu starčeve kolibe. Međutim, za iznurenu Mod to je bio kraljevski ležaj.

Užasno joj se spavalo, ali to nije htela da pokaže.

— Holidej — govorio je starac kockaru — vi ste vraški dobar lekar. Mislio sam da je Vakero mrtav, ali vi ste ga vratili u život.

— Da nisi mislio da je mrtav, ne bi ni zaustavio Kinkejda — odgovori mu Dok.

— Prokleti lupež! Dobio je što je zaslužio...

— Da... — odsutno reče Džordžijanac. Mislio je na fotografije koje su odnele vode Rio Pekosa i na zlato koje niko neće naći...

— I ja ću sa vama! — javi se devojka, videvši da se Holidej priprema na put. On je pogleda ispitivački. — Mogu, zaista, — dodala je i pridigla se.

On klimnu glavom.

— Onda, hrana za dvoje — zaključí Kuper. — A baš sam voleo da imam s kime da popričam malo duže — uzdahnu.

— Imaćeš. Vakeru je potrebnije tvoje brbljanje nego nama.

Kuper se nasmeja.

S povojem preko čela, zagrlivši Mod, Luk Bejli je posmatrao jahača kako se smanjuje i gubi u daljini.

Iako je imao što šta da mu kaže, nije nalazio reči. Možda je tako i bilo bolje. Dok Holidej nije voleo da mu se zahvaljuju. Kratko ih je pozdravio klimnuvši glavom i okrenuo se.

Bilo mu je dovoljno sećanje na devojčin kratak zagrljaj, više nego bilo koje reči.

— Odlazi — polako je rekao Bejli, gledajući za jahačem. Sunce se prosulo po dolini kao zlatni slap. — Čudan čovek...

— Nije čudan — rekla je Mod, zamišljeno. — Samo je usamljen... To je bilo tačno.

Usamljenik, kockar i revolveraš. Dok Holidej, krenuo je bespućem neznano kud. Bilo mu je svejedno. Gde god se pojavljivao, čekale su ga opasnosti i izazov smrti.

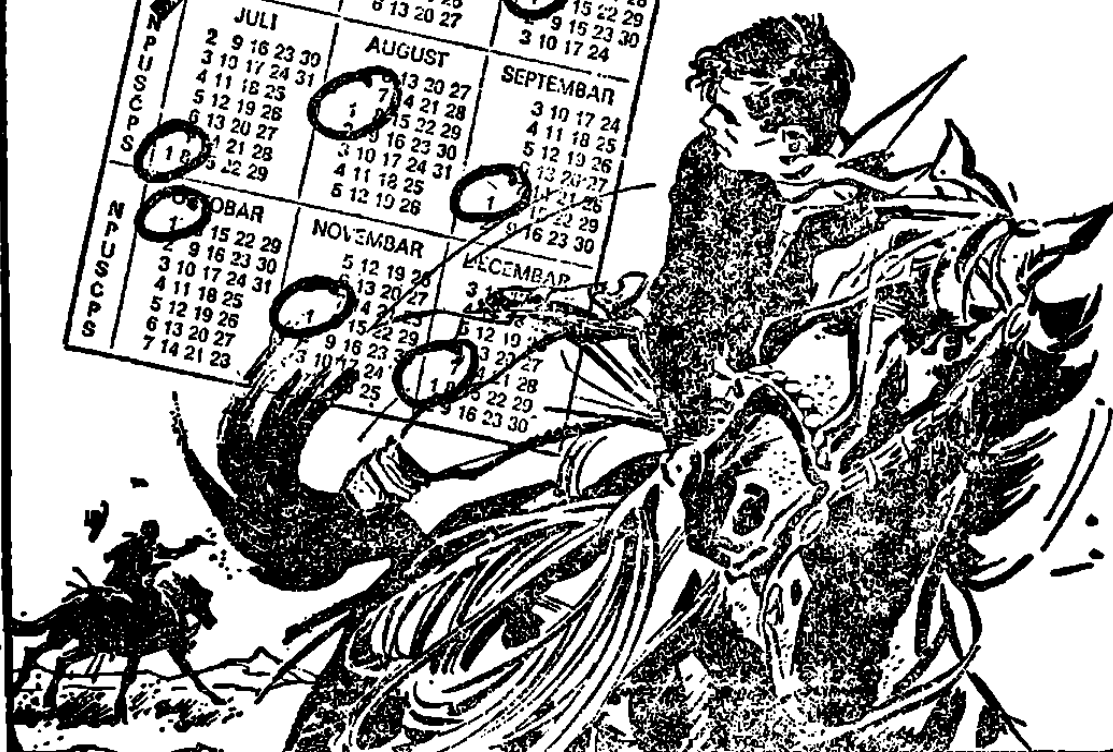
KRAJ

SVAKOG 1. U MESECU CRTANI ROMANI

BEST-SELLER

1972

JANUAR	FEBRUAR	MARZ	APRIL
1 5 12 19 26 2 6 13 20 27 3 7 14 21 28 4 8 15 22 29	1 5 12 19 26 2 6 13 20 27 3 7 14 21 28 4 8 15 22 29	1 5 12 19 26 2 6 13 20 27 3 7 14 21 28 4 8 15 22 29	1 5 12 19 26 2 6 13 20 27 3 7 14 21 28 4 8 15 22 29
MAY	JUNI	JULI	AUGUST
1 5 12 19 26 2 6 13 20 27 3 7 14 21 28 4 8 15 22 29	1 5 12 19 26 2 6 13 20 27 3 7 14 21 28 4 8 15 22 29	1 5 12 19 26 2 6 13 20 27 3 7 14 21 28 4 8 15 22 29	1 5 12 19 26 2 6 13 20 27 3 7 14 21 28 4 8 15 22 29
SEPTEMBAR	OCTOBER	NOVEMBAR	DECEMBAR
1 5 12 19 26 2 6 13 20 27 3 7 14 21 28 4 8 15 22 29	1 5 12 19 26 2 6 13 20 27 3 7 14 21 28 4 8 15 22 29	1 5 12 19 26 2 6 13 20 27 3 7 14 21 28 4 8 15 22 29	1 5 12 19 26 2 6 13 20 27 3 7 14 21 28 4 8 15 22 29

DOK HOLIDEJ

broj
18

USTANI I BORI SE

SVAKOG 1. U MESECU

1. oktobar 1973.